

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

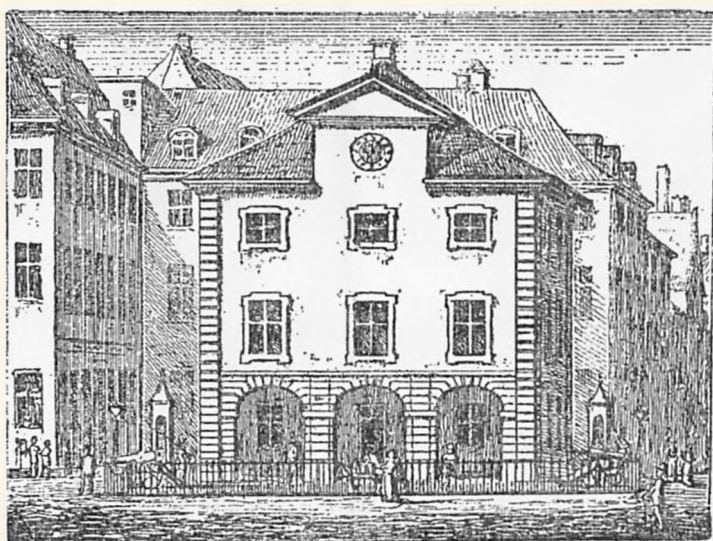
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

VEJE OG GADER
PÅ
FREDERIKSBERG
I

CHARLES HAUGBØLL

FREDERIKSBERGS VEJE OG GADER

UDGIVET AF
HISTORISK-TOPOGRAFISK SELSKAB
FOR FREDERIKSBERG
1973

F. Borgstrøm

FREDERIKSBERGS
VEJE OG GADER

VEJE OG GADER
PÅ
FREDERIKSBERG
I

UDGIVET AF
HISTORISK-TOPOGRAFISK SELSKAB
FOR FREDERIKSBERG
1973

FREDERIKSBERGS VEJE OG GADER

ET LEKSIKON
OVER DERES ANLÆGGELSE
OG NAVNGIVNING
AF
CHARLES HAUGBØLL

FREDERIKSBERG 1973

ISBN 87-87477-00-9

FORORD

Det har gennem mange år været et stort ønske for Historisk-topografisk Selskab for Frederiksberg at udgive en bog om de frederiksbergske veje og gaders historie og navngivning. Ønsket har imidlertid måttet vige for andre opgaver, ikke fordi disse har forekommet mere betydningsfulde eller aktuelle, men fordi det skønnedes at være en for selskabets arbejdskraft og økonomi næsten uløselig opgave at realisere ønsket. Da man endelig vovede sig i lag med planen, viste det sig da også, at skønnet ikke havde været for pessimistisk.

Arbejdet med bogen blev begyndt 1962 og har således ved udsendelsen været over 10 år. Den første vanskelighed blev overvundet, ved at gadenavneeksperten, kontorchef, cand. jur. *O. Mackeprang*, der ikke så sig i stand til selv at udarbejde bogen, satte selskabet i forbindelse med forfatteren *Charles Haugbøll*, der påtog sig opgaven. For Haugbøll blev arbejdet utvivlsomt af større omfang og vanskeligheden ved at finde frem til de unægtelig ofte svært tilgængelige kilder til materialets fremskaffelse ligeledes større end ventet, og da han afleverede sit manuskript, var mange enkeltheder endnu uopklarede, hvorfor selskabet fandt det utilfredsstillende at udsende bogen i den foreliggende form. Efter overenskomst med forfatteren købte selskabet manuskriptet med ret til at arbejde videre med dette som grundlag. Det overdroges selskabets erfarne medarbejder, fru *Rigmor Pedersen*, at forsøge at finde frem til de manglende oplysninger. Under hele arbejdet har foruden arkivmateriale selvsagt den eksisterende litteratur om Frederiksberg samt almindelige topografiske og især personalhistoriske håndbøger været benyttet. I særlig gæld står forfatterne til Eiler Nystrøm: *Frederiksbergs Historie I-III, 1942-53*. Men herudover er der modtaget værdifuld bistand fra såvel frederiksbergske institutioner og kontorer som embedsmænd i kommunen. Specielt må nævnes Teknisk Direkto-

rat og Stadsarkivet og inden for disse først og fremmest ekspeditionssekretær *F. Elm Johansen* og arkivassistent *H. Gamberg*. Ved bogens formgivning og endelige redaktion har fru Pedersen været bistået af fhv. stadsbibliotekar *J. Lehm Laursen*. Selskabet bringer såvel de her nævnte som talrige andre institutioner og personer en hjertelig tak for velvilligt og beredvilligt samarbejde, der utvivlsomt ofte har krævet megen tid og ulejlighed af de pågældende. Men bortset fra de mange oplysninger, der er fremskaffet på denne måde, er bogens basis naturligvis stadig resultat af Charles Haugbølls store kulegravningsarbejde, og den bærer derfor med rette hans navn. Desværre skulle Haugbøll ikke opleve at se sit værk udgivet. Efter alvorlig sygdom gennem de senere år afgang han ved døden kort efter nytår 1973.

Det havde oprindelig været tanken i bogen at give oplysninger om kendte personer, der har haft langvarig bopæl på Frederiksberg. Under udarbejdelsen viste dette sig dels at ville forsinke udgivelsen yderligere, dels at forårsage en så betydelig udvidelse af bogen, at selskabets økonomi ville blive alvorligt påvirket deraf. Man besluttede derfor at udskyde dette stof til behandling i et senere bind. Af den grund er nærværende bind betegnet som bind 1 af »Veje og gader på Frederiksberg«. Det planlagte bind 2 er under udarbejdelse, men det kan – bl. a. fordi andre opgaver trænger sig på – ikke på nuværende tidspunkt siges, hvornår det vil udkomme. Men da det i hvert fald vil ske, vil det være muligt i det afsluttende bind at bringe eventuelle tilføjelser, rettelser m. v. til stoffet i første bind. Selskabet vil derfor være taknemmelig for at få meddelelse om suppleringer og rettelser, der måtte anses for væsentlige. Det afsluttende bind vil også bringe et register, omfattende begge bind.

Frederiksberg i august 1973.

STYRET FOR
HISTORISK-TOPOGRAFISK SELSKAB
FOR FREDERIKSBERG

Acaciavej fra Grundtvigsvej 10, lukket vej. Anlagt omkring 1876–77. Navnet vedtaget 28. juni 1877. Offentlig vej. Navnet stavedes tidligere Akasiavej.

Acacia, træ, slægt af mimosaceerne.

Adilsvej fra Godthåbsvej 17 til Rolfsvej 18. Anlagt omkring 1884. Navnet fra 19. juni 1884. Offentlig vej.

Adils (o. 500–550), svensk sagnkonge, gift med Rolf Krakes moder Yrsa.

A. D. Jørgensens Vej fra Peter Bangs Vej 184 til Sønderjyllands Allé 23. Anlagt omkring 1920. Navnet fra 29. november 1920. Offentlig vej.

Adolf Ditlev Jørgensen (1840–97), historiker, rigsarkivar. Var af dansk sønderjysk slægt. Virkede en tid som lærer i Flensborg, men blev afskediget af tyskerne. Studerede historie og skrev 1868–71 en række historiske afhandlinger, der er udgivet i »Bidrag til Nordens Historie i Middelalderen« (1871). Størst udbredelse fik »Fyrretyve Fortællinger af Fædrelandets Historie« (1882), der er et folkeligt skrift med Sønderjyllands skæbne som ledetråd. Hans hovedværker er »Peder Schumacher Griffenfeld« (1893–94), og »Danmarks Riges Historie« VI (1896–97). 1874 fuldmægtig i Kongerigets arkiv. 1883 geheimearkivar og 1889 rigsarkivar. 1894 æresdoktor ved Københavns Universitet, der aldrig havde villet godkende ham til en professorstilling på grund af den manglende embedseksamen. A. D. Jørgensen fik stor betydning i den nationale kamp i Sønderjylland, dels ved sine skrifter, dels som

vejleder for H. P. Hanssen og H. V. Clausen. Derfor er det naturligt, at han har fået sin vej i det sønderjyske kvarter.

Adolph Steens Allé fra H. C. Ørsteds Vej 68 til Worsaaesvej 8. Anlagt omkring 1899. Navnet vedtaget 9. oktober 1899. Offentlig vej.

Adolph Steen (1816–86), matematiker og nationalliberal politiker. Folketingsmand og borgerrepræsentant i København. Doktorgrad 1854 på den afhandling, der i 1845 gav ham magistergraden (»De vi et natura infinitis mathematici«). Deltog som frivillig sekondløjtnant i krigen 1848–49. Lærer ved Polyteknisk Lærestalt 1850–85, fra 1861 samtidig professor ved Universitetet. Han skabte en høj standard for matematikundervisningen, som han fæstnede gennem en lang række lærebøger. Også uden for matematikundervisningen efterlod hans energi og praktiske dygtighed sig stærke spor, for eks. i styret for Polyteknisk Lærestalt og Universitetet, fra 1887 som medstifter af Bikuben og fra 1864 i Nye Danske Brandforsikring. Som politiker blev han ved sin polemiske kraft en frygtet modstander. Han var en tid grundejer på Lindevej.

Agnetevej fra Vodroffsvej 33 over for Danasvej og Norsvej. Kendt 1890. Nedlagt omkring 1908.

Navnets oprindelse har ikke kunnet konstateres.

Akasiavej, se Acaciavej.

Aksel Møllers Have fra Godthåbsvej 29–35 til Bjarkesvej 6. Navnet vedtaget 15. novbr. 1965 med virkning fra 1. maj 1966. Offentlig vej. Den tidligere Godthåbs Have (se denne) indgået som de lige numre i Aksel Møllers Have. De ulige numre blev dannet af Yrsavej mellem Godthåbsvej og Helgesvej.

Aksel Møller (1906–58), politiker. Cand. polit. 1933. Medlem af folketinget (Konservative Folkeparti) 1939–58. Indenrigs- og boligminister 1950–53. Borgmester på Frederiksberg 1948–50 og 1954–58.

Alexandravej, se Orla Lehmanns Vej.

Alhambravej fra Frederiksberg Allé 40 til Gammel Kongevej 111. Vedtaget anlagt 1870. Navnet fra 4. august 1870. Offentlig vej.

Alhambra, efter kongeslottet i Granada med den berømte løvegård. Her et forlystelsesetablissement, hvis område strakte sig fra Alhambravej over Hauchsvej ned mod Sankt Thomas Allé. Det var planlagt af Georg Carstensen (1812–57) som en konkurrent til Tivoli, fordi dettes aktionærer ikke påny ville have Carstensen ind i ledelsen. Alhambra åbnede den 24. august 1857, efter Carstensens død. Det var meget folkeligt, og der udfoldedes stor pragt. Blandt andet skal Amicis festfyrværkerier have været enestående. Også belysningen vakte begejstring, fordi man i modsætning til Tivoli, der på denne tid kun havde tranlamper, brugte gaslamper. Der var et stort teater med landets største antal tilskuerpladser. Her blev opført folkelige skuespil. Pantomimteatret lå, hvor nuværende Alhambravej 13 ligger. Alhambra var meget populært, men blev forfulgt af en række uheld og måtte lukke allerede 1869, hvorved mange håndværkere blev ruineret. Nedrivningen begyndtes i 1871. Etablissementets hovedvej var nuværende Hauchsvej.

Allégade fra Frederiksberg Runddel til hjørnet af Gammel Kongevej og Smallegade. Anlagt omkring 1651. Navnet fra begyndelsen af 1800-tallet. Offentlig vej fra 1870.

Gaden anlagdes, da Frederik III overdrog Ladegårdsmarken til 20 hollændere fra Amager. Det var den eneste tværgade i ældre tid. Den kaldtes, i hele sin længde fra Frederiksberg Runddel til Ladegaardsåen ved Jagtvej, Vejen eller Kongevejen til Falkongaarden. Eiler Nystrøm kalder den for Hollændernes bygade eller Hollændergaden. Det var en lukket vej med låger eller porte indtil 1765, hvor den blev åbnet (med nøgle) for de nye lodsejere langs vejen. Der var træer på begge sider. Den brede gade minder endnu om det gamle forte, den åbne plads i landsbyen med kirken på hjørnet ved Runddelen, og gadekæret i den modsatte side foran rådhuset.

Fra begyndelsen af 1800-tallet var Allégade at betragte som en forlystelsernes gade. I 1780 vides Peder Olsen Meyer at have fået kongelig bevilling til sit værtshus i nr. 10. Det videreførtes fra 1853 af Jens

Andersen Hallebye, og har under skiftende værter, hvoraf den kendteste var Charles Sørensen, været restaurant og selskabslokaler til 1972. I nr. 7 oprettede Lars Mathiesen i 1801 sit berømte traktørsted, der i 1914 overtoges af Lorry Feilberg og indlemmedes i hans etablissement »Lorry« (nr. 9), på hvis grund oprindeligt landstedet »Enighedslyst« lå, der fra 1834 blev traktørsted og fra 1877 til 1896, da Feilberg købte det, var kendt som Kehlet's Café chantant. I nr. 13 lå beværtningshaven »Bon Marché«, senere kendt som sangerindeknejsen »Billigheden«, fra 1917 til 1933 som »Thalia-Teatret«. Nedrevet 1941.

Fredede bygninger: Nr. 6, matrikel nr. 34b havehuset, det Wærnske Institut. Opført 1750–53 af Ph. de Lange. Fredet i klasse A. Nr. 22, matrikel nr. 27 a, ac, ad forhuset, »Ludvigs Minde«. Opført ca. 1800. Fredet i klasse B (se under Brødrene Reebergs Vej).

Af andre bygninger skal nævnes nr. 29, Frederiksberg Raadhus (Frederiksberg Bredegade 2–4 og Smallegade 1). Opført 1942–53. Grundstenen nedlagt 30. maj 1950, indviet 11. maj 1953. Arkitekter: Henning Hansens forslag (han døde 1945), omarbejdet af Helge Holm og Carl H. Nimb.

Skulpturer: På gadesiden med de ulige numre fra Lorry til den nye rådhusplads er der i et lille haveanlæg opstillet mindesmærker over digtere, der har haft tilknytning til Frederiksberg:

Buste af digteren Meir Goldschmidt (1819–87), udført af Aksel Hansen, afsløret 10. september 1920, skænket af en kreds af borgere.

Buste af forfatteren Henri Nathansen (1868–1944), udført af Gottfred Eickhoff, afsløret 31. maj 1953, skænket af en komité.

Statue af digteren Holger Drachmann (1846–1908), udført af H. C. Holter, afsløret 4. juli 1924, skænket af Lorry-klubben.

Buste af digteren H. V. Kaalund (1818–85), udført af Aksel Hansen, afsløret 2. august 1919, skænket af en kreds af borgere.

Foran rådhuset: Springvand – to unge mennesker, udført af Anker Hoffmann, afsløret 11. april 1960, bekostet af Frederiksberg Kommune.

Amalievej fra Bülowvej 16 til H. C. Ørsteds Vej 21. Anlagt omkring 1852. Navnet fra 1864. Offentlig vej.

Kaldes i vejviseren for 1864 Amaliegade.

Amalie, Anna Pauline Amalie, datter af tømrermester F. A. Dohlmann (se under Sofievej), som var en nær ven af anlæggeren af gaden, inspektør ved ladegaarden, senere rådmand F. C. Bülow (se under Bülowsvvej).

Amicisvej fra Frederiksberg Allé 70 til Gammel Kongevej 143. Anlagt 1881. Navnet stadfæstet 14. april 1883. Offentlig vej.

Gaëtano Amici (1814–82), italiensk kunstfyrværker, kendt fra Alhambra og Tivoli, hvor hans fyrværkerier skal have været storslåede.

En forgænger for vejen var 1855 200 alen lang og 6 alen bred. Ny-anlægget af vejen i 1881 blev foretaget af grundejeren Amici selv. Han foreslog også navnet. Nr. 9–10 nedbrændte under bombningen af Shellhuset 21. marts 1945 og nr. 3 blev skadet.

Andebakkestien fra Smallegade 31 til Frederiksberg Have. En sti, der førte over Teglgårdens jorder til slottet og benyttedes af slotsfunktionærerne. I et skøde til ejeren af Teglgården, Jens Nørager, stadfæstede i 1803, at denne sti ikke måtte nedlægges. Det er siden læst som deklARATION. Efter Frederiksberg Haves omlægning omkring 1800 blev den åbnet for offentligheden. Offentlig vej.

I august 1896 var der indkommet forslag om at kalde stien Poppel- eller Parkvej. Det forkastedes.

Navnet skyldes, at stien førte til Andebakkeøen i Frederiksberg Have.

Øst for stien ligger Andedammen, der var Frederiksbergs andet gadekær. Det første lå i hjørnet ved Smallegade og Allégade.

Andersens Parcelvej, P., se P. Andersens Parcelvej.

Andersens Vej, P., se P. Andersens Vej.

Ane Katrines Vej fra Kronprinsesse Sofies Vej 43 til Borups Allé 109. Anlagt omkring 1900. Navnet fra samme tid. Offentlig vej.

Opkaldt efter en slægtning af grundejeren, justitsråd N. Josephsen.

Anlagt af N. Josephsen, hvis advokat i skrivelse af 13. juni 1903 meddelte kommunen, at vejen var færdig, og at man anmoder om, at de af enkefru Jørgen Jensen skænkede dekorative vandkummer til hestevanding må blive opstillet. Disse kummers skæbne ukendt.

Arveprinsens Vej fra Dronningensvej 15 til Kronprinsensvej 12. Anlagt omkring 1885. Navnet vedtaget 1. januar 1928. Offentlig vej. Hed indtil 1928 Dronningens Tværvej.

Arveprins Frederik (1753–1805), eneste søn af Frederik V og dronning Juliane Marie. Var med i hofrevolutionen mod Struensee 1772 og kom til at spille en beskeden rolle i Guldbergs regering. Trak sig tilbage fra statslivet, da kronprinsen (Frederik VI) overtog regeringen i 1784.

Asgårdsvej fra Frederiksberg Allé 55, lukket vej. Anlagt omkring 1857. Navnet fra 1. januar 1928, vedtaget 12. september 1927. Privat vej. Hed fra 1857 til 1927 Odinsvej.

Asgård er i den nordiske gudetro Asernes land. Gaden har fået navn efter den førstbyggede ejendom på Odinsvej (nr. 4).

Asmussens Allé fra Jacobys Allé 16 til Schlegels Allé 6. Anlagt 1906. Navnet vedtaget i kommunalbestyrelsen november 1905. Offentlig vej.

Volf Frederik Asmussen (1842–1919), højesteretssagfører, medlem af kommunalbestyrelsen 1881–1898, hvoraf han var formand 1891–1895. Han nød stor anseelse inden for sagførerstanden, var bl. a. formand for Den danske Sagførerforenings hovedbestyrelse 1890–1910.

Aurikelvej fra Søndre Fasanvej 72 til Pelargonievej 33. Anlagt delvis 1922. Forlængelsen til Søndre Fasanvej gennemført 1930. Navngivet 1922. Offentlig vej.

Navnet stavedes tidligere Aurikkelvej.

Aurikel, blomst af kodriverfamilien.

Azaleavej fra Søndre Fasanvej 50 til Normasvej 31. Anlagt fra Pelargonievej til Normasvej 1890. Forlænget i 1937 til Søndre Fasanvej. Navnet vedtaget 23. marts 1895. Privat vej.

Azalea, underslægt af rhododendron.

Først anlagt af gartner J. Chr. A. Jørgensen, der også har foreslået navnet.

Bagerstræde fra Vesterbrogade 48 til Gammel Kongevej 29 B. Indlemmet i København oktober 1880.

Navnet skyldes en gammel bagergård Vesterbrogade 50.

Bag Søndermarken fra Valby Langgade 2 til Kirstinedalsvej 18, grænse med København. Anlagt 1937–38. Navnet fra 1937. Offentlig vej.

Bag Søndermarken fra Roskildevej mod syd i forlængelse af Fasanvejen, lukket vej. Anlagt som indkørselsvej til et gartneri. Kendt 1870, men først i Kraks Vejviser 1894. Navngivningen kan ikke tidsfæstes. Fra 1900 indgået i Søndre Fasanvej (se denne).

Bakkegårds Allé fra Vesterbrogade 183 til Rahbeks Allé 28. Anlagt 1895–99. Navnet omtales første gang 5. oktober 1893 ved projekteringen. Offentlig vej.

Navn efter Ny Bakkegaard-villaen, der ligger tilbagetrukket i haven ved siden af nr. 18 (indgang fra Rahbeks Allé 34). Bygget 1800 af dispachør Knud Engelbrecht Langberg. Dens kendteste ejer var den nationalliberale politiker og minister C. C. Hall, som den tilhørte 1840–88. I hans tid blev Ny Bakkegaard samlingssted for både nationalliberale politikere og litterære personligheder.

Bangs Anlæg På matrikelkort 1880 anført som et lille anlæg vest for Lindevangen, men det har allerede været kendt under dette navn i 1860'erne.

Bang, se under Peter Bangs Vej.

Bangs Vænge kaldtes i 1875 arealet, hvor Steen Blichers Vej og Poul Møllers Vej anlagdes.

Bang, se under Peter Bangs Vej.

Barfoeds Vej, C. T., se C. T. Barfoeds Vej.

Bendzvej fra Hoffmeyersvej 4 og 5, lukket vej. En del anlagt foråret 1925, resten 1940. Navnet vedtaget 8. december 1924. Offentlig vej.

Henrik Carl Bendz (1806–82), anatom, professor ved Landbohøjskolen, æresdoktor 1879. Stifter af Tidsskrift for Veterinærer. Medarbejder ved blandt andet Haandbog i den almindelige Anatomi med særligt Hensyn til Mennesket og Husdyrene, 1846–47, og Haandbog i den fysiologiske Anatomi af de almindeligste danske Huspattedyr, 1853–76. Her skabte han mange gode danske anatomiske betegnelser. Bendz udarbejdede et projekt til et naturvidenskabeligt universitet, som aldrig blev realiseret, men blev medvirkende til Landbohøjskolens oprettelse.

Bentzonsvej fra Nyelandsvej 44 til Godthåbsvej 51. Anlagt omkring 1897. Navnet fra samme tid. Offentlig vej.

Gik oprindelig fra Lyøvej til Godthåbsvej. Stykket fra Lyøvej til Nyelandsvej, der en tid også kaldtes Bentzonsvejs Forlængelse, hedder fra 1914 Sprogøvej (se denne). Vejens nummer 48 B og 50 A, forbindelsen til Langelandsvej 47 B og 49 A, hed til 1932 Wagners Allé.

Opkaldt efter Stephan Nyelands (se under Nyelandsvej) anden hustru, Jensine Louise Vendila Bentzon (1793–1869).

Bentzonsvejs Forlængelse, se Sprogøvej.

Bergersvej. Indtil 1900 benævnelsen på den del af Nylandsvej (se denne), der ligger mellem Nordre Fasanvej og den senere Nylands Plads. Anlagt 1884. Navnet fra samme år.

Johan Chilian Just von Berger (1723–91), hofmedicus og livlæge. Indkaldt 1751 til Danmark af Bernstorff. Han arbejdede for oprettelsen af en mængde betydningsfulde institutioner: Botanisk Have, Frederiks Hospital, Koppeindpodningsanstalten, Kirurgisk Akademi. Han var medarbejder ved Farmakopéen. Den af samtiden beundrede skønånd Louise Stolberg (1746–1824) foreslog efter Bergers død, forårsaget af en øreoperation, at man skulle indføre et *Berger* i det danske sprog som betegnelse for et hospital til minde om Bergers store indsats for hospitalsvæsenet.

Beringsvej fra Nylandsvej 103 til la Cours Vej 6. Anlagt 1903. Navnet vedtaget 23. marts 1903. Offentlig vej.

Vitus Bering (1681–1741) (hed oprindelig Svendsen, tog navnet Bering, fordi slægten kom fra Bjerring), opdagelsesrejsende. Trådte efter flere rejser, bl. a. til Indien, i russisk tjeneste som søofficer og gjorde som sådan tjeneste under den store nordiske krig. 1724 udnævnte Peter den Store ham til chef for Den 1. kamtschadalske ekspedition, hvorunder han 1728–30 påviste Nordøstpassagen (Berings-strædet) og Beringshavet. Bering blev også leder af Den store nordiske ekspedition, der 1735–41 kortlagde store strækninger af ishavskysterne og herunder opdagede Alaska og Aleuterne, inden ekspeditionens skib af storm blev slået ud i Stillehavet og strandede på en ukendt og ubeboet ø (senere opkaldt efter Bering), hvor det meste af mandskabet og Bering selv døde af sult og sygdom.

Navnet foreslået af overretssagfører H. C. Plockross.

Bernhard Bangs Allé fra Dalgas Boulevard 161 til C. F. Richs Vej 81. Anlagt omkring 1925. Navnet vedtaget 3. december 1924. Offentlig vej.

Bernhard Lauritz Frederik Bang (1848–1932), læge og veterinær. Var i nogle år efter bestået læge- og dyrlægeeksamen ansat ved Københavns Kommunehospital, ansattes 1880 efter sin doktordisputats som lærer i veterinær lægevidenskab ved Landbohøjskolen, hvor han 1892 udnævntes til professor. 1883 leder af den nyoprettede bakteriologiske afdeling ved Landøkonomisk forsøgslaboratorium. Der kom herefter en lang række banebrydende, veterinærvidenskabelige arbejder fra hans hånd. Bang har ved sine undersøgelser over kvægtuberkulosen og den smitsomme kalvekastning haft afgørende betydning. Som videnskabsmand fik han international anerkendelse, f. eks. bruges »Bangs system« ved bekæmpelsen af kvægtuberkulosen i en del lande. Som administrator var han også anset: 1881 medlem af og 1893–1928 formand for Det veterinære sundhedsråd, og som veterinærfysikus ledede han 1893–1922 det civile veterinærvæsen i Danmark.

Bernstorffsvej fra Herluf Trolles Vej til H. C. Ørsteds Vej 34. Anlagt før 1869. Navnet godkendt af kommunalbestyrelsen 10. marts 1870. Offentlig vej.

Fra 1927 en del af Danasvej (se denne). Diskussionen om en navneforandring var allerede begyndt i 1919 efter henstilling fra overpostmesteren i København, idet veje af samme navn fandtes både i København og Gentofte. Hver gang forslag om navneskifte blev fremsat, protesterede beboerne. Ved gadenavneloven af 1926 blev der hjemmel for at gennemføre et navneskifte.

Bernstorff, adelsslægt fra Mecklenburg, hvoraf en række personer har haft stor indflydelse på dansk historie som statsmænd og politikere. Navnet foreslået af anlæggeren, entreprenør Christian Nielsen.

Betty Nansens Allé fra Skellet, lukket vej. Ikke færdiganlagt, men projekt godkendt oktober 1971. Navnet vedtaget 24. juni 1968. Privat vej.

Betty Nansen (1873–1943), født Müller, skuespillerinde, teaterdirektør. Debut 1893 på Casino. 1896–99 og 1907–10 ved Det kongelige Teater. Imellem disse perioder var Betty Nansen ved Dagmar-teatret og medleder af Folketeatret. 1917–43 ledede hun sit eget teater, Betty Nansen Teatret i Frederiksberg Allé, epokens betydeligste kunstneriske scene.

Bianco Lunos Allé fra Gammel Kongevej 132 til Grundtvigsvej 3. Anlagt omkring 1851. Navnet antagelig fra samme tid, nævnt i kommunalbestyrelsens forhandlinger 1859. Offentlig vej.

Christian Peter Bianco Luno (1795–1852), bogtrykker, grundlægger af det kendte trykkeri.

Bianco Luno købte 1847 landejendommen Christianshvile ved Gammel Kongevej. Ejendommen udparcelleredes 1851, og samtidig anlagdes denne vej og Bianco Lunos Side Allé.

Bianco Lunos Side Allé. Anlagt o. 1851. Navnet fra samme tid. Fra 1879 Grundtvigsvej (se denne).

Bianco Luno, se under Bianco Lunos Allé.

Bille Brahes Vej fra H. C. Ørstedes Vej 39 til J. M. Thieles Vej 8. Anlagt 1874–75. Navnet stadfæstet 1884. Offentlig vej.

Opkaldt efter adelslægten Bille Brahe, fordi Niels Ebbesens Vej i nærheden var opkaldt efter en historisk person. Billeslægten er fra midten af 1400-tallet, Braheslægten cirka 100 år yngre.

Bispeengen fra Borups Allé 102 til Nordre Fasanvej 155. Tidspunktet for anlæggelsen har ikke kunnet konstateres, men navnet kendes fra marts 1908. Offentlig vej.

Bispeengen, oprindeligt et tilliggende til den gamle hovedgård i Utterslev, 1623 under Ladegaarden, efter 1760'erne selveje. Lå nordvest for den nuværende Borups Allé. (Se også under Lyngbygade).

Lige numre findes ikke, da Ladegaardsåen her danner en naturlig grænse med København. Det var foreslået at kalde vejen N. Josephsens Allé efter grundejeren, der udstykkede Mariendal.

Bjarkesvej fra Rolfs Plads 29 til Langelandsvej 20 B. Anlæggelsestidspunktet usikkert. Navnet findes 1. gang i vejviseren 1919. Offentlig vej.

Bjarke, den berømteste af Rolf Krakes kæmper. I Saxos Danmarks-kronike omhandler »Bjarkemålet« ham.

Jord til vejen eksproprieret 1902. 1910 foreligger regnskab for vej-anlæg fra Falstersvej til de Classenske boliger. Resten gennemført i forbindelse med opførelsen af Frederiksberg Svømmehal ved Yrsavej i 1934.

Blytsvej fra Kronprinsensvej 38, lukket vej. Navnet kendt 1896. Offentlig vej.

Hans Christian Blyt (1849–1923), kendt frederiksbergsk vognmand. Ejer af grunden.

Bogøvej fra Godthåbsvej 48 til Holger Danskes Vej 75. Anlagt 1898–99. Navnet vedtaget 27. november 1899. Privat vej.

Bogø, navn på fire små øer. Bogø i den lavvandede fjord Lillestrand ved Nordfyn ved nordvestkysten af halvøen Hindsholm. Bogø i Lindelse Nor ved Langeland, nu landfast ved dæmning til Langeland. Bogø i bunden af Nakskov fjord, nu landfast med Lolland. Endelig Bogø i farvandet mellem Sjælland, Møn og Falster, nu forbundet med Møn ved en dæmning. Da sidstnævnte både er langt den største, 1302 km², og ubetinget den mest kendte, er vejen sandsynligvis opkaldt efter den.

Vejen er anlagt af tømrermester C. A. Tesch.

Bomhoffs Have fra Harsdorffsvej 7 B til Thorvaldsensvej 21. Anlagt omkring 1945. Navnet fra 21. oktober 1946. Privat vej. Fra 19. september 1956 legegade.

Kaldtes for Tilkørselsvej til bebyggelsen matrikel nr. 21 c.

Gunnar Bomhoff (1887–1945), grosserer. Tidligere ejer af ejendommen Harsdorffsvej 9, der blev sprængt i luften af tyskerne i september 1944. Bomhoff, der tilhørte frihedskæmpergruppen »Holger Danske«, døde i Neuengamme i april 1945.

Borgmester Fischers Vej fra Roskildevej 63 til Magnoliavej 65. Anlagt 1952. Navnet fra 1. december 1952. Offentlig vej.

Vilhelm Fischer (1877–1969), direktør. Cand. pharm. i 1898. Samme år ansættelse i firmaet A/S Alfred Benzon, hvor han 1937 blev direktør. Konservativt medlem af Frederiksberg Kommunalbestyrelse 1933–50, borgmester 1936–48. Han ledede således kommunen i den problemfyldte tid under 2. verdenskrig og den tyske besættelse af Danmark. Venskabskontakten med nordiske byer oprettedes.

Borgmester Godskesens Plads fra Dalgas Boulevard 29 til Glahns Allé 29. Anlagt omkring 1900. Navnet 1937. Offentlig vej.

Hed fra anlæggelsen til 1937 Samfunds Allé. En del af denne blev endvidere i 1939 tillagt Kronprinsensvej som en forlængelse. Pladsen er beliggende i kommunens tidligere søndre landdistrikt, som Godskesen i sin borgmestertid lod udarbejde bebyggelsesplan for.

Marius Godskesen (1861–1937), overretssagfører, konservativ politiker. Juridisk embedseksamen 1884, 1888 bestalling som overretssagfører. 1913–36 medlem af landstinget. Medlem af Frederiksberg Kommunalbestyrelse 1908–37. Formand for denne fra 1909, med titlen borgmester fra 1919, indtil 1936.

Skulptur: »Dansen« af Johannes C. Bjerg, opstillet af Frederiksberg Kommune 1938.

Borups Allé fra Jagtvej 11 til Frederikssundsvej 116. Grænse med København. Nr. 103–143 og 102–156 Frederiksberg Kommune. Navnet fra 1905. Offentlig vej.

Indtil 1905 kaldt Nordvestvej, som en forlængelse af denne gade i Københavns Kommune, der blev til Rantzausgade.

Ludvig Christian Borup (1836–1903), jurist, kommunalpolitiker. Kontorchef i indenrigsministeriet 1875, overretssagfører 1878. 1869–83 docent ved Landbohøjskolen. Ud gav det betydningsfulde værk: »Den danske Landboret« (1873). Politisk fik han størst betydning i København, hvor han valgtes til finansborgmester 1883, en stilling han beklædte til sin død. Medlem af landstinget 1901–1903.

Boyesgade fra Frederiksberg Allé 13 til Kingosgade 6. Grænse med København. Nr. 2–14 Frederiksberg Kommune. Anlagt i 1880'erne. Navnet ifølge rådstueplakat 2. oktober 1884. Privat vej.

Caspar Johannes Boye (1791–1853), præst og digter. Født i Norge. Lærer ved Jønstrup Seminarium, senere præst i Søllerød, Helsingør og ved Garnisons Kirke i København. Skrev i sin ungdom nogle af Oehlen-schläger påvirkede skuespil, der gjorde en del lykke, men nu forlængst er glemt. Boye har skrevet en række digte, hvoraf i hvert fald »Kirke-klokken i Farum« endnu kendes og »Der er et Land . . .« stadig synges. Af hans mange salmer findes en del endnu i salmebogen, f. eks. »Dybt hælder Aaret i sin Gang« og »Bliv hos os Mester, Dagen hælder«. Boye døde af kolera.

Brandes Allé, L. I., se L. I. Brandes Allé.

Bredegade, se Frederiksberg Bredegade.

Broderskabsvej fra Peter Bangs Vej 29 til Folkets Allé 3. Anlagt 1899–1900. Navnet fra 12. marts 1900. Offentlig vej.

Oprindelsen til navnet må søges i Socialdemokratiets parole: Frihed, lighed og broderskab. Da vejen blev anlagt, var der liberalt-socialdemo-kratisk flertal i kommunalbestyrelsen.

Vejen er anlagt af Frederiksberg Gasværksarbejderes Byggeforening, senere ændret til Frederiksbergske Arbejderes Byggeforening, på en grund mellem Peter Bangs Vej og jernbanen, som foreningen erhver-vede med kommunal garanti. De her anlagte veje kom til at hedde: Samfunds Allé, Folkets Allé, Frihedsvej, Lighedsvej og Broderskabs-vej.

Brødrene Reebergs Vej fra Kronprinsensvej 65 til Joakim Larsens Vej 3. Anlagt 1939–40. Navnet vedtaget 1940. Offentlig vej.

Oprindelig var navnet Brødrene Reebergs Allé, men det blev ændret for at undgå forveksling med Rebæk Allé i Hvidovre.

Brødrene Reeberg, Generalkrigskommissær Johan Frederik Uldall († 1835) var en af Frederiksbergs største grundejere. 1836 blev hans areal solgt til jordbruger Jens Rasmussen for 10.000 rigsbankdaler sølv-mønt, 3000 rigsbankdaler sølv og 6000 rigsbankdaler sedler. Han bistodes i driften af sin svigersøn, cand. phil. Peter Nicolai Reeberg, der overtog gården 1862. Han døde 1887. Fra 1891 ejede hans to sønner, L. E. og A. T. Reeberg, hver en halvpart af arealet, nu også kaldt Reebergs Fælled, fra 1904 blev proprietær Ludvig Ernst Reeberg enejer. Han oprettede »Brødrene Reebergs Legat« for trængende landmænd. Legatet har fra 1913 været ejer af stiftelsen »Ludvigs Minde« i Allégade 22. Dens hovedbygning står endnu. Den er fra omkring 1800 og fredet i klasse B.

Brøndsteds Allé fra Vesterbrogade 177 til Halls Allé 10. Anlagt 1897. Navnet fra 5. oktober 1893, da vejen blev projekteret. Offentlig vej.

Peter Ole (Oluf) Brøndsted (1780–1842), arkæolog. Doktorgraden 1806. Fra 1809 til 1813 foretog han udgravninger i Rom, Athen, Konstantinopel, Smyrna, Efesus, Kos, og i 1812 udgravede han Apollon-templet ved Figalia. Efter et ophold i København som professor i filologi rejste Brøndsted igen på arkæologiske rejser i udlandet 1818–1832, og han var en tid dansk agent ved pavehoffet. Hans hovedværk »Voyages dans la Grèce« begyndte at udkomme 1825, men blev aldrig fuldendt. Rejseskildringer fra Grækenland udkom først efter hans død. Han slog sig til ro i København 1832, hvor han blev udnævnt til professor i filologi og arkæologi samt direktør for Mønt- og Medaille-samlingen. Brøndsted var en af Danmarks betydeligste arkæologer.

Buen fra Finsensvej 11 C til Ved Grænsen 35. Anlagt 1915–17. Navnet fra 8. november 1915. Offentlig vej.

Navnet skyldes, at vejen danner en bue.

Bykildevej fra Valby Langgade 30 til Bag Søndermarken. Grænse med København. Anlagt 1939–40. Navnet fra samme tid.

Navnets oprindelse har ikke kunnet konstateres.

Bülowsvej fra Gammel Kongevej 122 til Åboulevarden 55. Den nuværende vej anlagt omkring 1852. Navnet fra samme år. Offentlig vej. Den nordligste del fra Rolighedsvej til Åboulevarden blev sammen med Rolighedsvej af amtet kaldt Ladegaardsvejen. Ændret 1868 på henstilling fra kommunalbestyrelsen, således at hele vejen fra 1868 hedder Bülowsvej.

Frederik Christoffer Bülow (1811–90), inspektør ved Ladegaarden 1833–58. Bülow var rådmand i København 1858–70. Det skyldtes hans eminente dygtighed – og i dette tilfælde uegennyttige dispositioner – at Bidstrup Gods i 1858–61 blev solgt og udstykket til så stor fordel for Københavns Kommune. Bülow var udstykningsentreprenør i stor stil. I begyndelsen af 1840'erne købte han »Mosendal« på Vodroffsvej som sin første forretning på dette område. Hele den del af Nørrebro, der omfatter Ewaldsgade, Gartnergade, Griffenfeldtsgade, Korsgade m.v. har han udstykket. Han erhvervede i 1852 et stort areal mellem Gammel Kongevej og Ladegaardsåen. Her anlagde han først Bülowsvej og udstykkede arealet, idet vejene Amalie-, Thorvaldsens- og Fuglevangsvej afsattes og som forbindelsesgader Harsdorffsvej og Emilievej, nu J. M. Thieles Vej. Nordre del af Ørstedesvejen blev også anlagt af ham. Han udstykkede selvfølgelig for at tjene penge – og han tjente godt, men han udstykkede ikke småligt. Han sørgede for, at hans grunde bebyggedes, så der blev lys og luft. Omkring Bülowsvej skabtes således et villakvarter, hvor han frivilligt lod grundene pålægge villaservitutter.

Bülow anlagde vejen ved at forbinde to eksisterende markveje, der i begyndelsen af det nittende århundrede var den eneste forbindelse mellem Nørre- og Vesterbro. Bülow lod 1852 vejstrækningen makadamisere, og en gangsti blev anlagt langs østsiden. Vejen overtoges af kommunen 1886, og den blev regnet for hovedfærdselslinie fra 1890. Haven ved Landbohøjskolen, der udgør 2,9 hektar, tjener selvfølgelig undervisningsformål, men er tillige offentlig tilgængelig park.

Fredede bygninger: Nr. 13. Den kongelige Veterinær og Landbohøjskole, grundlagt 1773 af stadsfysikus P. C. Abildgaard. Bygning fra 1856–58 af H. G. B. Bindsbøll. Fredet i klasse A.

Skulptur: Ved Landbohøjskolen og i dennes have: Mindetavle med buste af Jørgen Jørgensen Schmidt, modelleret af Windfeld-Schmidt. Mindesten for E. Nissen Viborg af G. F. Hetsch. P. C. Abildgaard,

buste af Aug. Hassel. Bernh. Bang, buste af Aug. Hassel. C. O. Jensen, buste af Vitalis Gustafsson. A. W. Mørkeberg, buste af I. Windfeld-Schmidt. Emil Rostrup, buste af Rasmus Andersen. Gerhard Sand, mindetavle med bronzerelief af Rasmus Andersen. Th. R. Segelcke, buste af Aksel Hansen. H. W. Stockfleth, buste af Rasmus Andersen. »Malkepike«, statue af Vilhelm Bissen.

Camilla Nielsens Vej fra Roskildevej 76 til Troels-Lunds Vej. Delvis anlagt 1934, resten efter 1957. Navnet fra 1934. Privat vej.

Camilla Nielsen (1856–1932), socialdemokratisk kommunalbestyrelsesmedlem 1917–32. Leder af Frederiksbergs Bospisningsanstalt fra 1909. Fra 1910 kasserer for Byernes kommunale hjælpe-kasser i Danmark og for Sabroes Børnehjem 1913–25. Leder af Frederiksberg Folkekøkken 1919–31. Hele hendes virke var præget af hendes personlige engagement i alle tidens sociale problemer.

Carit Etlars Vej fra Frederiksberg Allé 37 til Carl Bernhards Vej 16. Anlagt 1889. Navnet godkendt 21. marts samme år. Privat vej.

Carit Etlar, pseudonym for forfatteren Carl Brosbøll (1816–1900). Navnet er dannet af to fornavne, hans første forlovede, Tertia Fabricius', og hans eget. Debuterede 1839 med romanen »Smuglerens Søn«. Skrev derefter en række historiske romaner, hvoraf en del i dag læses som børnebogsklassikere, f. eks. »Gøngehøvdingen« og »Dronningens Vagtmester«. Han var bibliotekar ved Det kgl. Bibliotek 1853–85.

Der var god mening i vejens navn. Her byggede nemlig student Brosbøll i 1851 en villa, nr. 4 eller Frederiksberg Allé 39, som han beboede i mange år, og i hvis havelysthus flere af hans kendte værker blev skrevet. Han havde først bygget en villa Frederiksberg Allé 45, som han solgte med 5000 rigsdalers fortjeneste. Begge villaer blev opført med hjælp af fanger fra Stokhuset (slaver). Det fortælles, at han lod en af slaverne passe på pengeposen. J. D. Herholdt var arkitekt. Professor Aksel Jørgensen boede i villaen, mens han udførte vægmalerierne hos Lorry.

Carl Bernhards Vej fra Kingosgade 13 til Carit Etlars Vej 11. Anlagt 1891–92. Navnet fra 1. oktober 1891. Offentlig vej.
Hed oprindelig Tvedesvej (se denne).

Carl Bernhard, pseudonym for forfatteren Andreas Nicolai de Saint-Aubain (1798–1865). Var af fransk slægt, men opvokset i det velhavende københavnske borgerskab. Havde som sin slægtning Johan Ludvig Heiberg lyst til at gå ind i diplomatiet, men kom på grund af en fallit ind på forfatterbanen. Debuterede 1828 under navnet C. B. i Heibergs »Flyvende Post«. Han skrev en del noveller, der skildrer borgerskabets familieliv. Den morsomste er »Commissionæren«, den interessanteste nok »Børneballet«, om overgangsalderens farer. 1837 kom hans bedste novelle, »Lykkens Yndling«, der hævder, at lykken ligger i higen efter, ikke i opnåelse af lykken. Carl Bernhards historiske romaner, »Gamle Minder« (hvor Struenseetiden første gang behandles litterært), 1841, »Krøniker fra Kong Christian den Andens Tid«, 1847, og »Krøniker fra Kong Erik af Pommerns Tid«, 1850, er skrevet i en fin og lidt kølig stil.

Carl Feilbergs Vej fra Hattensens Allé 17 til Borgmester Godskesens Plads 6. Anlagt 1916–17. Navnet fra 19. april 1915. Offentlig vej.

Carl Feilberg (1810–96), fabrikant, legatstifter. Feilberg grundlagde 1842 Falkonergaardens Fabrikker, Falkoner Allé 118, hvor der fremstilledes stearinlys, sæber og parfumer. Oprettede legater for trængende piger og enker samt studerende, hjemmehørende på Frederiksberg. Han oprettede også et brudelegat på 800 kr. Endelig skænkede han 366.000 kr. til forskellige institutioner.

Carl Plougs Vej fra Niels Ebbesens Vej 12 til Forchhammersvej 11 Anlagt o. 1912–13. Navnet fra 24. november 1913. Offentlig vej.
Man havde også foreslået navnet J. C. Schiødtes Vej, men dette blev forkastet.

Parmø Carl Ploug (1813–94), digter og politiker. Gjorde sig først bemærket som journalist og blev redaktør af »Fædrelandet« 1841–81. Han var en af forgrundsfigurerne i den skandinaviske bevægelse og i kampen for danskheden i Sønderjylland. Han tog del i det liberale lov-

givningsarbejde, idet han var medlem af den grundlovgivende rigsforsamling 1848–49, var folketingsmand 1854–57 og landstingsmand 1858–90. Han var dog ikke tilhænger af almindelig valgret og blev med årene mere og mere konservativ. Fra 1870 tilhørte han nærmest Højre. I studenterårene skrev han under navnet Poul Rytter både komedier («Atellanerne») og studentersange og var en fører for de yngre akademikere. Af Carl Plougs digtning har en del af hans nationale sange og personlige lyrik bevaret deres livskraft.

Nr. 4. Niels Ebbesen Skolen, opført 1877, arkitekt H. Drewsen.

Carsten Niebuhrs Vej, se Malthe Bruuns Vej.

Ceresvej fra Grundtvigsvej 24 til Christian Winthers Vej 25. Anlagt 1879–80. Navnet vedtaget 24. juli 1879. Offentlig vej. Før 24. juli 1879 kaldt Landbohøjskolevej.

Ceres, romersk gudinde for kornavlén.

C. F. Richs Vej fra Godthåbsvej 117 til Grøndals Parkvej 58. Grænse med København. Anlagt omkring 1902. Offentlig vej, dog er sidevejen nr. 101 A–D privat.

Casper Frederik Rich (1800–74), fabrikant, grundlægger af C. F. Rich og Sønner A/S.

Vején anlagt af grundejeren, Adolph Rich.

Christian Paulsens Vej fra Sønderjyllands Allé 42 til Gustav Johannsens Vej over for nr. 42. Anlagt 1925–28. Navnet fra 1920. Offentlig vej.

Christian P. D. Paulsen (1798–1854), retslærd og sønderjysk fører. Født i Flensborg, juridisk uddannelse i Tyskland. Fra 1824 professor i jura ved Kiels Universitet. I studietiden blev han sig sin danskhed bevidst, og han gjorde meget for den danske sag ved sin skribentvirksomhed,

bl. a. i bladet »Dannevirke«. Det var Christian Paulsen, der rejste kravet om dansk sprog i skoler, kirker og ved retshandlinger i dansk-sprogede egne af Slesvig. Hans nationalpolitiske forfatterskab klarlagde danskheden i Slesvig og gendrev de slesvig-holstenske påstande om fælles arvefølge for hertugdømmerne. Han udgav også en lang række juridiske værker, mest retshistoriske.

Idrætspark langs vejens sydlige side.

Christian Richardts Vej fra Falkoner Allé 38 til Hostrupsvej 7. Anlagt før 1897. Navnet fra 24. maj 1897. Offentlig vej.

Ernst Christian Richardt (1831–92), præst og forfatter. Cand. theol. 1857, præst i St. Heddinge, Ørsted og Vemmetofte. I ungdommen var han husdigter i Studenterforeningen: skrev både viser og skuespil; men hans senere mange digtsamlinger er så langt det betydeligste i hans produktion. Krigen 1864 og personlige indre brydninger modnede ham, og han var et betydeligere poetisk talent end de øvrige sene romantikere, foruden at han var en større verskunstner end sine samtidige. Af hans digte kan f. eks. nævnes: Lær mig, Nattens Stjerne, Venner, ser paa Danmarks Kort og Altid frejdig. Skrev teksten til P. Heises opera »Drot og Marsk«.

Christiansholmsvej fra Frederiksberg Allé til Gammel Kongevej. Anlagt omkring 1851. Navnet fra samme tid.

Kaldtes en kort tid omkring anlæggelsen Sankt Jørgensvej. Fra 1869 fik vejen navnet Nyvej (se denne).

Navnet efter etatsråd N. C. Mühlensteths ejendom Christiansholm.

Christian Winthers Vej fra Falkoner Allé 24 til Ceresvej 26. Anlagt 1879–80. Navnet fra 24. juli 1879. Delvis privat vej. Fra 1. oktober 1956 legegade.

Kaldtes oprindelig Vestbanevej (se denne).

Rasmus Villads Christian Winther (1796–1876), digter. Cand. theol. 1824. Var i 1820 med til at stifte Studenterforeningen. Han søgte for-

gæves præstekald, men havde skiftende stillinger som huslærer, f. eks. var han dansklærer for Frederik VII's trolovede Caroline Charlotte Marianne af Mecklenburg-Strelitz. Efter studentertidens lejlighedsdigte debuterede Winther med »Digte«, 1828, hvori bl. a. »Træsnit«. Hans digtkreds »Til Een« er et hovedværk i dansk erotisk poesi. Som naturlyriker priste han især Sjælland, bl. a. i det store epos »Hjortens Flugt«.

Skulptur: Foran Christian Winthers Vej 3 står en statue af Christian Winther, udført af Nicolai Schmidt. Statuen blev opstillet på Kochsvej 1896–97. I 1963 blev den, da den var meget forfalden, fjernet fra Kochsvej og restaureret, hvorpå den blev opstillet på Christian Winthers Vej.

Clammerivej, se Klammerivej.

Classenske boliger. Efter koleraen 1853 ville man bygge nye arbejderboliger. Lægeforeningen begyndte at bygge på Østerfælled. Det Classenske Fideikommis købte 1866 seks tønder land af justitsråd Stephan Nyeland, der ejede Rasmus Langelands tidligere avlsgård ved Godthåbsvej. Samme år gik arkitekt Fr. Vilh. Tvede i gang med at bygge De Classenske Boliger. Den lille by var et modstykke til f. eks. Schønbergsgade-kvarteret, idet den blev opført efter datidens nye hygiejniske og sociale ideer og skulle give sunde boliger for de dårligst stillede. Der var forskellige kollektive foretagender som børneasyl, vaskeri og butikker. Der blev indrettet en kommunal biskole i 1869, og der byggedes egen kirke 1878–80, også opført ved arkitekt Tvede. Menigheden havde også sin egen præst. Da ejendommene blev saneringsmodne, vedtog kommunen at nedrive bygningerne og købte dem 22. marts 1909. Boligerne havde da længe været udsat for kritik, og kvarteret var blevet et slumkvarter. Nedrivningen begyndte næsten straks, men bolignøden under og efter den første verdenskrig bevirkede, at den først sluttede sidst i 1950'erne. Kirken blev nedrevet i 1912. På en del af grunden opførtes 1941–45 beboelseejendommen »Godthåbs Have«, der nu indgår i Aksel Møllers Have (se denne).

C. N. Petersens Vej fra Philip Schous Vej 3 til Finsensvej 81. Anlagt omkring 1924. Navnet fra 8. december samme år. Offentlig vej.

Carl Nicolai Petersen (1802–76), birkedommer, politiker. Cand. jur. 1824. Garnisons- og senere overauditør i København. Byfoged i Holstebro, herredsfoged i Hjerm og Ginding. Byfoged og -skriver i Hjørring. Søgte flere gange valg til Rigsdagen og valgtes nogle gange, således i 1848 til den grundlovgivende forsamling. I folketinget 1850–53 og 1855–58. I 1865 stemte han for den reviderede grundlov. Tilhørte nærmest den nationalliberale lejr. I 1851 blev han birkedommer og -skriver samt politimester i Københavns amts søndre birk. I sin egenkab af birkedommer var han født formand for Frederiksberg Kommunalbestyrelse fra 1858 til 1871, da han tog sin afsked. I sin embedstid interesserede han sig stærkt for politiet. Han fik således oprettet et særligt frederiksbergsk politikorps 1865. Hans interesse og pligttroskab var usvigelig og hans dygtighed anerkendt. Hans ledelse af kommunalbestyrelsens møder var fast og besindig.

C. T. Barfoeds Vej fra Wilkensvej 32 til Dalgas Boulevard 138. Anlagt før 8. december 1924, da navngivningen fandt sted. Offentlig vej.

Christen Thomsen Barfoed (1815–89), kemiker, professor ved Landbohøjskolen. Indretningen af Landbohøjskolens efter de tider fortrinligt udrustede laboratorium skyldtes Barfoed. Han tog virksom del i oprettelsen af Carlsbergfondet ved udformningen af dets love, var formand for direktionen fra 1886. Hovedværker: »Lærebog i den analytiske Kemi. Prøvemidlerne og den uorganiske kvalitative Analyse«, 1863. »De organiske Stoffers kvalitative Analyse«, 1878. Oversatte tyskeren Pistorius' bog om brændevinsbrænderi, som derved blev af væsentlig betydning for spiritusfabrikationens udvikling i Danmark.

Dalgas Boulevard fra Roskildevej 58 til Nyelandsvej 115. Anlagt i flere tempi mellem 1911 og 1918. Navnet omtales første gang 10. september 1906. Offentlig vej.

Enrico Mylius Dalgas (1828–94), officer ved ingeniørkorpset, stifter af Det danske Hedeselskab. Fra 1854 gjorde han tjeneste ved det militære vejkorps i Viborg, fra 1880 som oberstløjtnant. Han fattede stor inter-

esse for heden, dens natur og mulighederne for dens opdyrkning. Sammen med justitssekretær G. Morville og godsejer F. Mourier Petersen, men på Dalgas' initiativ, stiftedes i 1866 Det danske Hedeselskab, hvis administrerende direktør han var til sin død. I begyndelsen mødte man modstand, men snart var der tilhængere af hedesagen over det ganske land, bl. a. på grund af Dalgas' pjecer og småskrifter samt hans fortrinlige bog »Geografiske Billeder fra Heden«, I–II, 1867–68. Selskabet lovede gennem opdyrkning af heden at skaffe erstatning for det under krigen tabte land (»Hvad udad tapes, skal indad vindes«). Dalgas selv interesserede sig mest for plantningssagen, og det skyldes ikke mindst hans indsats, at langt over 100.000 ha tidligere hede nu er bevokset med skov.

Skulptur: Jægeren af Aksel Hansen. Rejst af kommunen 1926.

Dalhoffs Vej, N., se N. Dalhoffs Vej.

Danas Plads fra Vodroffsvej 37 til Svend Trøsts Vej 12. Anlagt 1906–07. Navnet fra 15. januar 1934. Offentlig vej.

Hed indtil 1934 Vodroffs Plads samt Danasvej 9–25, 10–24.

Navnet, se Danasvej.

Danasvej fra Svineryggen til H. C. Ørsteds Vej 34. Strækningen fra Svend Trøsts Vej til H. C. Ørsteds Vej var anlagt før 1870, strækningen fra Sankt Jørgens Sø til Vodroffsvej før 1880. Navnet på sidstnævnte strækning fra før 1880, for hele strækningen først fra 26. september 1927. 15. januar 1934 vedtog kommunalbestyrelsen at lade numrene 9–25, 10–24 indgå i Danas Plads. Offentlig vej.

Strækningen fra Herluf Trolles Vej til H. C. Ørsteds Vej hed fra 10. marts 1870 Bernstorffsvej (se denne).

Dana, poetisk benævnelse fra ca. 1800 for Danmark. Skyldes en forfærdiget anvendelse af ordet, der egentlig betyder »danskernes«. Dana var forøvrigt moder til kong Dan i Skjoldungesagaen. Anlæggeren, oberstløjtnant P. G. Ramm, navngav vejene Danasvej, Norsvej og Sveasvej som et udtryk for hans skandinaviske interesse.

Danmarksgade fra Gammel Kongevej 72 til Vodroffs Tværgade 5. Anlagt efter demarkationsliniens flytning 1852. Navnet fra 1864. Offentlig gade. Nedlagt 1970 under saneringen af kvarteret. Hed indtil 1864 Ørstedsgade (se denne).

Diagonalvej, se Sønderjyllands Allé.

Diakonissevej, se Klammerivej.

Dr. Abildgaards Allé fra Rolighedsvej 15 til Thorvaldsensvej 60. Anlagt 1896. Navnet fra februar 1909. Offentlig vej. Hed indtil 1909 Hostrups Allé. Forslag om at kalde den Schandorphs Allé blev forkastet.

Peter Christian Abildgaard (1740–1801), veterinær. Afbrød et lægestudium og blev af Collegium medicum i 1763 sendt til Lyon for på den der nyoprettede dyrlægeskole at lære dyrlægekunsten, specielt kvægpestbekæmpelse. Efter 2 ½ års studium vendte han 1766 hjem, fuldførte sine medicinske studier, blev dr. med. 1768 og praktiserede en tid som læge. Var stadslæge i København 1775–82. Hans største betydning ligger i, at han på egen bekostning grundlagde Den danske Veterinærskole på Christianshavn i 1773. Skolen blev 1776 overtaget af staten, men Abildgaard forblev skolens leder til sin død. Han udfoldede en rig virksomhed som forfatter, ikke kun inden for læge- og dyrlægevidenskaben, men f. eks. også om fysik, kemi, mineralogi, zoologi og fysiologi.

Dr. Priemes Vej fra Hollændervej 15 til Frederiksberg Allé 96. Anlagt 1895–98 til lidt forbi Maglekildevej. Forlængelsen til Frederiksberg Allé 1955–56. Navnet fra 29. september 1896. Offentlig vej. Oprindelig blev navnet Sommerlystvej foreslået efter det nærliggende forlystelsesetablisement, men det blev forkastet.

Carl Christian Lorentz Prieme (1812–85), læge, legatstifter. Var praktiserende læge på Frederiksberg, medlem af sogneforstanderskabet for Frederiksberg og Hvidovre 1854–56 og for Frederiksberg 1856–59.

Medlem af fattigkommissionen 1856–64. Gjorde et stort arbejde under koleraen på Frederiksberg 1853.

Nr. 9 og 12 bomberamt ved fejltagelse 21. marts 1945, da Royal Air Force bombede Shellhuset. Nr. 3: Her lå indtil 1955 Falkonergaardens Gymnasium, derefter Solbjergskolen.

Dorthea Louisesvej fra Falkoner Allé 11 til Jernbanestien. Anlagt omkring 1870–72. Navnet fra samme tid. Navneforandring 25. november 1875 til Monradsvej, 11. november 1935 til Sylows Allé (se disse).

Dorthea Louise Monrad, født Walterstorff, gift med Jørgen Herman Monrad (se Monradsvej), på anlæggelsestidspunktet ejer af grunden.

Dronningens Tværvej fra Dronningensvej til Kronprinsensvej. Anlagt omkring 1883. Navnet fra samme tid. Privat vej. Fra 1928 Arveprinsensvej (se denne).

Dronningensvej fra Søndre Fasanvej 5 til Kongens Tværvej 2. Anlagt 1876–77. Navngivet 14. juni 1877. Offentlig vej.

Dronning Olgas Vej fra Falkoner Allé 79 til Nordre Fasanvej 124. Anlagt omkring 1884. Navngivet samme tid. Offentlig vej.

Olga, græsk dronning (1851–1926), datter af den russiske storfyrste Konstantin, gift med Christian IX's søn, prins Vilhelm, senere kong Georg af Grækenland.

Vejen anlagt og navngivet af N. Josephsen på Mariendals jorder (se også under Mariendalsvej og Nitivej).

Drosselvej fra Godthåbsvej 106 til Borups Allé 137. Anlagt fra Borups Allé til Fuglebakken (Kristian Zahrtmanns Plads) omkring 1902. Navnet fra 15. december dette år. Resten til Godthåbsvej færdiganlagt 1930. Privat vej.

Skulptur: Fuglebrønden, udført af Christian Svejstrup Madsen, opstillet 1933 af Københavns Kommune (Fonden til kunstneriske formåls fremme).

Duevej fra Godthåbsvej 72 til Borups Allé 123. Anlagt omkring 1902 og 1916. Navnet fra 15. december 1902. Offentlig vej.

Nr. 63. Skolen på Duevej, opført 1905–06, arkitekt Valdemar Schmidt. På skolen: Mindetavle for 5 faldne frihedskæmpere, »De faldt for Danmarks frihed«, og en drikkekumme, modelleret af A. Bundgaard.

Edisonsvej fra Gammel Kongevej 153 til Hollændervej 8. Anlagt 1868. Navnet fra 1928. Offentlig vej.
Hed Enighedsvej fra 1869 til 1928.

Thomas Alva Edison (1847–1931), amerikansk opfinder. Vigtigste opfindelser: fonografen, kulmikrofonen til telefonen og glødelampen. Han var også en af filmens pionerer. Udtog over 1400 patenter. Vejens benævnelse må søges i det nærliggende elektricitetsværk, Hortensiværket, Frederiksbergs første elektricitetsværk.

Edithsvej. En stadig eksisterende passage mellem Smallegade og Howitzvej. Kendt 1900. Navnet udgået i 1928, nu Smallegade 38 C–D og Howitzvej 55 B–C. Privat vej.

Navnets oprindelse ukendt. En teori om, at det skulle dreje sig om Holger Drachmanns »Edith« (se under Holger Drachmanns Vej) har ikke kunnet bevises.

Edvard Glæsels Vej fra Tesdorpsvej 26 til Fru Gyllembourgs Vej 3. Anlagt 1915–17. Navnet vedtaget 26. marts 1917. Privat vej.

Edvard Glæsel (1858–1915), landskabsgartner. Efter endt læretid og

forskellige studieophold i udlandet nedsatte han sig 1888 som landskabsgartner og blev betroet store opgaver, bl. a. anlægget af Vestre Kirkegaard, Bispebjerg Kirkegaard og den nu nedlagte rådhushave i København. Også i udlandet anerkendtes hans ideer om anlæg af kirkegårde.

Egernevej fra Duevej 39 til Vagtelvej 46. Anlagt 1928–30. Projekteret og navngivet 1902. Offentlig vej.

Einer-Jensens Vænge fra Flintholm Allé 14, lukket vej. Anlagt 1942. Navnet fra 1. marts 1948. Offentlig vej. 1958 er den østlige del af vejen udlagt som legegade.

Fik 19. oktober 1942 navnet Ved Flintholm. Kaldtes også Flintevang. Kom 9. september 1946 til at hedde Ejner-Jensens Allé, men det stødte på modstand i gadenavneudvalget på grund af ligheden med andre Jensen-navne i forbindelse med allé, som allerede eksisterede i hovedstadsområdet.

Oluf Emil Einer-Jensen (1889–1963), oprindelig porcelænsarbejder, politiker og fagforeningsmand. 1915–42 formand for Porcelæns- og Fajancearbejdernes Fagforening, 1917 hovedkasserer for Keramisk Forbund og fra 1939 formand. Medlem af forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund i Danmark 1929–48. Medlem af hovedbestyrelsen for Socialdemokratisk Forbund i Danmark 1920–24. 1924–45 og 1947–60 socialdemokratisk folketingsmedlem. Medlem af Frederiksberg Kommunalbestyrelse 1921–1946, fra 1929 som rådmand og fra 1935 som 2. næstformand. Desuden en lang række tillidshverv. Som fagforeningsmand blev han karakteriseret som en hård, men realistisk forhandler.

Emanuel Olsens Vej fra Tesdorpsvej 38 til Oscar Ellingers Vej 3. Vejen færdiganlagt 1933. Navnet vedtaget 13. oktober 1931. Offentlig vej.

Navnet blev foreslået 1928 til en vej planlagt mellem Philip Schous Vej og Jul. Valentiners Vej.

Emanuel Sofus Charles Emil Olsen (1863–1928), karetmager, social-

demokratisk kommunalbestyrelsesmedlem. 1904 forretningsfører for Dansk Karetmagerforbund og 1905 formand for Karetmagernes Fagforening i København. Kommunalbestyrelsesmedlem 1917–25, rådmænd 1924–25. Forskellige kommunale tillidshverv.

Emil Chr. Hansens Vej fra Nylandsvej 85 til Fabrikvej. Anlagt omkring 1902. Navnet fra 16. november 1925. Offentlig vej. Indtil 1925 hed vejen Eversvej (se denne).

Emil Christian Hansen (1842–1909), gæringsfysiolog, professor, dr. phil. Oprindelig malersvend, læste senere til lærer. Hans videnskabelige anlæg og interesse førte ham til zoologiske og gæringsfysiologiske studier. Hos Japetus Steenstrup begyndte han svampestudier. 1876 universitetets guldmedaille for en prisopgave om de danske gødningsvampe. 1877 blev han knyttet til Carlsberg-laboratoriet, blev i 1879 forstander for dets fysiologiske afdeling og udførte her sine gæringsfysiologiske arbejder, der gjorde ham verdensberømt. Han udtænkte en metode til rendyrkning af gær, der sikrede bryggeriet en rationel drift, hvor man før havde været afhængig af tilfældigheder. Hans metode anvendes nu over hele verden, ikke bare ved ølbrygning, men også i brænderier, presse-gær-fabrikker og inden for mejeridrift. Metoden blev første gang anvendt på Carlsberg 12/11 1882.

Det havde været meningen at opkalde vejen efter Julius Thomsen, men København ønskede også at opkalde en vej efter denne, så derfor bestemte man sig for Emil Chr. Hansen. Den del af vejen, som går fra Fabrikvej til banelinien, solgtes 1930 til Trifolium.

Nr. 6: Skolen på la Cours Vej, opført 1909–11, tegnet og bygget af Frederiksbergs Kommunes tekniske Forvaltning.

Emiliegade fra Vodroffsvej 16 til Svineryggen. Anlagt omkring 1865. Navnet kendt i 1867. Privat vej.

Emilie Augusta Zinn (1807–36), der 1828 ægtede Vodroffsgårds ejer, Niels Wolff.

Navngivet af P. G. Ramm, der var gift med en datter af Niels Wolff i dennes andet ægteskab.

Emilievej fra Thorvaldsensvej 14 til Fuglevangsvej 8. Anlagt efter 1852. Navnet fra 1867. Offentlig vej. Navneforandring til J. M. Thieles Vej (se denne) vedtaget 12. september 1927, men først realiseret 1934.

Navnets oprindelse har ikke kunnet konstateres.

Vejen anlagt af inspektør ved Ladegaarden F. C. Bülow (se under Bülowvej).

Emil Slomanns Vej fra Peter Bangs Vej 60 til P. G. Ramms Allé 25. Vejen færdig 1929. Navnet vedtaget 15. oktober 1928. Offentlig vej.

Emil Slomann (1855–1904), skolemand. 1885 oprettede han sammen med dr. phil. E. F. Winkel-Horn sin egen skole, som han efter et par års forløb helt overtog ledelsen af. Han lod en ny skolebygning opføre på Jakob Dannefærds Vej; den indviedes 25. august 1899 og fik navnet Slomann's Latin og Realskole. Han var en fremragende pædagog og havde en andel i gennemførelsen af reformen af den højere skole (loven af 24. april 1903). Var medlem af Frederiksberg skolekommission 1896–1902, de sidste fire år som formand. Foruden »Læsebog for danske Børn«, I–III (5. opl. 1921) har Slomann udgivet et par små historiske afhandlinger, og han var flittig medarbejder ved flere tidsskrifter: Tilskueren, Det 19. Aarhundrede, Vor Ungdom.

Engtoftevej fra Frederiksberg Allé 25 til Carl Bernhards Vej 8. Vejen kendt 1880. Navnet fra 13. april 1882. Privat vej.

Engtofte, navn på ejendom.

Enighedsvej fra Gammel Kongevej 153 til Hollændervej 8. Anlagt 1868. Navnet fra 4. februar 1869. Offentlig vej. Fra 1928 navneforandring til Edisonsvej (se denne).

Navnets oprindelse har ikke kunnet konstateres.

Enighedsvej (ved Peter Bangs Vej), se Klammerivej og Peter Bangs Vej.

Erik Menveds Vej fra Rosenørns Allé 56, lukket vej. Anlagt 1885. Navnet fra 7. oktober 1886. Privat vej.

Erik Menved (1274–1319), konge af Danmark 1286–1319, søn af Erik Klipping og Agnes af Brandenburg.

Ewaldsensvej fra Dalgas Boulevard 79 til H. Schneekloths Vej 29. Anlagt 1928–30. Navnet fra 12. september 1927. Offentlig vej.

Christen Ewaldsen (1819–93), præst. Sognepræst til Frederiksberg og Hvidovre 1876. Medlem af Frederiksberg skolekommission 1876–93. Har udgivet »Tolv Prædikener«, 1869, og »Ti Psalmer udlagt i Bibel-læsning«, 1880.

Skulpturer: Nr. 2. »Sportspige«, af Frantz V. Hansen, opstillet af ejendommens ejer 1937. I gården: »Badende kvinde«, af Frantz V. Hansen, også opstillet af ejendommens ejer 1937. Nr. 4. »Askepot«, af Thomas Hansen, opstillet 1940 af ejendommens ejer. Nr. 6. »Nøgen yngling«, af Viggo Jarl, opstillet af ejendommens ejer.

Eversvej fra Finsensvej 20 til V. E. Gamborgs Vej 15. Anlagt omkring 1902. Navnet godkendt 8. juni 1903. Privat vej.

Vejen gik oprindeligt fra Finsensvej til Nyelandsvej, afbrudt af jernbanelinien Frederiksberg–Vanløse. 16. november 1925 fik strækningen fra Nyelandsvej til Fabrikvej navneændring til Emil Chr. Hansens Vej (se denne).

Sofus Nikolaj Wiliam Evers (1843–1923), fabrikant. Grundlagde 1877 firmaet Evers & Co. Anlagde senere vejen på sin grund.

Fabrikvej fra Nordre Fasanvej 29 til Emil Chr. Hansens Vej. Anlagt 1901–02. Navnet godkendt 9. september 1903. Offentlig vej.

Navn efter de planlagte fabrikker.

En forlængelse til Tesdorpsvej og videre til grænsen var tiltrådt i 1905, men blev ikke gennemført. Det drejer sig om den strækning, der løber gennem Nordiske Kabel- og Trådfabrikker, og som blev overtaget af fabrikken og lukket med porte i begge ender. Den projekterede forlængelse på den anden side af Dalgas Boulevard blev til Bernhard Bangs Allé (se denne).

Nr. 5. Frederiksberg tekniske skole, delvis færdig og taget i brug 1. august 1971, arkitekt Hans Hannibal. Nr. 7. Handelshøjskolen i København, indviet sidst i september 1972, arkitekt Hans Hannibal. Nr. 8. Frederiksberg Forbrændingsanstalt. Ældste anlæg bygget af kommunen, taget i brug september 1903. Ny forbrændingsanstalt byggedes 1932–34, projekteret og bygget af A/S Vølund i samarbejde med kommunens tekniske forvaltning, taget i brug september 1934.

Falkoner Allé fra Gammel Kongevej 178 og Smallegade til Ågade. Egentlig anlagt omkring 1670 (jævnfør Allégade). Navnet fra før 1811. Offentlig vej.

Hed først Alléen til Falkonergaarden, der kendes fra 1670. Et Falkonerhus omtales allerede 1664 i forbindelse med opførelsen af Prinsessegaarden, men er næppe identisk med Falkonergaarden.

Navnet efter Falkonergaarden, der selv havde navn efter det Falkoneri, Christian V anlagde her (se under Falkonergårdsvej).

Vejen var først en lukket kongevej og den eneste tværvæg af betydning i ældre tid. Den åbnedes 1765 for begrænset færdsel, idet lødsejerne fik nøgle til de 2 porte: ved Jagtvej og Allégade. Ca. 1770 blev den istandsat af den schweiziske ingeniør Jean Marmillod efter hans planer med en stenbro i midten, flankeret af allétræer og jordveje til begge sider. Træerne voksede sig efterhånden store og smukke og gjorde Falkoner Allé til en lige så smuk promenade som Frederiksberg Allé. Desværre måtte den stigende trafik som så mange andre steder føre til, at træerne måtte kappes – og senere forsvinde. 1840 blev vejen makadamiseret efter den ny engelske metode.

Den eneste bro over Ladegaardsåen var i lang tid broen for enden af Falkoner Allé ud til den senere Jagtvej. Den er muligvis meget gammel, men er i hvert fald fornyet 1770 ved Marmillod. Broen hed i mange år i folkemunde »Knippelbroen«. Under sporvejsstrejken 1911 var der en del demonstrationer mod strejkebryderne, og netop her kom

det til så voldsomme optøjer, at politiet trak stavene og slog løs på demonstranterne. Episoden er behandlet i en artikel af Alfred Dyre i »Frederiksberg gennem Tiderne« VII, 1958.

På hjørnet af Howitzvej og Falkoner Allé lå Frederiksbergs første rådhus, bygget 1885–86 med murermester J. C. Sørensen som arkitekt. Nedrevet 1954. Nord herfor lå Kommuneskolen, bygget 1863, senere taget i brug til kommunale kontorer, bl. a. for skattevæsenet. Også nedrevet 1954, og nu ligger Falkonercentret her (nr. 7–11, Howitzvej 2–4 og Sylows Allé 1–9). Huser bl. a. 3 Falke Bio, 3 Falke Hotel og Falkonercentrets teatersal med 2170 pladser. Arkitekt: Ole Hagen. Nr. 21 er Frederiksberg S-station, åbnet 3. april 1934. Ved det nuværende nr. 118 lå Falkonergaarden (se Falkonergårdsvej).

Mindetavle med portrætrelief af etatsråd Bernhard Ruben (d. 1896) på nr. 72. Hans enke, Ida Ruben (d. 1913) oprettede Bernhard Ruben og Hustrus Stiftelse i nr. 72.

Falkonergårdsvej fra Rolighedsvej 13, lukket vej. Anlagt mellem 1872 og 1877. Navnet kendt i 1877. Privat vej.

Anlagt på Falkonergaardens areal. Falkonergaarden (tidligere Jægerhuset) blev anlagt af Christian V omkring 1670. Det var Danmarks eneste falkoneri til opdrætning af islandske (hvide, de fornemste) og norske (grå) jagtfalke, dels til hoffets eget brug, dels som gaver til fremmede fyrstehuse. Den sidste falkejagt blev holdt 1803. Falkoneriet nedlagdes 1810. Bygningen blev i nogle år bortforpagtet, derefter i 1818 købt af Peter Chr. Bruun, der anvendte den til lysestøberi. Han solgte den i 1842 til Carl Feilberg (se Carl Feilbergs Vej), der grundlagde Falkonergaardens Fabrikker til fremstilling af parfume og sæbe. Ejeren testamenterede gården til Frederiksberg Kommune til bolig for frederiksbergske embedsmænd.

Nr. 16. Dørvstummes Kirke, opført 1904, arkitekt Emil Jørgensen.

Falkonervænget fra Falkoner Allé 42 til Hostrupsvej 15. Anlagt 1940–41. Navnet fra 29. september 1941. Offentlig vej.

Navnet, se Falkoner Allé og Falkonergårdsvej.

Falstersvej fra Bentsonsvej 23 til Nordre Fasanvej 74. Anlagt 1895–98. Navnet fra 9. oktober 1899. Offentlig vej.

Falster, ø i Østersøen.

Nr. 5. Frederiksberg tekniske Skole, oprettet 1871 som Frederiksberg Tegneskole. Overtaget af Frederiksberg tekniske Selskab 1925. Bygningen her opført 1930, arkitekter J. Thorson og J. Tvede.

Fanøvej fra Nordre Fasanvej 44 til Sprogøvej 4. Anlagt omkring 1900. Navnet fra 10. december 1900. Offentlig vej. Navneforandring 14. januar 1901 til Thurøvej (se denne).

Fanø, ø ved Jyllands vestkyst.

Vejen anlagt af fabrikant P. Andersen og fru Reffs.

Farvervænget, se Svanholmsvej.

Fasanvej(en). Adgangsvej til fasaneriet bag Frederiksberg Have, oprettet 1682. Vejen oprindeligt kun fra Klemmen til Fasangaarden og den gamle Kongevej (1741). Siden blev den ført videre til Smallegade og Klammerivejen (nu Peter Bangs Vej) og fik navnet Fasanvejen. På et kort fra 1811 er den gennemført fra Roskildevej til Smallegade. Fra 1896 blev navnet ændret til Søndre Fasanvej (se denne og Nordre Fasanvej).

Navnet efter Fasangaarden, der selv havde navn efter fasaneriet her. Gården var den ældste bolig for fasanmesteren, opført 1682. Den sidste fasanmester Michael Garben døde 1779, men hans enke fortsatte virksomheden til 1785, da fasaneriet blev nedlagt som urentabelt. Derefter fik enken, Magdalene Garben, ret til at bo på gården sin levetid ud. En ny æra oprinder for Fasangaarden i 1798. Dette år lejer den senere kabinetssekretær hos Frederik VI Peter Carl Jessen sig ind for sommeren hos madam Garben. Han var på dette tidspunkt sekretær og kasserer for kronprinsen (Frederik VI). Mod en godtgørelse til enken overtog han snart hele Fasangaarden, fik den gjort i stand og udvidet. Den

fik sin nuværende skikkelse i 1828. Jessen havde løfte om, at familien kunne bo på gården hans og hans hustrus levetid ud. Efter Jessens død 1830 overlevede hans anden kone ham til 1842. Nu fik Adam Oehenschläger Fasangaarden overladt som sommerfribolig. Her tilbragte han derefter somrene til sin død i 1850. Ved H. C. Ørsteds 50 års jubilæum som lærer ved universitetet i 1850 blev der holdt en stor fest for ham på Fasangaarden, der ved samme anledning blev overdraget ham som æresbolig. Han døde imidlertid 7. marts 1851, så han nåede ikke at tage den i brug.

Siden har Fasangaarden været beboet af justitsråd A. Kreutzfeld Bang, dr. phil. Thomas Skat Rørdam, der her havde missionskole, frk. Laura Muhle med pensionat for ældre, sære damer og inspektør I. P. Lansky med pension for nervøse og melankolske. Fra 1880 til 1901 boede her først professor, dr. phil. Poul Sofus Vilhelm Heegaard og fra 1884 sønnen, professor Poul Heegaard. Siden 1907 har lægefamilien Høgsbro været hovedlejere. Af andre beboere skal nævnes skuespilleren Albrecht Schmidt og maleren Gunnar Asgeir Sadolin. I et kvistværelse gjorde Sadolin en række farveforsøg, der resulterede i grundlæggelsen af det kendte farve- og lakfirma, der senere blev til Sadolin & Holmblad.

Fasangaarden er fredet i klasse B.

Femte Juni Plads fra Tesdorpsvej 52 og Nyclandsvej til Grøndalsvej 27. Anlagt i tre etaper 1905–07. Navnet vedtaget 24. september 1906. Offentlig vej.

Strækningen fra Tesdorpsvej til C. F. Richs Vej havde navnet Lykkesholms Boulevard (se denne) de første år efter anlæggelsen.

Femte juni, grundlovsdagen. Datoen for grundlovens vedtagelse 1849. Den nugældende grundlov af 1915 er også vedtaget 5. juni med sidste ændring 5. juni 1953.

Skulptur: »Kvinde med spejl«, udført af Gunnar Hammerich 1937–38, opstillet af Frederiksberg Kommune.

Filippavej fra Vodroffsvej 30 til Svineryggen, lukket vej. Anlagt omkring 1880. Navnet kendt 1885. Privat vej.

Navnet stavedes tidligere Philippavej.

Philippa (1393–1430), dansk dronning. Datter af Henrik IV af England. Ægtede 1406 Erik af Pommern og var ham en god støtte, idet hun under sin ægtefælles fravær 1423–25 styrede riget klogt og dygtigt. Man ved også, at hun deltog med stor energi i forsvaret af København mod hanseaterne 1428.

Nr. 2–4. Sankt Jørgens Gymnasium, tidligere Henrik Madsens Skole. Bygningen indviet 20. november 1926, arkitekt Niels Hauberg.

Finsensvej fra Nordre Fasanvej 11 til Jernbane Allé. Anlagt 1755 som landevej til Bogholdergaarden i Vanløse. Navnet fra 1. januar 1906. Offentlig vej.

Den yderste del fra Flintholmen til Vanløse hed Vandløsevej, den øvrige del først »Vejen til Numrene« (numrene på de da lige nummerede lodder), senere Lampevej, som vejen fra Falkoner Allé til Fasanvejen, eller Lampevejens Forlængelse.

Niels Ryberg Finsen (1860–1904), læge. Cand. med. 1890. Titulær professor 1898. Han påviste visse lysstrålers værdi som lægemiddel. Med lysbehandlingen af hudtuberkulose (fra 1895) indledtes hele den moderne stråleterapi, og Finsen nåede også inden sin død at få organiseret lupusbehandlingen. Hans eksperimenter over lysstrålernes skadelige og gavnlige virkninger på levende organismer førte frem til brugen af lysbadet som lægemiddel. Finsen blev verdensberømt og fik 1903 Nobelprisen. Værker: »Om Lyset som Incitament« (1895). »Om Anvendelse i Medicinen af koncentrerede kemiske lysstråler« (1896).

Da man enedes om at give den oprindelige Lampevej navn efter en læge (Howitz), faldt det naturligt at vælge et andet kendt lægenavn til resten af vejen. Nr. 72–76. Frederiksberg Elektricitetsværk, bygget 1908, nedrevet i slutningen af 1970/71. Frederiksberg Gasværk (Flintholm-Værket), bygget i slutningen af 1895 af Det danske Gaskompagni. Overtaget af kommunen 1921. Nedlagt 1964.

Fjords Allé, N. J., se N. J. Fjords Allé.

Flintevang, se Einer-Jensens Vænge.

Flintholm Allé fra Finsensvej 86, lukket vej. Anlagt 1935–36. Navnet vedtaget 15. oktober 1934. Offentlig vej.

Flintholm, en gammel gård af Godthåbs jord, matr. nr. 11, på 25 tdr. land, købt 1785 af landmand Jacob Nielsen Flindt. Efter skiftende ejere købte kaptajn Classen i 1827 ejendommen, nedlagde den som landbrug og lagde jorden til Grøndal. Stuehuset med 1½ td. land blev nyt lyststed under forskellige ejere. Fra 1872 til 1938 anvendt som epidemihospital. Jorden overtoges af Frederiksberg Kommune 1891–1906. En årrække lå en havekoloni, »Flintholm«, her.

Florasvej fra Roskildevej 41 til Mosedalvej 17. Anlagt 1896. Navnet godkendt 23. marts 1896. Fra 1928 Pelargonievej (se denne).

Flora, romersk gudinde for frugtbarhed, særlig blomsternes og havernes.

Anlagdes af gartner J. Chr. A. Jørgensen, der også foreslog navnet.

Folevang, se Fuglevangsvej.

Folkets Allé fra Peter Bangs Vej 43 til Jyllandsvej 21. Anlagt 1899–1900. Navnet fra 12. marts 1900. Offentlig vej.

Navnet, se under Broderskabsvej.

Anlagt af Frederiksberg Gasværksarbejderes Byggeforening.

Folkvarsvej fra Falkoner Allé 29 til Yrsavej 4 A. Anlagt og navngivet omkring 1885. Offentlig vej.

Folkvar, i Oehlenschlägers »Yrsa« navn på Yrsas plejefar (se også Yrsavej).

Forchhammersvej fra Vodroffsvej 45 til H. C. Ørsteds Vej 40. Anlagt 1890–91. Navnet fra 20. november 1890. Offentlig vej.

Johan Georg Forchhammer (1794–1865), geolog. Studerede kemi, fysik og farmaci i Kiel. Kom 1818 til København og blev assistent hos H. C. Ørsted. Blev 1823 lektor i kemi og mineralogi ved Københavns Universitet, 1829 lærer ved den nyoprettede polytekniske læreanstalt, 1851 direktør herfor. Var fra 1831 professor i mineralogi og geologi ved universitetet. Har haft stor betydning for forståelsen af Danmarks geologi, idet han bl. a. i værket »Danmarks geognostiske Forhold« (1835) gav den første samlede fremstilling af landets geologi. Skrev vigtige værker om Færøernes geologi, havvandets sammensætning og om feldspattens forvitring til kaolin. 1834 medgrundlægger af Rosenborg Brøndanstalt.

Vejen projekteret af Københavns Magistrat. Nr. 4–6. Otto Ficks kollektivhus (jævnfør Frederiksberg gennem Tiderne, XIII, 1970).

Mindeplader: På nr. 4–6: »Skolebestyrer Otto Fick (1859–1932) rejste denne bygning. Hans »Gamle Dreng« satte ham dette minde«. På nr. 18: »Her faldt for tyske kugler den 24. juli 1944 »Tom« Robert Jensen; »Thorkild« Svend Tronberg – under modigt arbejde for de illegale transporter«.

Forhåbningsholms Allé fra Gammel Kongevej 82 til Niels Ebbesens Vej 11. Anlagt omkring 1850. Navnet godkendt 1874, da vejen blev offentlig.

Forhaabningsholm, en af landdistriktets største gårde, opstået ved udlodning i 1765. Køberen, Peter Anthon Jager, lod ejendommen indrette som lyst- og avlsgård, men solgte den allerede 1769 til Henning Frederik Bargum, en af tidens fremtrædende og ikke netop fintfølede forretningsmænd. Han oprettede Det danske Guineiske Kompagni, hvis skibe ikke blot hentede guld og elfenben på Guldkysten, men også slaver, der solgtes til Dansk Vestindien, hvorfra man til gengæld købte råsukker til Danmark. Regeringen støttede foretagendet ved at frafalde indførselstold på slaverne, og Bargum blev en overgang en velhavende mand, men da slavehandelen sløjede af, måtte han pantsætte gården til et hollandsk assurancekompagni. 1775 gik det guineiske kompagni fallit. Bargum havde allerede givet op året før og var flygtet for sine kreditorer. Han bortforpagtede Forhaabningsholm, men gården måtte i 1779 på auktion. Allerede året efter falledede også den ny ejer, Henrik Mentz.

Ved en række auktioner solgtes gården, opdelt i otte lodder. Hovedparcellen, der bevarede navnet Forhaabningsholm, købte Helsingørkøbmanden Arthur Howden, der atter afhændede den i 1787 til justitsråd Marcus Westermann, der atter solgte den 1795. I de følgende år skiftede gården ejer mange gange og blev for hver gang mindre. Omkring 1800 var den landsted for kejserlig romersk generalkonsul Johan Nicolas Romeis. I 1850'erne, medens kaptajn, regimentskvartermester C. F. Bruun var ejer, begyndte det moderne villabyggeri. Hovedbygningen blev 1924 indrettet til bryggerhøjskole.

Vejen var oprindelig privat indkørsel til gården.

Franckesvej fra Falkoner Allé 100, lukket vej. Anlagt 1884–85. Navnet fra samme tid. Offentlig vej.

L. Francke, malermester, grundejer.

Frederik VI's Allé fra Allégade 19, lukket vej. Anlagt 1905. Navnet fra 2. februar 1905. Privat vej.
Navnet stavedes oprindelig Frederik d. 6tes Allé.

Frederik VI (1768–1839), konge af Danmark 1808–39, af Norge 1808–14. Søn af Christian VII og Caroline Mathilde. Regerede som kronprins fra 1784. Ingen dansk konge har følt sig så stærkt draget af Frederiksberg og slottet som Frederik VI. Hele sin regeringstid tilbragte han hver sommer på Frederiksberg.

Frederiksberg Allé fra Værnedamsvej 1 til Allégade 4. Delvis grænse med København, nr. 15–63 og alle lige numre Frederiksberg Kommune. Anlagt 1700–1704, foreløbig dog kun fra den lille runddel. 1734 blev alleen ført helt igennem til Vesterbrogade og Værnedamsvej. Tidspunktet for første anvendelse af navnet ukendt. Offentlig vej.
Kaldtes i begyndelsen »Den nye Kongevej«, hvorved Gammel Kongevej fik sit navn. Den har også været kaldt »Slots Allé« og »Konge Allé«.

Navnet, alleen til Frederiksberg Slot.

Blev anlagt som en storstilet indkørsel til slottet med firdobbelte træ-rækker, lukket med porte i begge ender, først af træ, siden af jern. Den sidste (ved Lille Runddel) populært kaldet Jernporten nedlagdes 1872 og flyttedes til Søndermarken ved hjørnet af Roskildevej og Pile Allé. Som kongevej var Avenue de Paris i Versailles dens forbillede. Grundejerne fik udleveret nøgle. I 1781 var det helt forbudt at færdes med heste, men efterhånden som grundene blev bebygget, lempedes forbudet. I 1833 tillodes kørsel, dog ikke arbejdskørsel og ridning. 1863 kommer sporvognen fra Runddelen til Sankt Annæ Plads, og alleen er nu offentlig. Frederiksberg Allé har altid stået i forlystelsernes tegn. På Runddelen fandt de tidligste løjer sted, idet de danske hollændere her slog katten af tønden. På nr. 2, 4 og 6's grund lå i 25 år Møllers Voks-kabinet, indtil det i 1870 gik op i luer. Der var Alhambra, som omtales under Alhambravej. På den lille runddel lå Monigattis sangerinde-pavillon. I nr. 24 lå ejendommen Sommerlyst, ikke at forveksle med forlystelsesetablissementet. Her havde skuespillerparret Peter Nicolai Nielsen (1795–1860) og Anna Nielsen (1803–1856) deres litterære hjem 1841–50, der fik sin plads i vor kulturhistorie som modsætning til det Heibergske hjem. Længere ude lå Ratzenborg, der blev til forlystelsesetablissementerne Sommerlyst og Alleenberg. Her kom senere ABC Teatret og Fønix Teatret, sidstnævnte også med navnene Frederiksberg Teater og Aveny Teatret. På den anden side i nr. 1 havde øhallen Valhalla til huse. Senere havde restauranten Osborne lokaler her, nu – et moderne højhus. Længere ude koncert-pavillonen Odeon, der 1869 blev til Frederiksberg Morskabsteater med de berømte sommerrevyer. Fra 1904 til 1911 hed det Frederiksberg Teater, 1914–17 Alexandrateatret, 1917–43 Betty Nansen Teatret, derefter Allé Scenen og nu Ungdommens Teater. I forrige århundrede var der ved bestemte træer stationeret 14 koner, der solgte brød og frugt. Der var også en halv snes kiosker, der solgte sodavand og selters.

Nr. 76–78. Her lå Jeanne d'Arc-Instituttet (den franske skole), der ved en fejltagelse blev bombet i forbindelse med bombningen af Shell-huset 21. marts 1945. Der omkom 128 mennesker, heraf 87 børn. Nr. 63. Frederiksberg Kirke, indviet 1734. Bygget efter tegning af Felix du Sart. Frederiksberg ældre kirkegård.

Skulpturer: Nr. 76–78. Mindesmærke for de 128 omkomne ved bombningen af den franske skole (se ovenfor). Forestiller en nonne med dreng og pige, udført af Max Andersen, afsløret 21. marts 1953, rejst

af Frederiksberg Kommune. Pladsen udformet af arkitekt Ole Hagen. På den såkaldte Lille Runddel, også kaldt Sankt Thomas Runddel, afsløredes 29. december 1932, på 75 års dagen for Frederiksberg Kommunes selvstændighed, to mindebrønde. Den ene med en amagerkone til erindring om byens første beboere. Den anden med en falkonersvend holdende en jagtfalk. De to springbrønde er tegnet af arkitekt Aage Lauritzen. Bronzefigurerne er udført af Jenö Meister.

Frederiksberg Bredegade fra Allégade 29 til Smallegade overfor 26 B. Kendt 1682. Navnet vedtaget 12. september 1927. Offentlig gade.

H. U. Ramsing kalder den Overdrevsvejen. I 1700-tallet kaldtes den Frederiksbergvejen. Efter anlægget af Smallegade 1697 blev den kaldt »den brede gade«. Det blev til Bredegade, og for at undgå forveksling med Bredgade i København fik den navneforandringen til Frederiksberg Bredegade.

Formodentlig bygade i den gamle landsby Solbjerg. Den har tidligere været mere bugtet end nu.

Nr. 13 A-B. Hassagers Kollegium. Eforboligen opført 1805 af J. P. Boye Junge, fredet i klasse B. Kollegiet oprettet 1888 af Dorothea Hassager (1814–1897), enke efter præsten i Sørslev Carl Hassager (1798–1875). Indviet 1900. I forbindelse med forannævnte Fjerde Maj-Kollegiet, opført 1950–52, arkitekt Hans Hansen, indviet 4. maj 1952. Nr. 2–4. Frederiksberg Rådhus (se under Allégade).

Skulptur: I haven ved kollegiet stod en buste af Winston Churchill af jugoslaven Oscar Nemon, afsløret 4. maj 1955. Flyttet 1960 til Churchillparken ved Frihedsmuseet.

Frederiksberg Have.

Størrelse: 31,7 hektar. Grænser: Allégade, Roskildevej, Fasanvej og Smallegade. Grundlaget for haven var Frederik III's anlæg 1651 af Ny Hollænderby. Den sydligste af landsbyens gårde blev overdraget kongens fire døtre. »Prinsessernes Gaard« blev opført 1663. Den lå, hvor den nuværende indgang til Frederiksberg Have er. Da de alle var blevet gift, blev gården 1680 overdraget kronprins Frederik, den senere Frederik IV, hvorefter den blev kaldt »Prinsens Gaard«. Omkring 1697 brændte Ny Hollænderby. Netop på den tid planlagdes de store

anlæg, som blev til Frederiksberg Have. Det er efter al sandsynlighed ingeniørofficer Hans Hendrick Schell, som har udført planerne i Frederik IV's tid. Det var en storslået rokokohave med tilklippede træer. 1797 begyndte omlægningen til engelsk haveanlæg eller naturpark efter slotsgartner Peter Petersens plan: i det væsentlige den nuværende park. I forbindelse med havens omlægning opførtes som udtryk for tidens romantiske indstilling på »øen« »Det kinesiske Lysthus« af hofarkitekt Andreas Kirkerup, det idylliske Schweizerhus af Abildgaard og det lille Apistempel af dem begge. Gennem Apistemplet har der siden 1873 været indgang til Zoologisk Have. Søjlerne stammer fra vestibulen i Moltkes, senere Christian VII's palæ på Amalienborg. Endvidere opførtes et vandfald (af sten fra Marmorkirkens ruin), en endnu bevaret kildegrotte og en dysse. De efter branden af hovedbygningen til Prinsens Gaard 1753 stadig eksisterende sidefløje blev ombygget. Sydfløjen, det såkaldte Laurierhus, 1744 af Niels Eigtved. Her bor nu Det kongelige danske Haveselskab. Nordfløjen sammen med det smukke indgangsparti ved Frederiksberg Runddel med rokokovaserne af J. F. Händel er opført 1755–56 af Laurids de Thurah. Her har Inspektoratet for de kongelige Haver kontor. I Frederiksberg Have ligger endvidere Fasangården ud mod Fasanvejen (se under denne).

Fredede bygninger i haven: Frederiksberg Slot, Apistemplet, det kinesiske lysthus, kavalerbygningerne og indgangen til haven fra Runddelen er fredet i klasse A.

Skulptur: Inden for indgangen ved Runddelen statue af Frederik VI, udført af H. W. Bissen, afsløret 10. september 1858.

Frederiksberg Runddel mellem Allégade og indgangen til Frederiksberg Have. Anlagt samme tid som Frederiksberg Allé, 1700–04. Tidspunktet for første anvendelse af navnet ukendt. Offentlig plads. Kaldtes også Kirke Runddel.

Oprindelig en gammel ridebane, der hørte til slottet. Her blev senere holdt fastelavnsløjer, idet de danske hollændere slog katten af tøndens her. Nr. 1. Det kongelige danske Haveselskab (se nedenfor). Nr. 3 A. Inspektoratet for de kongelige Haver. Nr. 3 E. Frederiksberg Haves kontor. Nr. 3 G. Frederiksberg Haves materialgård. Se iøvrigt ovenfor under Frederiksberg Have.

På hver side af pladsen en drikkevandskumme efter tegning af arkitekt Vilhelm Dahlerup, opstillet af Frederiksberg Kommune 1880.

Det kongelige danske Haveselskab. Som ovenfor nævnt nu med Frederiksberg Runddel 1 som adresse. Selskabet stiftedes 23. september 1830 af oberst Frederik Julius d'Origny under navnet »Selskabet til Blomsterkulturens Fremme«. Man startede på Østerbro, flyttede 1837 til Frederiksberg Allé ved Haveselskabetsvej og i 1882 til den nuværende plads, hvor arealet er 3 hektar. Man virker stadig for samme formål og søger at nå det ved en mønsterværdig drift af selskabets have, der med tilstødende væksthuse rummer en betydelig samling planter, ved afholdelse af haveudstillinger og ved udgivelse af tidsskriftet »Haven«. Selskabet har også udgivet den store publikation »Vore Herregaarde« og har 1949 oprettet en skole for anlægsgartnere.

Skulpturer: Der er i haven opstillet følgende: bassin, skænket af ingeniør Poul Larsen, med 14 dekorationsfigurer i sandsten, af ukendt kunstner; de 12 stammer fra Fredensborg Slot og de 2, der er opstillet i bassinet, fra Vodroffslunds have, en af de sidstnævnte bærer årstallet 1850.

»Druepigen«, springvandsfigur af J. J. Bregmø, opstillet 1929–30, skænket af Ny Carlsbergfondet.

»Triton«, springvandsfigur af Max Andersen, opstillet 1926, skænket af Ny Carlsbergfondet og ingeniør Poul Larsen.

Omkring i haven en række dekorationsfigurer forestillende: Ceres, Flora, Vesta, Apollo, Bacchus, Diana, Vertumnus og Pomona, formentlig af Johs. Hoffmann, gave fra herresædet Glorup, hvor de tidligere har haft plads.

»Siddende kvinde«, af Gerhard Henning.

Frederiksberg Slot.

Som også omtalt under Frederiksberg Have var den ældste bygning på stedet »Prinsessernes Gaard«, tegnet af Albertus Matthisen, opført 1663. Bygningen blev »Prinsens Gaard«, da den 1680 overgik til kronprins Frederik (IV). 1753 brændte hovedbygningen, som derefter blev nedrevet. 1699 påbegyndtes under ledelse af Ernst Brandenburger opførelsen af en slags »italiensk villa« på Valby bakke (Frederiksberg bakke). Denne villa, som stod færdig 1703, svarer nogenlunde til det nuværende slots midterparti og kaldtes »das obere Haus« i modsætning til Prinsens Gaard, der kaldtes »das untere Haus«. 1708–10 blev slottet

udvidet med de store sidefløje under ledelse af W. F. von Platen og J. C. Ernst. De to sidefløje med buegangene er opført 1732–38 af Ernst, Thurah og E. D. Häuser.

Slottet brugtes ofte til modtagelse af fyrstelige personer inden deres indtog i København. 1716 var således zar Peter den Store og zarinaen kongeparrets gæster til en frokost. Som residensslot benyttedes Frederiksberg Slot meget af Christian VI, mindre af Frederik V, meget af Christian VII, og i hans, Caroline Mathildes og Struensees tid førtes et lystigt liv her. Størst betydning som residensslot fik det dog under Frederik VI, der elskede Frederiksberg Slot fremfor sine andre slotte. Også enkedronning Marie tog ofte ophold på slottet indtil sin død 1852. 1807 holdt englænderne til her. 1808 boede marskal Bernadotte (senere Sveriges konge Karl XIV Gustav) på slottet. 1828 indrettedes her sommerbolig til prins Frederik (Frederik VII), efter at han havde ægtet Frederik VI's datter Vilhelmine. Under krigen 1848–50 og 1864 anvendtes slottet til krigslazaret, men en plan om at indrette det til invaldestiftelse blev opgivet 1865.

Efter 1848 havde såvel digteren Carsten Hauch som politikeren Orla Lehmann lejligheder i sidefløjene. I sommeren 1852 havde ægteparret J. L. Heiberg deres sommerbolig på slottet. Slottet var allerede 1849 overgået til staten og fra 1852 indrettet til skole for reserveofficerer. Fra 1869 har slottet uafbrudt, bortset fra en kortere tid under den tyske besættelse, været hjemsted for Hærens Officersskole.

Da slottet var gledet ud af kongefamiliens hænder, ribbedes det lidt efter lidt for sine største kostbarheder, og en mangelfuld vedligeholdelse medførte et almindeligt forfald. I årene 1924–32 restaureredes slottet af daværende oberstløjtnant Niels Maare, og man førte så vidt muligt slottets sale og gemakker tilbage til den oprindelige skikkelse, ligesom man restaurerede, hvad der var bevaret af slottets indre udstyr. På det lavere terræn øst for slottet er 1869 opført ridehus, ridebane og senere en idrætsplads.

Det gamle slotskapel fra 1710 blev rekonstrueret og efter genindvielse i 1932 atter taget i brug til gudstjeneste. Det fremtræder nu som det smukkeste barokrum.

Frederiksberg Stationsvej fra Falkoner Allé 19 til den gamle Frederiksberg Jernbanestation. Anlagt omkring 1864. Navnet fra 26. september 1878.

Fra 1934 omdøbt til Solbjergvej (se denne).

Blev anlagt, da jernbanestationen blev åbnet. Udvidet omkring 1879, da kommunen overtager en vejstrækning mod vest langs den sydlige del af banelinien, til Lampevej (Howitzvej). Den 15. marts 1883 får denne strækning, der kaldtes Stationsvej, navnet Frederiksberg Stationsvej.

Frederiksberg Torv på pladsen foran gadekæret ved Frederiksberg Bredegade og Andebakkestien. Vedtaget 22. juli 1880.

Torveordenen vedtaget 26. august og kongelig ordre 21. oktober 1880. Torvet åbnedes 1. november 1880. Hver søgnedag var torvedag, torvetid til kl. 2. Der måtte handles med fersk, røget og saltet kød og flæsk, levende og slagtede fjerkræture, alle slags sædevarer (aks og bælg), kartofler, smør, æg, ost og andre landbrugsprodukter (dog ikke hør, halm og anden fourage), fisk, sødyr og indenlandsk vildt, alle slags træfrugter og bær, blomster, havevækster og grøntsager, grønne træer og buske samt juletræer og riskoste. Adgang til at falbyde varer havde landboerne og Frederiksbergs og undtagelsesvis Københavns beboere. Der krævedes ikke torvepenge. I kommunalbestyrelsens møde 13. januar 1881 oplyses, at torvet i afvigte november og december måned gennemsnitlig har været benyttet af 4 handlende daglig. Det største antal havde været 8, det mindste 2. Det ses ikke, hvornår torvehandelen er indstillet, men da tilslutningen fra starten var ringe, er de handlende vel efterhånden udeblevet.

Frederiksbergvejen, se Frederiksberg Bredegade.

Frederiksvej fra Søndre Fasanvej 22 til Jyllandsvej 29. Anlagt 1882–1883. Navnet vedtaget 16. august 1883. Privat vej. Strækningen fra Mathildevej til Jyllandsvej legedade fra januar 1957.

Frederik, det har ikke kunnet konstateres, hvem vejen er opkaldt efter. Vejen blev anlagt af grosserer Philipsen, der også foreslog navnet.

Frihedsvej fra Folkets Allé 21, lukket vej. Anlagt 1899–1900. Navnet vedtaget 12. marts 1900. Offentlig vej.

Navnet, se under Broderskabsvej.

Anlagt af Frederiksbørgske Gasværksarbejderes Byggeförening.

Fru Gyllembourgs Vej fra Mathilde Fibigers Vej 7 til Stockflethsvej 24. Anlagt efter 1903. Navnet vedtaget 12. september 1927. Privat vej. Hed indtil 1928 Henriettevej.

Thomasine Christine Gyllembourg-Ehrensvärd, födt Buntzen (1773–1856), författerinde. 16 år gammel gift med den 15 år äldre P. A. Heiberg. Moder til J. L. Heiberg. Ägteskabet oplöstes efter P. A. Heibergs landsförvisning 1800. Hun ägtede da den svenske baron Gyllembourg-Ehrensvärd. Efter hans död 1815 flyttede hun sammen med sönnen, og ikke minst hendes personlighed gjorde det heibergske hjem til et kulturcentrum. Hun debuterede 1827 med förtällingen »Familien Polonius« i sönnens blad Köpenhavns Flyvende Post. Det var den förste danske samtidsroman. Skrev under pseudonymet »Författer til en Hverdagshistorie« en række noveller, der er lidt omständelige, men präget af lune, klogskab og sund fornuft. De viser undertiden realistiske træk, der peger frem mod nyere romanlitteratur.

Frydendalsvej fra Frederiksbørg Allé 54 til Vesterbrogade 184. Anlagt 1873–1874. Navnet vedtaget 2. juli 1874. Offentlig vej.

Peter Jørgen Frydendal (1766–1836), berömt komisk skuespiller og sanger. Hans komiske talent kom Skuepladsen (Det kgl. Teater) til gode i en menneskealder fra 1795. Han udförte ca. 500 roller i sin virketid. Baggesen kaldte ham den störste komiske skuespiller i Europa.

Navnet foresläet af justitsråd Bruun, der havde anlagt vejen.

Fröbels Allé fra Ewaldsensvej 6 til Finsensvej 43 B. Anlagt 1928–1933. Navnet fra 15. oktober 1928. Offentlig vej.

August Wilhelm Friederich Fröbel (1782–1852), tysk pädagog. Er især kendt for sine tanker om opdragelsen för skolealderen som meget vigtig; han er grundlægger af børnehaverne. Han var leder af en skole i Keilhau 1816–31. Hans hovedværk »Menneskeopdragelse« (1826) er präget af romantisk filosofi. Efter nogle år i Schweiz grundlagde Fröbel

1839 den første børnehave i Blankenburg i Thüringen. Ifølge Fröbel er legen barnets naturlige udtryksform, og det skal udvikles ved at de opdragende sysler som boldspil, modellering, sang, byggen etc. bringes i form af leg. Den frøbelske børnehave har udviklet sig til et led i opdragelsen i de fleste kulturlande.

Fuglebakken. Fra 1927 Kristian Zahrtmanns Plads (se denne). Nu betegnelsen for hele kvarteret.

Fuglebakken, gård på Frederiksberg markjorder på 36 tdr. land.

Fuglebakkevej fra Godthåbsvej 94 til Nordre Fasanvej 211. Fra Borups Allé københavnsk område. Anlagt i to tempi: første del fra vandværkets kanal ved Borups Allé omkring 1902–1903. Resten i 1933. Navnet fra 15. december 1902. Offentlig vej.

Navnet, se under Fuglebakken.

Fuglebo fra Duevej 90 til Fuglebakkevej 77. Anlagt 1941–1942. Navnet fra 19. oktober 1942. Offentlig vej.

Navnet, jævnfør de omliggende gaders fuglelavne.

Ejendomsselskabet, som havde bygget rækkehusene, havde ønsket navnet Fuglevænget. På grund af mulig forveksling med bl. a. Folevænget vedtoges Fuglebo.

Fuglevangsbakken. Kvarteret omkring Fuglevangsvej, der jo ligger på en lille bakke. Navnet har aldrig været officielt. I 1856 havde Københavns Kommune planer om at bygge Kommunehospitalet på Fuglevangsbakken. Planen blev opgivet, dels på grund af den nære beliggenhed ved Ladegaarden, og dels på grund af den lange afstand, der var mellem Københavns grænser og det her omtalte kvarter.

Fuglevangsvej fra Bülowvej 36 til H. C. Ørsteds Vej 45. Anlagt omkring 1852. Navngivet samtidig. Offentlig vej.

Der eksisterer en – interessant, men ubekræftet – teori (A. Nordgaard i »Grundejerbladet« 20. februar 1914) om, at kvarteret har været kaldt Folevang, en mark, hvor de omboende vognmænd har ladet deres foler (følhopper) græsse. Herved skulle navnet Folevangsvej være opstået, der så i folkemunde er blevet til Fuglevangsvej.

Vejen anlagt af F. C. Bülow (se under Bülowvej).

Nr. 5. Skolen på Fuglevangsvej, opført 1884, arkitekt C. L. Thuren.

Gamborgs Vej, V. E., se V. E. Gamborgs Vej.

Gammel Kongevej fra Trommesalen 7 til Allégade 28. Grænse med København. Fra nr. 60 og 85 Frederiksberg Kommune. Sikkert Frederiksbergs ældste vej, idet den er identisk med den gamle vej til den forsvundne landsby. Det inderste stykke af den nuværende Gammel Kongevej antagelig anlagt i 1624. Navnet fra omkring 1700. Offentlig vej.

Det første stykke fra 1624 hed oprindelig Roskildegaden: den førte nemlig over Solbjerg og Langvaddam (nu Damhussøen) til Roskilde. Senere navne er: Ny Kongevej, Kongevej (1662), 1680 Kongevejen forbi Ny Amager.

Det nuværende navn fik den, da Frederiksberg Allé blev anlagt under navnet »Den nye Kongevej« omkring 1700.

På strækningen mellem Sankt Knuds Vej og Kinopalæet lå et af de 13 engelske batterier i 1807.

Ved nr. 137–139 kan efterspores resten af en gammel vej, der førte til Prinsessernes Gaard ved Runddelen (se Skraavejen).

Nr. 64. Kinopalæet. Det gamle Kinopalæ blev ødelagt ved Schalburgtage den 30. marts 1944, men genopført i forbindelse med bygningen af Codanhus (se under Vodroffsvej).

Nr. 148–150. Her lå villaen Christianshvile, hvis have dækkede arealet, hvor nu Grundtvigs Sidevej og Henrik Steffens Vej ligger. Her boede Grundtvig i årene 1858–67.

General Bahnsons Vej fra Jyllandsvej 60 til Glahns Allé 37. Anlagt 1931. Navnet vedtaget 9. marts 1931. Offentlig vej.

Navnet vedtaget 15. oktober 1928 til vej projekteret fra Roskildevej til Peter Bangs Vej, men blev først brugt til ovennævnte.

Jesper Jespersen Bahnson (1827–1909), general og politiker. Deltog i krigene 1848–50 og 1864. 1868 lærer og 1870 skoleofficer ved Officersskolen. Det krigsvidenskabelige Selskab stiftede han 1871. Ansattes i Krigsministeriet og blev 1880 direktør for dette. 1884 blev Bahnson udnævnt til krigsminister hos Estrup. Han arbejdede derefter ihærdigt på sikringen af Københavns forsvar (Vestencienten med flere forter). Da folketinget afviste hans ideer, og han alligevel gennemførte dem, blev han en af ministeriets mest forhadte mænd. Mange forbedringer i krigsberedskabet og af hærens udrustning skyldtes ham. Bahnson var valgt som folketingsmand på Frederiksberg 1887–95. Da han i 1895 ikke opnåede genvalg, opgav han at være aktiv politiker.

Glahns Allé fra Peter Bangs Vej 89 til Roskildevej 72. Anlagt 1916–17. Navnet fra 19. april 1915. Offentlig vej.

Otto Valdemar Glahn (1847–1908), provst. Ordineret som hjælpepræst for Frederiksberg og Hvidovre 1876, sognepræst på Frederiksberg 1893, provst 1897. Bestyrelsesmedlem i Gl. Bakkehus–Eggerødgård. Formand for de fattiges kasse i 10 år. Bestyrelsesmedlem i Københavns Kirkefond. Startede menighedsplejen i sit eget hjem, ligeledes sygeplejen. Virkede kraftigt for delingen af Frederiksberg Sogn. Ved hans død var der 6 sognekirker: Frederiksberg, St. Lukas, St. Thomas, St. Markus, Mariendals og Solbjerg.

Glaspustervej fra Peter Bangs Vej 38, lukket vej. Delvis anlagt 1896–1903. Navnet vedtaget 14. januar 1929. Navnet forandret til H. V. Nyholms Vej (se denne) 3. juni 1929.

Frederiksberg Glasværk havde ligget i nærheden.

En énstemmig protest fra beboerne foranledigede kommunalbestyrelsen til at omdøbe vejen trods overpostmesterens anbefaling af navnet Glaspustervej.

Godthåbs Have fra Godthåbsvej 35 til Bjarkesvej 6. Anlagt omkring 1943. En del af Godthåbs Have hed til september 1943 Yrsa Plads (se denne). Fra 1. maj 1966 indgået i Aksel Møllers Have (se denne).

Navnet stammer fra ejendommen Godthaab (se under Godthåbsvej).

Anlagt på de Classenske Boligers areal (se disse).

Godthåbsvej fra Falkoner Allé 55 til Bellahøjvej 99. Nr. 1–137, 2–180 Frederiksberg Kommune. Det er uvist, hvornår vejen er anlagt, men den er en af Frederiksbergs ældste veje, idet den falder helt sammen med Islevvejen, der førte fra den kongelige ladegård over Kalthus (Grøndal) ud til Kongens Enghave på Islev mark. Navnet fra omkring 1855. Offentlig vej.

Oprindelig gik vejen helt til Vanløse. Denne strækning har nu navnene Bellahøjvej, Sallingvej og Jyllingevej. 1664 kaldtes vejen »den gamle kongevej«. En tid hed den Grøndalsvejen.

Godthaab, arealet købtes ved auktion 1765 af Henrik Wium (ialt 9 lodder på 28 tdr.). På lodderne 18 og 20 lod han opføre en gård 1768, som han kaldte Godthåb. Efter samtidiges beskrivelse var det en ganske anselig og herskabelig ejendom. I 1792 kom den i en vestindisk plantageej, baron Lucas de Brettons besiddelse og skal da have lignet et lille slot. Der har været mange ejere, og størrelsen har skiftet. Omkring 1880 var den på 27 tdr. land. Den solgtes nogle år efter til Fondet til Oprettelse af et homøopatisk Hospital, og endelig i 1907 til Frederiksberg Kommune, der efterhånden har udbygget hele arealet i forbindelse med Frederiksberg Hospital. Hovedbygningen »Store Godthaab« er fredet i klasse B.

Nr. 15. Skolen på Godthåbsvej, opført 1880–87, arkitekt C. L. Thuren. Nr. 79. Godthaab (se ovenfor). Nr. 85 A. Frederiksberg Kommunes Bibliotekers filialbibliotek. På facaden tre mosaikfelter udført af maleren Mogens Magnussen, afsløret 26. juni 1956, bekostet af Frederiksberg Kommune og boligselskabet »Ved Fuglebakken« i forening. Nr. 173 (Københavns grund). S-tog stationen »Godthåbsvej«, åbnede 3. april 1934.

Fra omkring 1915–20 huskes avismanden Nathan ved Rolighedskrydset. En original, der foruden aviser solgte alt mellem himmel og jord.

Blandt andet den ene af sine mægtige knebelsbarter. Han havde forpligtet sig til en vis tid at gå med det halve overskæg.

Godthåbsvænget fra Godthåbsvej 142 til Vagtelvej 9. Anlagt i 1935. Navnet fra 11. november 1935. Privat vej.

Navnet stammer fra ejendommen Godthaab (se under Godthåbsvej).

Goldschmidtsvej fra J. C. Schiødtes Vej 5 til Troels-Lunds Vej 18. Projekteret 1925, anlagt 1929. Navnet fra 8. december 1924. Offentlig vej.

Meir Aron Goldschmidt (1819–1887), forfatter. 1840–45 udgav han det republikanske ugeblad »Corsaren«, hvor han skrev det meste selv. Det var kendt for sin skarpe satire. 1845 debuterede han anonymt med romanen »En Jøde«, 1846 kom »Fortællinger« (hvori »Erindringer fra min Onkels Hus«) og 1847–59 skrev og udgav han tidsskriftet »Nord og Syd«, heri blev hans store udviklingsroman »Hjemløse« bragt. I 1860'erne skrev han meget, både skuespil, fortællinger og små romaner. Forfatterskabet, et af højdepunkterne i dansk novellekunst, afspejler brydningen i ham mellem hans jødiske miljø og hans nationalfølelse. Af hans øvrige værker skal nævnes »Ravnen« (1867), »Avrohmche Nattergal« (1873) og tobindsværket »Livserindringer og Resultater« (1877).

Grev Alberts Vej, se Johannevej.

Grundtvigs Sidevej fra Grundtvigsvej 16, lukket vej. Anlagt omkring 1880. Navnet kendt 1881. Offentlig vej.

Navnet, se under Grundtvigsvej.

Domicil for Estrups gendarm.

Grundtvigsvej fra Bülowvej 5 til Falkoner Allé 8. Kendt 1870. Vestre del af vejen anlagt 1879–80, forlængelsen til Falkoner Allé 1888–89. Navnet vedtaget 24. juli 1879. Offentlig vej.

Den østlige del af vejen hed indtil 1879 Bianco Lunos Side Allé.

Nikolai Frederik Severin Grundtvig (1783–1872), præst, digter. På hans tanker grundlagdes den danske højskole. Teologisk embedseksamen 1803. Nordens oldtid var temaet i hans første bøger, og tidligt begyndte han at skrive digte (salmer). Faderen fik ham til at søge til præstegerningen, som han med afbrydelser varetog til sin høje alderdom. Hans historiske hovedværker er »Haandbog i Verdenshistorien« (1833–43) og »Bragesnak« (1844), og han foretog mesterlige oversættelser af Saxo og Snorre. Men det er som salmedigter, han hører til vor litteraturs store. Ialt 1400 salmer foreligger fra hans hånd, halvdelen originaler, den anden halvdel bearbejdede af udenlandske hymner og salmer. Grundtvig var medlem af den grundlovgivende rigsforsamling og medlem af Rigsdagen indtil 1857. Hans forfatterskab var de senere år mest kirkehistorisk og skandinavistisk.

Grundtvig havde en ejendom, Christianshvile, på Gammel Kongevej, nuværende nr. 148–150. Her boede han 1858–1867.

Grøndalsvej fra Stockflethsvej 39 til C. F. Richs Vej 80. Anlagt delvis før 1901, hvilket år projekteringen iøvrigt fandt sted. Navnet første gang i vejviseren 1929. Privat vej.

Opkaldt efter ejendommen Grøndal (eller Grønnedal), hvis tidligste navn var Kalthus. Det forekommer i Sokkelund Herreds tingbog i 1626. Husets daværende beboere synes at have ført tilsyn med den nærliggende åsluse og nogle fiskedamme. Grunden lå ved den gamle vej til Islev mark (nuværende Godthåbsvej). Gården har på et tidspunkt (vistnok 1670) tilhørt Niels Juel, søhelten. En af hovedstadens store forretningsmænd, Peter Klaumann, købte den derefter, og han kaldte den Grøndal (1689). De næstfølgende hundrede år var der talrige ejere, som bl. a. gjorde gårdens navn kendt ved at modtage sommergæster. Man kan f. eks. i »Kiøbenhavns kgl. Posttrytter« for 1. maj 1747 finde en annonce om »commode Logement« på »den bekendte gamle Klau-manns Gaard«. En af de sidste ejere var bondevennernes fører Balthazar Christensen (1802–1882), der købte ejendommen i 1835 og havde sit hjem der indtil sin død. Gården lå, hvor nu bybanen går under Godthåbsvej.

Anlagt af Adolph Rich.

Grøndalsvejen. En del af den gamle vej til Islev (se under Godthåbsvej og Rolighedsvej).

Guldborgvej fra Nyelandsvej 54 til Godthåbsvej 69. Anlagt omkring 1900. Navnet fra 24. juni 1901. Offentlig vej.
Hed først Quistvej.

Guldborg, færgeby og udskibningssted på Lollands nordøstkyst ved Guldborgsund.

Gustav Johannsens Vej fra Peter Bangs Vej 100 til Finsensvej overfor nr. 104. Anlagt 1920-28. Navnet fra 29. november 1920. Offentlig vej.

Gustav Henrik Jøns Johannsen (1840–1901), sønderjysk redaktør, politiker. Som lærer i Slesvig blev han afskediget i 1864, drev derefter en privatskole i Flensborg, som blev forbudt af tyskerne. Fra 1869 udgav og ledede han Flensborg Avis, som Jens Jessen (se under Jens Jessens Vej) iøvrigt overtog 1882. 1881–84 rigsdagsmand for Flensborgkredsen og fra 1886 til sin død for den sikre danske kreds, 1. kreds. Fra 1888 tillige landdagsmand. Gustav Johannsen gjorde meget for den danske sag, var modstander af den tidligere førte protestpolitik og nåede stor indflydelse ved sin politiske klogskab.

Gyldenløves Boulevard, se Åboulevard.

Gymnastik Allé. En kort tid navnet på Sankt Markus Allé (se denne).

Gåsebæksvej fra Valby Langgade 112 til Magnoliavej 59. Fælles med København, idet strækningen fra Magnoliavej til Skellet er Frederiksbergs. Anlagt 1928–30. Navnet fra 15. oktober 1928. Offentlig vej.

Gåsebækken (nu i kloak), som udsprang på Solbjergs jord noget vest for Frederiksberg Have, bugtede sig sydpå, derefter mod sydøst og atter mod syd, således at den på den sidste del af sit løb blev skel mellem Valbys jord og Kongens Enghave.

Halls Allé fra Vesterbrogade 173 til Bakkegårds Allé 13. Anlagt 1896-1897. Navnet godkendt 5. oktober 1893. Offentlig vej.

Carl Christian Hall (1812-1888), jurist, politiker. Som jurist nåede han at blive generalauditør og titulær professor og inden for politik kultusminister og regeringschef. 1848 trådte han ind i politik som national-liberal. Han var medlem af den grundlovgivende rigsforsamling og repræsenterede Frederiksberg i Folketinget 1849-1881. Kultusminister 1854-57, regeringschef 1857-63, 1870-74 var han igen kultusminister. Han medvirkede senere til dannelsen af Højrepartiet. Halls synspunkter var præget af mådehold, og personlig var han meget charmerende og indgød tillid, så han blandt de nationalliberale var mellem de førende, selv om f. eks. Monrad var en større begavelse. Hall var også medlem af sognestyret og sogneforstanderskabet på Frederiksberg. Han ejede Ny Bakkegaard fra 1840 til sin død.

Halls Vænge. Vesterbrogade, Rahbeks Allé og Pile Allé. Her var oprindelig påtænkt en villa- eller cottagebebyggelse, Halls Vænge, på Ny Bakkegaards jord. Planen var i 1857 udarbejdet af J. D. Herholdt (1818-1902) og gik ud på at bygge 35 ens villaer i en trekant langs Vesterbrogade, Rahbeks Allé og en ny vej. Det hele anlæg skulle være lukket med en hegnsmur mellem de enkelte huse, der hver havde en lille have. Men bag dem skulle være et stort åbent areal, et fælles grønt område. Desværre blev denne udmærkede plan – helt i moderne stil – på papiret.

Hall, se under Halls Allé.

Harald Ostenfelds Vej. Kasscret navn 1935 (se Hospitalsvej).

Harald Ostenfeld (1864-1934), biskop. Sankt Lukas Kirkens første sognepræst. Virkede stærkt for opførelsen af Solbjerg Kirke, hvis første præst han blev. Sjællands biskop 1911.

Harsdorffsvej fra Amalievej 19 til Thorvaldsensvej 7. Anlagt omkring 1852. Navnet godkendt 17. april 1873, da den blev erklæret for offentlig vej. Er dog privat ud for 7 A.

Caspar Frederik Harsdorff (1735–1799), arkitekt. Kgl. hofbygmester 1770. Professor ved Kunstakademiet 1766, direktør 1777–79. Han var elev af Jardin, og hans klassicistiske stil var altid franskspræget og elegant. Af hans arbejder skal nævnes: Harsdorffske Palæ, Kongens Nytorv, spisesalen og marmorbadet på Frederiksberg Slot, Frederik V's kapel ved Roskilde Domkirke, ombygningen af Amalienborg og kolonnaden. Marmorkirken nåede han ikke at fuldføre.

Anlagt af C. F. Bülow (se under Bülowvej).

Hattensens Allé fra Stægers Allé 2 til Glahns Allé 5. Anlagt i to tempi. Først til Dalgas Boulevard og senere til Glahns Allé 1916–1917. Navnet fra 19. april 1915. Offentlig vej.

Vilhelm Christian Hattensen (1838–1910), cand. jur., kommunaldirektør på Frederiksberg. 1866 juridisk embedseksamen. Fra 1. september 1874 sekretær og bogholder ved Frederiksberg Kommune, fra 1. april 1900 med titel som direktør for Frederiksberg Kommunes almindelige forvaltning. Afsked 31. oktober 1906, hvor der blev tillagt ham udover pensionen en livsvarig årlig hædersgave på 2.000 kr. Hattensen har udarbejdet det meste af skriftet »Frederiksberg Kommune 1858–1900«, som kommunalbestyrelsen udsendte i anledning af århundredskiftet.

Hauchsvej fra Frederiksberg Allé 34 til Gammel Kongevej 105. Anlagt 1871–72. Navnet fra 3. november 1870. Offentlig vej.

Johannes Carsten Hauch (1790–1872), forfatter. 1821 magisterkonferens i naturhistorie, derefter 5-årig studierejse til Italien og Frankrig. Under sine studier var Hauch blevet grebet af romantikkens naturfilosofi, og efter en personlig krise vendte han sig mod digtningen. Først udgav han nogle versdramaer, der var blevet til på rejsen. 1826 lektor i Sorø, hvor han fortsatte med at skrive tragedier, hvoraf kun »Søstrene paa Kinnekullen« (1849) opnåede popularitet. Større anerkendelse fik han for sine historiske romaner og nutidsfortællinger, af de sidste skal nævnes »Slottet ved Rhinen« (1845), der indeholder et ondsksfuldt portræt af H. C. Andersen. Lyrikken var dog Hauchs virkelige område. Hans »Lyriske Digte« (1842) og »Lyriske Digte og Romancer« (1861) indeholder vidunderlige, idealistiske, ofte smertefyldte digte. Efter nogle

år som professor ved Universitetet i Kiel overtog Hauch 1851 efter Oehlenschlägers død dennes professorat i Æstetik. Direktør 1858–59 og censor 1860–71 ved Det kgl. Teater. Boede 1848–68 på Frederiksberg Slot. Død i Rom og begravet på den protestantiske kirkegård der.

Vejen er den tidligere hovedpassage op til Alhambras hovedbygning (se Alhambravej).

Haveselskabsvej fra Frederiksberg Allé 19 B til Kingosgade over for nr. 15. Gik oprindeligt til Engtoftevej, denne strækning nedlagt 1886. Vejen kendt 1870. Privat vej.

Det kgl. danske Haveselskab havde sin have her fra 1837 til 1882. (Se videre under Frederiksberg Runddel).

Havetorvet Yrsa Plads mellem Godthåbsvej og svømmehallen (Bjarkesvej) og Yrsavej og Godthåbs Have. Foreløbigt navn, der anvendtes inden navngivningen af Aksel Møllers Have (se denne).

H. C. Ørsteds Vej fra Gammel Kongevej 98 til Åboulevarden 31. Anlagt omkring 1852 på strækningen Amalievej–Fuglevangsvej. Resten mod Nørrebro anlagt i 1867. 1873 blev strækningen gennemført til Gammel Kongevej. Navnet fra omkring 1852 for midterstrækningens vedkommende, fra 1870 for nordlige del og fra 1873 for sydlige del. Offentlig vej.

Nordlige strækning hed til 1870 Jernbanevej. Sydligste del hed Triers Allé og senere Vilhelminelyst Allé.

Hans Christian Ørsted (1777–1851), fysiker. Professor ved Universitetet fra 1817. Opdagede 1820 den elektriske strøms magnetiske virkning, hvilket førte til elektricitetslærens og elektroteknikkens rivende udvikling. Opdagede 1824 aluminium og konstruerede piezometret til måling af væskers sammentrykkelighed. Stiftede 1824 Selskabet for Naturlærens Udbredelse. 1829 oprettedes på hans foranledning Polyteknisk Lærestanstalt, hvis direktør han var til sin død. Øvede gennem sit naturfilosofiske forfatterskab («Aanden i Naturen», 1850) stor indflydelse på dansk åndsliv ved midten af forrige århundrede.

Oprindelig del af vejen anlagdes af F. C. Bülow. Strækningen mod Nørrebro anlagdes af enkefru Johanne Dohlmann, der selv i 1870 foreslog, at navnet ændredes til H. C. Ørsteds Vej, hvilket blev godkendt. Det havde været Bülows hensigt at anlægge en forbindelsesvej mellem Vester- og Nørrebro, men dette strandede på grund af familien Triers ejendom Vilhelminelyst ved Gammel Kongevej. Til denne førte fra Gammel Kongevej en smal vej, der kaldtes Triers Allé og senere Vilhelminelyst Allé. 1873 blev denne vej udvidet og forlænget, og hele strækningen fik navnet H. C. Ørsteds Vej.

Ved Johnstrups Allé Frederiksbergs første gasværk, oprettet 1860, nedlagt 1895. På hjørnet af Rolighedsvej og H. C. Ørsteds Vej er fundet et af de 13 engelske batterier fra 1807.

Helenevej fra Bülowsvej 18 B, lukket vej. Anlagt omkring 1860. Navnet fra 9. september 1867. Privat vej.

Navnets oprindelse har ikke kunnet konstateres.

Under datoen 9. september 1867 fremsender handelsfuldmægtig C. A. S. Bang andragende til kommunalbestyrelsen om, at den ham tilhørende vej må kaldes Helenevej. Kommunalbestyrelsen har intet herimod, men forbeholder sig ret til at bestemme vejens navn, når den optages blandt de offentlige veje.

Helge Rodes Allé fra Sofus Francks Vænge 18, lukket vej. Anlagt omkring 1957. Navnet vedtaget 14. september 1959. Offentlig vej.

Helge Rode (1870–1937), digter. Hans ungdomsdigtning var påvirket af symbolismen (»Hvide Blomster«, 1892, og »Digte«, 1896). Efter 1900 inspireres han mere af den konkrete virkelighed, f. eks. er det københavnske kulturliv baggrund for »Morbus Tellermann« (1907) og komedien »Flugten« (1909). »Grev Bonde og hans Hus« (1912) tager stilling til Tolstojs livssyn. »Det store Forlis« (1917) er bygget over Titanic's forlis. Festspillet »Moderen« (1920) er foranlediget af Genforeningen. Digtsamlingerne »Ariel« (1914) og »Den stille Have« (1922) afspejler mest han panteistiske livssyn. Rode udgav også mange tidskritiske essays, bl.a. »Pladsen med de grønne Træer« (1924), hvorigennem han blev en fremtrædende repræsentant for 20'ernes religiøse

vækkelse. I livsanskuelsesdebatten deltog Rode ivrigt som modstander af Johs. V. Jensen. Han var siden 1903 gift med forfatterinden Edith Rode (1879–1956).

Bebyggelsen i alléen hedder Skolevænget på grund af den nærved liggende Joakim Larsen Skole.

Helgesvej fra Falkoner Allé 39 til Rolfs Plads. Anlagt før 1884. Navnet fra 19. juni dette år. Offentlig vej.

Helge, dansk sagnkonge, broder til Hroar, fader til Rolf Krake. Moderen var Helges egen datter Yrsa. Omtales i Beowulfskvadet og hos Saxo.

Nr. 29. Frederiksberg Bade- og Svømmehal, opført 1931, arkitekt: A. S. K. Lauritzen. Udsmykning: Vilh. Lundstrøm.

Henning Matzens Vej fra Peter Bangs Vej 156 til A. D. Jørgensens Vej 26. Anlagt omkring 1920. Navnet fra 20. november samme år. Offentlig vej.

Henning Matzen (1840–1920), retslærd og politiker. Fik 1857 universitetets guldmedaille for den retshistoriske afhandling: »Den danske Panterets Historie indtil Christian V's Lov«. Professor i retsvidenskab ved Københavns Universitet 1870 og dr. jur. 1879. Han udgav en række betydelige lærebøger i jura og andre juridiske værker. Hans hovedværk er »Den danske Statsforfatningsret« (1881–88). Matzen blev landstingsmand 1879 for Højre og var en støtte for Estrup i provisorietiden, hvilket gjorde ham hadet i Venstre og populær i Højre, hvis mest veltalende, slagfærdige folketaler han var. Han var formand for landstinget 1894–1902, men efter forliget mellem Højre og Venstre i 1894 mistede han sin indflydelse. Hans tilhørsforhold til Sønderjylland (født i Angel) og mange indlæg i den sønderjyske sag foranledigede, at kommunen gav en vej i det sønderjyske kvarter hans navn.

Henriettevej fra nuværende Mathilde Fibigers Vej 7 til Stockflethsvej 24. Projekteret omkring 1903. Navnet fra 1918. Fra 1928 Fru Gyllembourgs Vej (se denne).

Navnet efter forslag fra grundejeren H. Erichsen. Hvilken Henriette, der er opkaldt efter, har ikke kunnet konstateres.

Henrik Ibsens Vej fra Frederiksberg Allé 45 til Vesterbrogade 166. Anlagt 1872 fra Vesterbrogade, men ikke helt til Frederiksberg Allé. Resten anlagt 1898–1900. Navnet fra 14. november 1898. Offentlig vej.

Den først omtalte strækning hed Winstrupsvej til 1898.

Henrik Johan Ibsen (1828–1906), norsk digter. Som dramatisk digter hører Ibsen til litteraturens største, og som lyriker var han også betydelig. Af digtene skal nævnes »Terje Vigen«. Hans skuespil spilles stadig over hele verden. De første nationalromantiske afløstes i 1850'erne af mere betydelige historiske dramaer som »Fru Inger til Østråt« (1855) og »Hærmændene på Helgeland« (1857). I disse år virkede Ibsen som sceneinstruktør i Bergen og lærte teatrets rent praktiske krav. Da han kom til Kristiania, hvor han 1857–62 ledede det nye teater, skrev han bl. a. sit bedste historiske drama, »Kongsemnerne« (1863) og det af Kierkegaard inspirerede »Brand« (1866), der handler om det guddommelige kald. 1867 kom »Peer Gynt«, om det ansvarsløse fantasimenneske, Brands modsætning. 1864 rejste Ibsen fra Norge, skuffet over sine landsmænd, og bosatte sig i Tyskland i næsten 30 år. Nu kommer en række skarpe nutidsdramaer, hvor han revser samfundets smålighed og hykleri, dramaer, der især gjorde ham berømt: »Et dukkehjem« (1879), »Gengangere« (1881) og »En folkefiende« (1882). Senere vender han sig mod det enkelte menneske og afslører det: »Vildanden« (1884) og »Hedda Gabler« (1890) er eksempler herpå. 1891 flyttede Ibsen hjem til Norge, og nu handler hans stykker mest om menneskets ensomhed, f. eks. »Naar vi døde vågner« (1898).

Nr. 17–19 nedbrændte ved bombningen af Shell-huset 21. marts 1945. Nr. 20–22 blev skadet.

Henrik Steffens Vej fra Gammel Kongevej 148 til Grundtvigsvej 11. Anlagt 1908–09. Navnet fra 1908. Offentlig vej.

Henrik Steffens (1773–1845), filosof, forfatter. Født i Norge, men levede det meste af sit liv i Tyskland, hvor han allerede 1804 blev pro-

fessor i Halle. Han havde studeret geologi og mineralogi og var stærkt påvirket af romantikkens naturfilosoffer, især Schelling. 1802–04 forelæste han over tysk naturfilosofi på Elers' Kollegium og gjorde et voldsomt indtryk på de unge, især Oehlenschläger og Grundtvig. Hans rolle i dansk åndsliv blev altså igangsætterens, jævnfør hans lange samtale med Oehlenschläger, der for en stor del fandt sted under deres vandring i Frederiksberg Have og Søndermarken.

Herluf Trolles Vej fra Niels Ebbesens Vej 14 til nuværende Forchammersvej 15. Anlagt omkring 1869. Navnet godkendt samme tid. Offentlig vej.

Fra 1928 er navnet ændret til Svend Trøsts Vej (se denne) på grund af ligheden med den københavnske Herluf Trolles Gade. Københavns Kommune havde allerede protesteret mod navnet i 1870.

Herluf Trolle (1516–65), admiral, rigsråd. Studerede teologi i udlandet og beskæftigede sig også med historiske, pædagogiske og æstetiske emner. Blev rigsråd i 1557, admiral 1559. Sejrede over svenskerne ved Öland i 1564, men blev dødeligt såret året efter i søslaget ved Femern. Han regnes for en af vor søkrigshistories ædleste skikkelser. Han huskes også for sin fremhævelse af adelens pligter mod konge og fædreland til gengæld for dens privilegier. Hans hustru, Birgitte Gøyes arvegods Hillerødsholm mageskiftede han i 1560 mod det kongen tilhørende Skovkloster (Herlufsholm), hvor ægteparret stiftede en skole og et hjem for adelige og ikke-adelige børn. Deres eget ægteskab havde været barnløst.

Anlagt af entreprenør Chr. Nielsen, der foreslog navnet.

Hillerødgade fra Nørrebrogade 199 til Godthåbsvej 256 A. Grænse med København. Nr. 23–37, 30–42 Frederiksberg Kommune. Strækningen Østre Fasanvej–Borups Allé anlagt 1903. Navnet fra 25. oktober 1915. Offentlig vej.

Hed indtil 1915 Lyngbygade.

Hillerød, købstad i Nordsjælland.

Skulptur: Efter nr. 21, anlægget ved skolen: »Moses«, efter marmor-

statue i kirken S. Pietro in Vincoli i Rom af Michelangelo, opstillet 1925, udlånt af Ny Carlsberg Glyptotek.

Hoffmeyersvej fra Peter Bangs Vej 91 til Roskildevej 74. En del af vejen anlagt i foråret 1925, resten 1935. Navnet fra 8. december 1924. Offentlig vej.

Henrik Hoffmeyer (1865–1924), præst. Sognepræst ved Frederiksberg Kirke fra 1909, hvor hans varme og tilforladelige forkyndelse samlede meget store tilhørerskarer. 1911 provst for Frederiksberg. Fra 1905 til begyndelsen af 1920'erne formand for Kirkelig Forening for Indre Mission i København. Var virksom i det økumeniske arbejde. Medlem af Diakonissestiftelsens hovedbestyrelse. Har skrevet »Kristendommens Sejr i Apostlenes Dage« (1908).

En ny forlængelse syd for Roskildevej projekteret 1950 blev til Sofus Francks Vænge (se denne).

Nr. 32. Søndermarkskolen, indviet 1934, arkitekt O. Hagen. »Legende børn«, relief af Max Andersen.

H. O. G. Ellingers Vej, se Oscar Ellingers Vej.

Holger Danskes Vej fra Falkoner Allé 67 til Nordre Fasanvej 108. Kendt 1885. Navnet fra 10. oktober 1884. Offentlig vej.

Holger Danske, dansk sagnhelt. Kendt fra Rolandskvadet som Ogier le Danois og fra den senere franske ridderdigtning. I dansk folkedigtning er Holger Danske beskrevet som folkets kårne fører, der sidder sovende i Kronborgs kassematter og vågner op til kamp, når landet er i nød.

Anlagt på Teglgaardens jorder.

Nr. 13–17 en passage til Godthåbsvej 12, der indtil 1928 hed Neumannsvej (se denne).

Holger Drachmanns Vej fra Godthåbsvej. Kendt 1896. I 1928 er navnet udgået og ændret til Godthåbsvej 52–64.

Holger Henrik Herholdt Drachmann (1846–1908), digter. Var først maler (mest marinebilleder), udstillede på Charlottenborg 1869–74. Sommeren 1871 tilbragte han i England, hvor han lærte socialismen at kende. Efter hjemkomsten skrev han en artikel om dansk marinemaleri og fik forbindelse med Georg Brandes. Egentlig forfatterdebut 1872 med fortællingerne »Med Kul og Kridt« og med »Digte«, der vakte opsigt ikke så meget på grund af formen som det revolutionære indhold, bl. a. »Engelske Socialister«. Herefter kom en række værker, hvori nogle af hans dejligste digte »Sakuntala« og Veneziadigtene, der blev til på en rejse 1876. Efter rejsen fjernede han sig fra Brandes over i mere national retning, og hans meget populære eventyrdramaer kom i denne periode, bl. a. »Der var en Gang«. 1883 brød Drachmann helt med Brandesianismen og knyttede sig til Højre, vel nok tilskyndet af sin anden hustru, Emmy Drachmann, 1887 mødte han »Edith«, den 20-årige syngepige Amanda Nilsson, der inspirerede ham til bl. a. romanen »Forskrevet« (1890), hvis handling for en stor del udspilles på Frederiksberg. Efter skilsmisse 1892 blev han forsonet med Brandes og nærmede sig Venstre igen. I denne periode skrev han en række melodramaer, f. eks. »Vølund Smed« (1894) og »Renaissance« (s. å.). Sine sidste år levede han på Skagen.

Hollændergade. Hollændernes tidligere bygade, som senere kaldtes Alléen og endelig Allégade (se denne).

Hollændervej fra Amicisvej 13 til Allégade 14. Anlagt 1889–1890. Navnet vedtaget 17. oktober 1889. Offentlig vej.

Navnet har relation til Hollændergade, som Allégade kaldtes på den tid (1651), da Frederik III anlagde »Ny Hollænderby« med de 20 gårde på strækningen fra Runddelen til Smallegade.

Navnet foreslået af P. G. Ramm.

Nr. 3–5. Frederiksberg Gymnasium, tidligere Frederiksberg Latin- og Realskole, oprettet 1879. Overtaget af Frederiksberg Kommune 1. august 1919. Beskadiget ved bombningen af Shell-huset 21. marts 1945.

Hornemans Allé fra Frederiksberg Allé 24 til Gammel Kongevej 95.

Anlagt omkring 1904–05. Navnet fra samme tid. Fra 26. juni 1905 navneændring til Sankt Thomas Allé (se denne).

Johan Ole Emil Horneman (1809–1870), komponist, musikhandler. 1845–59 selvstændig musikhandler. Senere bestyrede han en musikhandel for sønnen, komponisten C. F. E. Horneman. Som komponist er han kendt for sine folkelige sange: »Dengang jeg drog afsted«, »Kongernes Konge«, »Højt fra Træets grønne Top« er eksempler. Der havde været god mening i at bevare navnet, idet han havde tilknytning til stedet. Han ejede flere af grundene, hvor »Alhambra« blev anlagt. Han var hovedaktionær i etablissementet og blev en fattig mand, da det lukkede.

Hortensiavej fra Edisonsvej 4, lukket vej. Anlagt omkring 1874. Kendt som Hortensiavej 1880. Offentlig vej.

Hortensia, hydrangea macrophylla var. Hortensia, slægt af stenbrækfamilien.

Anlagt af proprietær Reeberg (se Brødrene Reebergs Vej) i »Ludvigs Minde«s haves vestlige del. Han foreslog at kalde den Lundsvej, men dette blev forkastet af kommunalbestyrelsen.

Hospitalsvej fra Smallegade 20 til Howitzvej 29. Anlagt som sti før 1884. Navnet fra 1884. Offentlig vej.

Stien kaldtes Hospitalsstien eller vejen til banegården. I 1935 blev det foreslået i kommunalbestyrelsen at døbe vejen om til Harald Ostfelds Vej (se denne). Dette blev imidlertid forkastet.

Frederiksberg Hospital, Frederiksberg Sogns Sygehus, der var oprettet 1862, lå dengang på Lampevej (Howitzvej). Vejnavnet er således et minde om Frederiksbergs første hospital, der blev nedlagt 1903.

Hostrups Allé fra Rolighedsvej 15 til Thorvaldsensvej 60. Anlagt 1896. Navnet vedtaget 28. september 1896. Ændret februar 1909 til Dr. Abildgaards Allé (se denne).

Hostrup, se Hostrupsvej.

Hostrups Have fra Sankt Nikolaj Vej 11 til Falkoner Allé 72. Anlagt omkring 1933–35. Navnet fra 11. november 1935. Privat vej.

Hostrup, se Hostrupsvej.

Anlagt på De Rubenske fabrikkers gamle grund. 1859 anlagde Isak Händel Ruben et bomuldsvæveri på lystgården »Landlyst«s jorder. Senere udvidede sønnen Bernhard efter en brand 1876 med en appreturanstalt, et blegeri og et farveri. Efter virksomhedens ophør 1927 lejedes bygningerne ud til småindustri og håndværkere. Endelig byggedes boligkomplekset Hostrups Have, hvis skorsten stadig er fra fabrikkens tid.

Skulptur: »Hvilende kvinde«, af Gunnar Hammerich, opstillet af boligselskabet og Frederiksberg Kommune 1937.

Hostrupsvej fra Falkoner Allé 34 til Thorvaldsensvej 57. Kendt 1890. Navngivet 28. september 1896. Offentlig vej. Dens forlængelse var oprindeligt Hostrups Allé (se denne).

Jens Christian Hostrup (1818–92), præst, forfatter. Teologisk kandidat 1843. Mens han boede på Regensen, skrev han studenterkomedier. Først med »Genboerne« (1844) blev han kendt. Senere kom »En Spurv i Tranedans« (1846), »Eventyr på Fodreisen« (1848) og »Soldaterløjer« (1850). Disse sangspil gav ham større succes end de alvorlige skuespil, som han også skrev. 1856 blev han præst i Silkeborg og 1862–81 slotspræst i Hillerød. Da opgav han teatret og skrev »Folkelige Foredrag« (1884) og inspireredes af højskolesagen til en række digte. Efter realismens gennembrud skrev han atter skuespil. 1891–93 kom hans »Erindringer«. Hostrup var ingen nyskabende kunstner, men han afvæbnede kritikken ved sin beskedne og elskelige personlighed. Hostrup boede på »Rolighed«, da han skrev »Soldaterløjer«. Der havde altså været god mening i at bevare Hostrups Allé, der jo ligger Rolighed nærmere.

Howitzvej fra Falkoner Allé 5 til Nordre Fasanvej 12. Anlagt omkring 1755. Navnet fra januar 1906. Offentlig vej. Hed indtil 1906 Lampevej (se denne).

Frantz Johannes August Carl Howitz (1828–1912), læge, professor. Underlæge 1849–51. Reservelæge ved Frederiksberg Hospital 1857–59. Underaccouchør ved Fødselsstiftelsen 1860–63. Overlæge ved gynækologisk afdeling på Frederiksberg Hospital 1869–1903. Howitz er Danmarks første egentlige gynækolog. 1863 udførte han som den første i Skandinavien en Ovariotomi og indleder således underlivskirurgiens æra. Han gjorde tidligt forsøg med røntgenbestråling og frysning af kræft. Han var en skarp og vittig intelligens, der ikke skånede sin modstander, men samtidig ejede han en dyb medfølelse med alle lidende og en begejstret tro på sin gerning. Frederiksberg Hospital lå dengang på Lampevej, så det var naturligt at opkalde vejen efter den til hospitalet knyttede, kendte læge. Frantz Howitz' fødehjem lå ved siden af.

På hjørnet af Falkoner Allé lå Frederiksberg gamle Raadhus (se under Falkoner Allé). Ved siden heraf lå brandstationen. På denne grund ligger nu Falkonercentret.

Nr. 10. Her ligger Frederiksberg baptistiske menigheds Fredskirke, opført 1896–97, arkitekt D. W. Leerbeck. Denne grund blev også eksproprieret til fordel for Falkonercentret til fraflytning, når anden byggeplads kan anvises. Nr. 26. Frederiksberg Brandstation, opført 1931–32 ved Frederiksberg tekniske forvaltning. Nr. 30. Politistation, opført 1919, arkitekt Hack Kampmann. Nr. 32. Domhus for Frederiksberg Birk, opført 1919–21, ligeledes med Hack Kampmann som arkitekt. Nr. 34. Solbjerg Kirke, opført 1906–08, arkitekt K. Varming. Nr. 60. Handelshøjskolen i København, opført 1964–65, arkitekter B. Rammeskov og Peter Muus.

Mindetavler og skulpturer: Brandstationen (indenfor porten): mindetavle for tre frederiksbergske brandfolk. Den ene faldt 20. februar 1945 som udrykningsleder for Vagtværnet, de to andre omkom 21. marts 1945 under redningsarbejdet på Jeanne d'Arc-Instituttet (den franske skole).

Frederiksberg Politistation (indenfor hovedindgangen): mindetavle for 9 frederiksbergske politimænd, som fandt døden under Danmarks frihedskamp.

I anlægget mellem politistationen og Domhuset: »Herkules som slangedræber«, springvandsfigur af Max Andersen. Bassinet er tegnet af arkitekt Kaj Gottlob. Opstillet af Frederiksberg Kommune 1930.

I retsbygningens gård: »Justitia« af Einar Utzon-Frank. Springvandskummen er tegnet af arkitekt Kaj Gottlob.

H. Schneekloths Vej fra Peter Bangs Vej 64 til Ewaldsensvej efter nr. 12. Anlagt omkring 1927–30. Navnet fra 12. september 1927. Offentlig vej.

Hans Schneekloth (1812–82), skolemand. Lærereksamen 1835. Sammen med F. A. Milo oprettede han 1854 en realskole, der fra 1856 fik egen bygning på Frederiksberg, Værnedamsvej 13 A, og udvidedes til lærd skole. Skolen, der oprindeligt hed Svanholms Gymnasium, er nu Statsgymnasiet Schneekloths Skole og ligger på Brøndby Møllevej. Som pædagog var Schneekloth liberal og demokratisk, idet han stræbte efter at bygge bro mellem hjem og skole og afskaffe de daglige karakterer som misvisende. Han krævede allerede 1839 fritagelse for gejstligt tilsyn. Schneekloth hørte til lederne af Reformvennerne i lærerforeningen. Ud gav sammen med Milo og F. C. Christensen tidsskriftet »Skolens Reform«. Var 1858–68 medlem af Frederiksberg Skolekommission.

H. V. Nyholms Vej fra Peter Bangs Vej 38, lukket vej. Anlagt delvis 1896–1903. Navnet vedtaget 3. juni 1929. Privat vej.

Havde 14. januar 1929 fået navnet Glaspustervej, fordi Frederiksberg Glasværk havde ligget i nærheden. Navnet var anbefalet af overpostmesteren. Efter en voldsom protest fra beboerne blev navnet kasseret og det nuværende vedtaget.

Holger Vilhelm Nyholm (1862–1929), landmåler. Landinspektøreksamen 1882. 1903 professor i landmålingsfagene ved Landbohøjskolen. Har udarbejdet et system af fortrinlige lærebøger for fagene. Nyholm interesserede sig meget for Diakonissestiftelsen og Louisestiftelsen. Var medlem af Mariendal sogns menighedsråd og formand for Østerlandsmissionen. Medlem af udvalget for gennemførelse af præstelønningsloven for København og Frederiksberg.

Ingemannsvej fra Bülowvej 42 til Åboulevard 47. Anlagt omkring 1865. Indtil 1927 drejer det sig om strækningen fra Bülowvej til Johannevej (se denne). Fra 1930 kom Johannevej også til at hedde Inge-

mannsvej, vedtaget 24. oktober 1927. Navnet kendt 1867. Offentlig vej.

Den førstnævnte strækning hed til 1869 Vilhelmsvej (se denne).

Bernhard Severin Ingemann (1789–1862), digter. Juridiske og æstetiske studier. Hans første digteriske periode indledes med »Digte« (1811), overspændte efterklange af tysk romantik. En årrække var han med sine sentimentale dramaer publikums, især damernes yndling, men kritikken var ham ikke nådig. Efter en udenlandsrejse 1817–19 kom betydeligere værker: digtene »Rejselyren« (1819) og »Eventyr og Fortællinger« (1820), der mest er overnaturlige beretninger påvirket af den tyske digter E. Th. A. Hoffmann. 1822 udnævntes Ingemann til lektor i Sorø, og her skrev han sine historiske romaner om den danske middelalder, der blev meget elskede i samtiden. Nu er man tilbøjelig til at kritisere historiske unøjagtigheder og det naive persongalleri. Ingemanns poetiske hovedværker er digtkredsen »Holger Danske« (1837) og »Morgen- og Aftensange« (1839). De sidste er med melodier af Weyse blevet folkeeje. Hans kendteste salmer stammer også fra denne tid. Som salmedigter har han skabt strofer inderlige, fulde af længsel, renhed og stor skønhed. Hans bedste prosaværk er »Landsbybørnene« (1852), hvis hovedperson er et portræt af H. C. Andersen.

Islevejen og Gammel Kongevej er de ældste veje på Frederiksberg. Islevejen er udgået fra Ladegaarden, men dens forløb indtil Rolighedsvej er usikkert, måske har den fulgt Ladegaardsåens løb. Fra Rolighedsvej er løbet sikkert nok: Det er de nuværende Rolighedsvej, Godthåbsvej helt op til Bellahøj med et skarpt knæk mod vest til Islev. Den er formodentlig ældre end Gammel Kongevej, for i 1664 bar den dette navn. Den har også en tid heddet Grøndalsvej, fordi den gik forbi gården Grøndal, der tidligere hed Kalthus. (Se Godthåbsvej, Grøndalsvej og Rolighedsvej).

Jacobys Allé fra Pile Allé 9 til Frydendalsvej 20. Anlagt 1906, men ikke helt til Pile Allé. Dette skete først i 1928. Navnet fra 1905. Offentlig vej.

Eduard Moritz Jacoby (1845–1909), læge, dr. med. 1870 medicinsk embedseksamen. Fra samme år ansættelse ved Frederiksberg Hospital, først som konstitueret kandidat, 1871–72 som reservelæge og fungerende assistent hos professor Howitz. Han havde også privat praksis. 1874–78 tillige reservelæge ved officersskolen på Frederiksberg Slot og indtil oprettelsen af stadslægeembedet læge ved Frederiksberg Polit 1875–85. Doktorafhandling »Om Hysteromet« 1877. Studierejser i Tyskland og Østrig. 1887–94 medlem af bestyrelsen for Københavns Lægeforening. 1893 tog han initiativet til oprettelsen af Friboliger for Lægeenker. Liberalt medlem af og formand for kommunalrepræsentationen 1896–1908. I hans tid opførtes det nuværende hospital. Han medvirkede også ved udformningen af Frederiksbergs byvåben: de tre falke skulle understrege, at Frederiksberg levede sit selvstændige liv ved siden af byen med de tre tårne.

Skulptur: Nr. 21. »Satyr«, kalkstensfigur af Elna Steen-Hertel.

Jakob Dannefærds Vej fra Åboulevard 17 til Worsaaesvej 15 B. Anlagt omkring 1884. Navnet fra 6. august 1885. Det sidste stykke fra knækket til Worsaaesvej anlagt 1905. Privat vej.
Hed oprindeligt Jacob Danefærdsvej.

Jacob Nielsen Dannefer (død 1676), officer. Han er født på Møn, men man ved ikke hvornår. 1655 er han korporal og kvartermester i den polske hær. Da Danmark begyndte at ruste til krig mod Sverige, lod han sig hverve som menig rytter i Ditlev Ahlefeldts regiment. Ved Roskildefreden 1658 måtte Danmark bl. a. afstå et rytterregiment på 2000 ryttere til svenskerne, deriblandt Dannefer. Han blev udvalgt til at være livtjener hos den berømte admiral C. G. Wrangel. Da Dannefer med skibet »Sct. Johannes« skulle til Wollin i Pommern med bl. a. en del af rigsadmiralens gods, 120 danske soldater og 16 kanoner, lykkedes det ham med hjælp af de danske soldater at overmande kaptajnen, den svenske officer og mandskabet og sætte kursen mod København. For denne bedrift blev Dannefer udnævnt til ritmester i Gyldenløves regiment, og han fik Nygård på Møn af Frederik III. Iøvrigt blev han senere uvenner med en overordnet, blev afskediget fra hæren og fik et toldembede i Stege.

Navnet passer godt til stedet, da svenskerne en tid holdt til her under lejringen. Langs denne vej lå »Store Svanemosegaard«.

Jasminvej fra Magnoliavej 27 til Skelmosvej. Grænse med København. Nr. 1–5 og 2–6 Frederiksberg Kommune. Anlagt 1922–30. Navnet fra 20. februar 1922. Offentlig vej.

Jasmin, *jasminum*, træagtige planter af olivenfamilien.

J. C. Schiødtes Vej fra Hoffmeyersvej 14 til Marielystvej 15. Delvis anlagt omkring 1924, færdig 1940. Navnet fra 8. december 1924. Offentlig vej.

Jørgen Matthias Christian Schiødte (1815–84), zoolog. Uden akademisk uddannelse. Knyttedes 1842 til Det kongelige Naturhistoriske Museum, 1854 professor. Grundlæggende arbejder over billelarven. Den danske zoologi skylder ham overmåde meget, dels som følge af hans store personlige indsats, dels fordi han forstod at samle omkring sig en skare interesserede elever, der både videnskabeligt og personligt prægedes af ham.

Jens Jessens Vej fra Peter Bangs Vej 107 til Troels-Lunds Vej 34. Nordligste del anlagt 1937–40. En udvidelse til den nuværende længde foretaget 1941. En sti fra vejen til Rådmann Steins Allé anlagt 1964–65. Navnet fra 11. oktober 1937. Offentlig vej.

Jens Jessen (1854–1906), sønderjysk redaktør og politiker. Lærereksamen 1874. Studerede sprog og litteratur i Göttingen 1879–80. 1880 mellemskolelærereksamen, rektoratseksamen. Da tyskerne lukkede den danske realskole i Haderslev, som han skulle lede, blev han journalist. Han blev redaktør for »Flensborg Avis« fra 1882, og han gjorde den ved sine fremragende evner til et blad af karat. Abonnenttallet steg fra 800 ved Jessens overtagelse til 9300 ved hans død. Bladet blev et virkeligt midtpunkt i den danske sprogkamp, og hans uforfærdede indsats for sønderjydernes ret bragte ham mange retssager og domsfældelser, ialt 3½ år tilbragte han i preussiske fængsler. Han var rigsdagsmand 1902–06 og som politiker var han tilhænger af protestlinien, idet han påtalte regeringens overgreb over for de danske i Sønderjylland.

Navnet har tidligere været benyttet til en del af nuværende Junggreensvej.

Jernbanestationsvej fra Falkoner Allé 19 til den gamle Frederiksberg jernbanestation. Anlagt omkring 1864. Navnet fra samme tid. Fra 26. september 1878 navneændring til Frederiksberg Stationsvej (se denne).

Jernbanestien fra Howitzvej 24 til Solbjergvej 19–21. Anlagt i forbindelse med opførelsen af Frederiksberg Station 1864. Navnet fra samme tid. Offentlig vej.

Jernbanevej. Strækning af nuværende H. C. Ørsteds Vej (se denne) fra den gamle jernbaneoverskæring til Ladegaardsvej (nuv. Åboulevard). Anlagt 1867. Fik navnet H. C. Ørsteds Vej 1870, da denne gennemførtes i sin nuværende længde.

Anlagt af enkefru Sophie Dohlmann, der foreslog navnet.

Jespersens Vej, N., se N. Jespersens Vej.

J. M. Thieles Vej fra Thorvaldsensvej 14 til Fuglevangsvej 8. Anlagt kort efter 1852. Navnet fra 1934 (vedtaget 12/9 1927). Offentlig vej. Vejen hed Emilievej 1867–1934 (se denne).

Just Mathias Thiele (1795–1874), forfatter. Ansat ved Det kgl. Bibliotek 1817. 1825 sekretær ved Kunstakademiet. 1835 inspektør for kobberstiksamlingen og 1861 dens direktør. Som forfatter begyndte han som lyriker. Thieles hovedværk er 4-bindsværket om Thorvaldsen (1831–50). Hans udgave af »Danske Folkesagn« (1818–23) blev et kildekrift for romantikerne og et forbillede for folklorister. Om sit eget liv har han fortalt i: »Af mit Livs Arbejde, 1795–1826« og i den charmerende bog »Erindringer fra Bakkehuset« (1869).

Vejen anlagt af F. C. Bülow (se under Bülowvej).

Joakim Larsens Vej fra Jyllandsvej 52 til Glahns Allé 31. Anlagt fra Glahns Allé til Dalgas Boulevard omkring 1932, resten færdig 1959. Navngivet juni 1922. Offentlig vej.

Elliot Kirchhoff Joakim Larsen (1846–1920), skolemand. Lærereksamen 1865. Samme år ansat ved Frederiksberg skolevæsen, hvor han blev hele sit liv. 1874 overlærer. 1885 leder af det samlede frederiksbergske skolevæsen, 1885–98 inspektør for skolevæsenet, 1898–1911 med titlen skoledirektør. Skolevæsenet nåede mere end det 20-dobbelte omfang i hans tid. Han var skolemand med liv og sjæl, i besiddelse af en sjælden pædagogisk indsigt og med betydelige administrative evner. Han fik den afgørende indflydelse på alle de kommunale skolereformer i denne tid, da Frederiksberg fik et mønsterskolevæsen. Til sin død var han formand for skolekommissionen. Som historisk skribent ydede han også en væsentlig indsats. Vigtigste værker: »Bidrag til Københavns offentlige Skolevæsens Historie« (1881), »Bidrag til den danske Folkeskoles Historie 1784–1818« (1893), »Bidrag til den danske Folkeskoles Historie 1818–98« (1899), »Skolelovene af 1814 og deres Tilblivelse aktmæssigt fremstillet« (1914) og »Bidrag til den danske Folkeundervisnings og Folkeskoles Historie 1536–1784« (1916). I arbejdet for oprettelsen af Frederiksberg Kommunes Folkebiblioteker var Joakim Larsen den drivende kraft, og han blev bibliotekernes faktiske leder fra oprettelsen i 1887 til 1914. En skole, der bærer hans navn, ligger i Sofus Francks Vænge.

Vejen blev projekteret allerede i 1922 og forlængelsen 1939.

Johannes V. Jensens Allé fra Skellet, lukket vej. Projektet godkendt 24. oktober 1971, ikke færdiganlagt. Navnet vedtaget 24. juni 1968. Privat vej.

Johannes V. Jensen (1873–1950), forfatter. Efter nogle års medicinske studier, hvor læsningen af Darwin blev afgørende for hele hans livssyn, skrev han sine første romaner »Danskere« (1896) og »Einar Elkær« (1898), som han senere ønskede ekskluderet af sit forfatterskab. Fra 1898 var han rejsende korrespondent for forskellige blade, og herved vakt hans beundring for den moderne teknik og hans kærlighed til den angelsaksiske verden og dens nye menneske, som skulle give det danske åndsliv større sundhed. »Kongens Fald« (1900–01) viser hans oprør mod tidens sygelighed og tvivl, men viser også ved komposition og sprog nye veje. Lyrikken bragte han fornyelse i »Digte« (1906). Om-trent samtidig skabte han »myten«, en blanding af essay, rejsebeskrivelse, novelle og prosadigt. I denne genre skrev han hele sit liv. Hans

store romancyklus »Den lange Rejse« begyndte 1908 med »Bræen« og sluttede 1922 med »Cimbrenes Tog« og giver det nordiske menneskes udviklingshistorie. Som hjemstavnsforfatter var Johs. V. Jensen begyndt allerede 1898 med sine »Himmerlandshistorier« med fortsættelser 1904 og 1910. Han skrev en del kunstkritiske arbejder og gav udtryk for sit evolutionistiske syn, f. eks. i »Introduktion til vor Tidsalder« (1915), »Æstetik og Udvikling« (1923) og »Aandens Stadier« (1928). Som tænker hører han ikke til de største, men som digter og sprogfornyer har han været af fundamental betydning. Jensen blev 1929 udnævnt til æresdoktor ved Universitetet i Lund og fik Nobelprisen i 1944. Johannes V. Jensen boede på Frederiksberg i mange år, dels på Jacobys Allé, dels på Rahbeks Allé.

Johannevej. Den del af nuværende Ingemannsvej, der går fra Åboulevard 47 til den oprindelige Ingemannsvej (se denne). Anlagt omkring 1863, hvor navnet forekommer i vejviseren.

Den 12. september 1927 blev navnet vedtaget ændret til Grev Alberts Vej. På grund af protest fra beboerne og forslag om at kalde vejen Ingemannsvej sammen med den eksisterende, blev dette vedtaget af kommunen 24. oktober 1927. Ændringen trådte i kraft 1930.

Johanne Wanscher, f. Wegner (1814–79), grosserer Vilhelm Wanschers hustru.

Johan Ottosens Vej fra Marielystvej 18 til Jens Jessens Vej 7. Anlagt 1943–44. Navnet vedtaget 17. januar 1944. Offentlig vej.

Man havde også foreslået at kalde den Niels Hjorts Allé, forkastet 17. januar 1944.

Johan Søren Ottosen (1859–1904), skolemand, historiker, politiker. Skoleembedseksamen 1885. Inspektør ved Efterslægtsselskabets skole 1893–1900. Valgtes 1901 som venstremand ind i folketinget for Frederiksberg, men faldt igen ved valget i 1903. Han har skrevet en række fortrinlige og meget benyttede lærebøger for undervisningen i såvel Nordens historie som verdenshistorien samt afhandlinger og bøger om sønderjyske forhold, der var en hjertesag for ham. Han påbegyndte redaktionen af det store værk »Folkenes Historie«, der efter hans død blev færdigredigeret af Niels Møller.

Johnstrups Allé fra H. C. Ørsteds Vej 46 til Steenstrups Allé 5. Anlagt 1896–97. Navnet fra 11. januar 1897. Offentlig vej.

Der har været forslag om, at vejen skulle hedde Struensee Allé.

Johannes Frederik Johnstrup (1818–94), geolog. Cand. polyt. 1844, assistent på Forchhammers laboratorium. 1844 assistent ved Mineralogisk Museum. Docent i fysik, mineralogi og geognosi ved Sorø Akademi. Professor i mineralogi 1866. Afhandlinger bl. a.: »Faksekalkens Dannelse og senere undergaaede Forandringer« (1864) og »Om Hævningsfænomenerne i Møens Klint« (1873).

Her lå Frederiksbergs første gasværk. Abnet 22. september 1860. Nedlagt 1896.

Josephsens Allé, se Bispeengen, Munkensvej og Nitivej.

Julius Thomsens Gade fra Rosenørns Allé 18 til Åboulevard 13. Grænse med København. Ulige numre Frederiksberg. Anlagt omkring 1925. Navnet fra 26. oktober 1926. Offentlig gade.

Hans Peter Jürgen Julius Thomsen (1826–1909), kemiker, professor. Eksamen i anvendt naturvidenskab 1846. Underviste i agerdyrkningskemi ved Polyteknisk Lærestalt 1850–56. Var justermester i København 1856–59. Lærer ved den militære højskole. Blev 1864 knyttet til universitetet først som docent og 1866–1901 som professor i kemi. 1883–1902 direktør for Polyteknisk Lærestalt. Thomsens navn er uløseligt forbundet med termokemien, til hvis udformning han har ydet væsentlige bidrag, dels ved sine målinger, dels ved formuleringen af regler. Han opdagede en metode til fremstilling af soda af det grønlandske kryolit. Den praktiske udnyttelse af denne opdagelse førte til oprettelsen af den grønlandske kryolitindustri. Var præsident for Videnskaberne Selskab 1888–1909. Æresdoktor ved flere universiteter. Julius Thomsen var medlem af Københavns borgerrepræsentation 1861–94. Hans hovedværk er »Termochemische Untersuchungen« I–IV (1882–85), der udkom i Leipzig.

Nr. 1–3. Danmarks Radio (se under Rosenørns Allé). Nr. 5. Det tekniske Selskabs skoler.

Julius Thomsens Plads fra Sankt Markus Allé 8 til Rosenørns Allé 13. Anlagt omkring 1903. Navnet vedtaget 26. oktober 1925. Pladsen er offentlig.

Hed først Sankt Markus Sideallé.

Frederiksberg Kommunalbestyrelse ønskede i 1925 at mindes Julius Thomsen ved at give den fra jernbanen til Nyelandsvej gående strækning af Eversvej Julius Thomsens navn. I Københavns borgerrepræsentation havde man planer om at fejre Julius Thomsen i anledning af 100-året for hans fødsel. Det henstilledes derfor til Frederiksberg at afstå fra navngivningen ved Nyelandsvej. Dette skete, og gaden blev anlagt på sit nuværende sted. Da omreguleringen af Sankt Markus Sideallé efter opførelsen af Forum 1926 medførte en plads, blev denne opkaldt efter Julius Thomsen, jfr. ovenfor.

Nr. 1. Forum. Åbnedes 20. januar 1926, blev ødelagt ved sabotage 24. august 1943. Den blev foretaget for at hindre hallens brug til kvarter for tyske soldater. Genopbygget midlertidigt 1947. Helt ombygget ved arkitekt O. Gundelach-Petersen og indviet 20. september 1955. Aktiemajoriteten i Forum A/S ejes af Frederiksberg Kommune fra 1969–70. Nr. 10. Handelshøjskolen i København. Bygningen af arkitekt Viggo Jacobsen blev indviet 21. september 1939.

Julius Valentiners Vej fra Peter Bangs Vej 78 til Finsensvej 51. Anlagt 1926–32. Navnet fra 22. november 1926. Offentlig vej.

Julius Valentiner (1850–1915), jurist, bankdirektør. Cand. jur. 1883, overretssagfører 1886. Administrerende direktør for Dansk Arbejderbank. Medlem af Frederiksberg Kommunalbestyrelse 1898–1908. Formand for Frederiksberg Kammermusikforening 1902–1909.

Junggreensvej fra Gustav Johannsens Vej 3 til Peter Bangs Vej 122. Anlagt omkring 1920. Navnet fra 29. november 1920. En del af vejen hed Jens Jessens Vej. Navnet for hele strækningen januar 1930. Offentlig vej.

Jens Peter Junggreen (1827–86), tobaksfabrikant, sønderjysk politiker. Fik stor betydning for danskheden i Sønderjylland gennem sine artik-

ler i »Freja«. Var 1880 medstifter af den danske sprogforening. 1884 indvalgt i den tyske rigsdag.

Nr. 14. Flintholm Kirke, arkitekt P. Staffeldt Matthiesen, indviet 20. marts 1949.

Jyllandsvej fra Peter Bangs Vej 47 til Roskildevej 56. Kendt 1877. Offentlig vej.

Jørgensens Vej, A. D., se A. D. Jørgensens Vej.

Kammasvej fra Pile Allé 55 til Pile Allé 51. En del af vejen var allerede kendt før 1811. Grænse med København. Nr. 1–3 Frederiksberg Kommune. Navnet fra 1913. Offentlig vej.
Var til 1913 en del af Rahbeks Allé.

Kamma, Karen Margrethe (Kamma) Rahbek, f. Heger (1775–1829), gift 1798 med Knud Lyne Rahbek. Hun havde arvet en mangesidet begavelse fra faderen, assessor i hof- og stadsretten Hans Heger. Traditionerne og gæstfriheden fra barndomshjemmet førte hun med sig over i sit nye hjem. Gennem 30 år var hun »Bakkehuset«s åndfulde værtinde. Her mødtes vor litteraturs berømteste »kreds«, rækkende fra Rahbeks litterære venner fra slutningen af 1700-tallet over Oehlen-schläger og guldalderforfatterne til den nye slægt med J. L. Heiberg og Poul Møller. Kamma Rahbek var det egentlige midtpunkt, skaberen af festligheden og munterheden og samtidig med fin intuition og forståelse for talentet, hvor det endnu knap havde foldet sig ud.

Kastanievej fra Bülowsvøj 14 til H. C. Ørsteds Vej 13. Anlagt før 1857. Navnet fra 28. oktober 1869. Offentlig vej.
Kastanie, castanea, træ, slægt af skålfrugtfamilien.

Det er grundejeren Luis Bramsen (1819–96), der har foreslået navnet.

Kilevej fra Nordre Fasanvej 22, lukket vej. Anlagt 1884. Navnet fra 2. oktober 1884. Privat vej.

Grundstykket strækker sig som en kile ind mellem de to jernbanespor, der i sin tid løb over Fasanvej og samledes til et på den gamle Frederiksberg Station.

Kingogade fra Vesterbrogade 106 B til Frederiksberg Allé 23. Grænse med København. Nr. 11–17 og 8–10 Frederiksberg Kommune. Anlagt 1884. Navnet fra 2. oktober 1884. Offentlig gade.

Thomas Hansen Kingo (1634–1703), digter, biskop. 1658 teologisk kandidat. 1661 præst i Helsingø, 1668 i Slangerup. 1677 biskop over Fyn. Fik 1679 adeligt skjold og våben. Som digter begyndte han med lejligheds- og hyldestdigte. 1674 udkom hans første salmer i »Aandeligt Sjungechoor«, første part. 1681 kom anden part, og Kingo fik derefter eneret til udgivelse af en kirkesalmebog, hvis første del, »Vinterparten« kom 1689. Her er han selv repræsenteret med 136 salmer af 257. Det blev hans modstandere for meget, så eneretten blev taget fra ham. Først 1699 udkom salmebogen, der fik navnet »Kingos Salmebog«. Den er udgivet af en kommission, men rummer dog en væsentlig del af Kingos salmer. Denne salmebog har holdt sig til vore dage enkelte steder i Jylland. Kingo skrev også andre digte, men det er som salmedigter, han står for os som en af litteraturens store skikkelser.

Kirke Runddel, se Frederiksberg Runddel.

Kirkevej. Ved Langelandsvej. Kendt 1901. Sikkert anlagt samtidig med nedennævnte ejendom herpå: 1899–1900. Navnet fra samme tid. Fra 1902 Bentzonsvej 32 og fra 1915 Langelands Plads 4.

At vejen i ca. 1 år hed Kirkevej skyldes, at der på pladsen foran huset Kirkevej 4 var tænkt opført en kirke: Godthåbskirken, som imidlertid blev bygget på Nyelandsvej.

Kirstinevej, se Prins Constantins Vej.

Kirstinedalsvej fra Valby Langgade 28 til Bag Søndermarken efter nr. 23. Grænse med København, nr. 14–18 Frederiksberg Kommune. Anlagt 1903 for den københavnske dels vedkommende, 1937–38 for den frederiksbergske dels. Navnet fra 1903. Offentlig vej.

Her lå tømrermester Petersens ejendom, Kirstinedal, der er opkaldt efter hans hustru.

Kjettinges Allé, O. V., se O. V. Kjettinges Allé.

Klammerivejen. Forløb som nuværende Peter Bangs Vej (se denne). Udlagt som markvej omkring 1755, da Fælleden, Bakken og Vandkrogen blev udskiftet af fællesskabet, men vejen eksisterede længe før som en af hovedstadens udfaldsveje mod vest. Navnet også ældre end 1755, da allerede matriklen af 1688 har marknavnet »Clammerijs Agre«, og vejen hertil må være Clammerivejen, som den stavedes i ældre tid. Den folkelige etymologi satte ifølge Nystrøm navnet i forbindelse med, at vejen var så smal, at to køretøjer dårligt kunne passere hinanden uden at der opstod spektakler mellem kuskene. Det er synd, at navnet er gået tabt. Navneændring til Peter Bangs Vej vedtaget 8. oktober 1868, hvor der samtidig forelå forslag om at kalde vejen Diakonissevej. Omkr. 1870 skal den uofficielt have været kaldt Enighedsvej.

Klemmen fra Valby Langgade langs kommunegrænsen til København halvvejs til nuværende Kirstinedalsvej. Vejens anlæg kan ikke med sikkerhed tidsfæstes, men den var i hvert fald bebygget i 1890'erne. Nedlagt af kommunalbestyrelsen i december 1937 i forbindelse med ny-anlæggelse af Bag Søndermarken (se denne). Vejen har også været kaldt Valbyvej.

Klemmen var oprindeligt navnet på en strimmel græsmark, der strakte sig langs Søndermarkens sydvestlige grænse mod Valby. Den brugtes til græsning for Frederiksberg Haves »materialheste«.

Kochsvej fra Frederiksberg Allé 51 til Vesterbrogade 174. Før anlæggelsen af vejen førte den som en smal markvej ned til Kochs haver.

Delvis anlagt omkring 1870. Den hidtil smalle adgangsvej ud til Frederiksberg Allé blev færdiganlagt 1896–97. Navnet fra 1. oktober 1885. Offentlig vej.

F. J. Koch (1816–1911), handelsgartner. Anlagde 1845 et gartneri på jorderne omkring nuværende Kochsvej. Det blev drevet til 1895. Byggede 80 år gammel en villa, Kochsvej 24, hvor han døde 95 år gammel. Medlem af kommunalbestyrelsen 1867–80.

Nr. 36. Frederik Barfoeds Skole.

Skulptur: Statue af digteren Christian Winther (1796–1876), udført af Nicolai Schmidt, opstillet 1897, 1963 restaureret og opsat på Christian Winthers Vej (se denne).

Konge Allé. Ældre navn for Frederiksberg Allé (se denne). F. eks. brugt af Wilhelm Henriques i »Frederiksbergske Tilstande« (1866). Benævnelsen også brugt om Pile Allé (se denne).

Kongens Tværvej fra Dronningensvej 36 til Kronprinsensvej 32. Anlagt 1884–85. Navnet fra 18. januar 1883. Offentlig vej.

Navnet efter forslag af grosserer Ferd. Heimann, der anlagde vejen.

Kongensvej fra Søndre Fasanvej 10 til Kongens Tværvej 5. Anlagt 1882–83. Navnet fra 13. april 1882. Offentlig vej.

Kongevej. Af egentlige kongeveje gennem Frederiksberg har der indtil 1700 været mindst fire: Islevvejen, Gammel Kongevej, Frederiksberg Allé og Falkoner Allé.

Kong Georgs Vej fra Falkoner Allé 73 til Nordre Fasanvej 120. Anlagt før 1884. Navnet kendt 1886. Offentlig vej.

Der var i januar 1884 forslag om at kalde den Thorasvej efter ejeren, N. Josephsens hustru, men det blev forkastet.

Georg I (1845–1913), konge af Grækenland 1863–1913. Søn af Christian IX af Danmark. Prins Vilhelm, hans oprindelige navn, var uddannet som søofficer. Gift med storfyrstinde O'ga af Rusland. Ved engelsk indflydelse blev han konge af Grækenland. Under sin lange, stormfulde regeringstid viste han betydelig realitetssans og diplomatisk og økonomisk dygtighed. Han myrdedes i Saloniki af en sindssyg.

Grundejeren Niels Josephsen tilbød 1863 den unge kong Georg af Grækenland villaen »Athen« i nr. 1 til sommerresidens, men modtog et afslag fra Christian IX. (Se også Mariendalsvej).

Nr. 3. Golgatakirken.

Kristian Zahrtmanns Plads fra Mariendalsvej 75 til 74. Anlagt 1904.

Navnet fra 19. juli 1927. Offentlig plads.

Hed til juli 1927 Fuglebakken. Fik oprindelig navnet Zahrtmanns Plads.

Kristian Peder Henrik Zahrtmann (1843–1917), maler. Udstillede første gang 1869 med genrebilleder. 1871 vandt han Neuhausens konkurrencepræmie med »Leonora Christina«. I hendes »Jammersminde« fandt han iøvrigt stof til mange malerier, idet historiemalerier blev en hovedgruppe i hans produktion. Han rejste meget, især i Italien, hvor han fandt sit andet foretrukne emne: folkelivsskildringer fra Italien. Hans udvikling gik fra Rembrandt-påvirkede mørke billeder mod en større farverigdom, der i hans sene malerier kunne gå helt over i det grelle. Som lærer ved Kunstnernes Studieskole (1885–1909) kom han til at betyde meget for de nye malergenerationer. Kristian Zahrtmann boede i mange år indtil sin død på den plads, der nu har hans navn.

Her var endestation for Frederiksberg Sporvejes Fuglebakkelinie ad Fasanvej, Godthåbsvej, Rolighedsvej og Åboulevard til Rådhuspladsen. Pladsen fik navneforandring, da det vedtoges at opstille en statue af Zahrtmann.

Skulptur: Statue af Zahrtmann, udført af H. Syberg, afsløret 20/5 1931.

Kronprinsensvej fra Søndre Fasanvej 14 til Dalgas Boulevard 30. Anlagt omkring 1883. Navnet fra 18. januar 1883. Offentlig vej.

I 1939 forlænges den med en del af Samfunds Allé (se denne), der forsvinder, delt mellem Kronprinsensvej og Borgmester Godskesens Plads (se også denne).

Anlagt og navngivet af grosserer Ferd. Heimann.

Kronprinsesse Sofies Vej fra Godthåbsvej 38 til Ågade. Kendt 1901 til stedet, hvor nu Ane Katrines Vej udgår. Forlængelsen til kommune-grænsen udført 1903–04. Navnet fra omkring 1900. Offentlig vej. 1905 var der forslag om, at nævnte forlængelse skulle hedde Tisvilde-gade, -vej eller -allé. Dette blev henvist til afgørelse af ejeren, N. Josephsen, der foretrak det eksisterende navn.

Sofie (1870–1932), dronning af Grækenland. Konstantin I's hustru. Søster til kejser Wilhelm II af Tyskland.

La Cours Vej fra Emil Chr. Hansens Vej 4 til Dalgas Boulevard 162. Anlagt 1901–03. Navnet fra samme tid. Offentlig vej.

Jørgen Carl la Cour (1838–98), landøkonom. Landbrugskandidat 1857. Assistent i landøkonomi ved Landbohøjskolen 1858. Deltog som løjtnant i krigen 1864, hvor han udmærkede sig. Oprettede 1867 en landboskole i Nærum, der året efter flyttedes til Lyngby. Denne ledede han, bortset fra årene 1884–89, til sin død. Knyttedes tidligt til Det kgl. danske Landhusholdningsselskab, først som medarbejder, siden som sekretær og redaktør af »Tidsskrift for Landøkonomi« og sidst som præsident indtil sin død. Han beskæftigede sig hovedsagelig med markeds-, transport- og afsætningsforhold, forsøgsvæsen og oplysning. I sidste fjerdedel af det 19. århundrede var han en af det danske landbrugs mest betydende mænd.

Ladegaardsvejen. Eksisterede allerede på den kongelige Ladegaards tid (cirka 1630). Den løb langs Ladegaardsåen. Ved nuværende Bülowvej bøjede den mod syd til Rolighedsvej, som den derefter fulgte. Hele

strækningen til Godthåbsvej hed nemlig Ladegaardsvejen. Det skal have været en meget idyllisk vej, en slags kærlighedssti. I slutningen af forrige århundrede blev Ladegaardsåen lagt i rør, og Åboulevarden blev anlagt af Ladegaardsvejen på Frederiksberg og Agade i København. Navnet er fra 2. december 1897. (Se også Åboulevard).

Lampevej. Nuværende Howitzvej og Finsensvej (se disse). Anlagt omkring 1755. Navnets oprindelse og datering er uklar. Navneændring 1906 til Howitzvej.

Hed oprindelig »Vejen til Numrene«, vejen til de nummererede lodder.

Om vejens navn: Længe var de eneste lygter på Frederiksberg de to på portpillerne ved indkørslen til Frederiksberg Allé, så folk måtte finde vej så godt de kunne. En overlevering (ifølge Nystrøm) fortæller, at Lampevejen fik sit navn, fordi byens jordemoder lod hænge en lampe uden på sit hus i gaden, for at ægtemændene hurtigt kunne finde vej til hende. I hvert fald var der 1840 et hus på Frederiksberg med navnet »Lampehuset«. Dets beliggenhed er imidlertid ikke fastslået.

Vejens mærkeligt snørklede forløb bag Smallegade skyldes, at vejen er lagt i grundenes skel.

Sørgeligt kendt blev vejen i 1889. Den 12. februar fandt nogle arbejdere en mand liggende i grøften. Det viste sig, at han var myrdet. Det var en snedkermester Carl Sørensen fra Vanløse. Han havde dagen før hævet 3000 kr. for et prioritetslån. Disse penge var væk. Der var altså tale om et rovmord. Vognmand og restauratør C. A. C. Schick, Gammel Kongevej 171, blev straks anholdt og sigtet. Han var sidst set sammen med den myrdede. Schick nægtede, og det lykkedes ikke at få mordet opklaret. Imidlertid fik Schick så god og nærgående søgning i sin beværtning, Café du American, (folk troede bestemt, at han var gerningsmanden), at han foretrak at sælge forretningen og udvandre til De forenede Stater. Hvordan han klarede sig der, vides ikke, men på sit dødsleje tilstod han at have myrdet snedkeren. Dette uopklarede mord gjorde et så stærkt indtryk, at folk på vejen søgte om et andet navn i stedet for det berygtede Lampevej. Kommunalbestyrelsen besluttede da i maj 1905, at vejen fra januar 1906 skulle hedde Howitzvej.

Landbohøjskolens Have. Se under Bülowvej.

Landbohøjskolevej, se Ceresvej.

Langelands Plads fra Langelandsvej 19 og 35 til Bentzonsvej 22 og 34. Anlagt 1895. Navnet fra juni samme år. Offentlig plads.

Navnet, se under Langelandsvej.

Musiktribunen opførtes 1905–06. Se også under Kirkevej.

Langelandsvej fra Nylandsvej 40 til Godthåbsvej 45. Anlagt omkring 1895. Navnet godkendt 1890. Offentlig vej.
Nr. 48 B og 50 A hed sammen med Bentzonsvej 47 B og 49 A til 1932 Wagners Allé (se denne).

Opkaldt efter Stephan Nylands 1. kone Anne Kirstine Langeland (1798–1823), datter af Rasmus Langeland. Proviantforvalter, krigsråd Rasmus Langeland (1767–1837) købte i 1814 22 tdr. land af Sindhviles jord og anlagde en lyst- og avlsgård. Ved hans død købte svigersønnen ejendommen af boet. Han udstykkede og anlagde Langelandsvej, Lollandsvej, Falstersvej og Bentzonsvej. (Se også under Nylandsvej).

Laurids Bings Allé fra Stægers Allé efter nr. 14 til Carl Feilbergs Vej overfor nr. 10. Anlagt 1916–17. Navnet fra 19. april 1915.

Laurids Bing (1850–1903), vekselerer, medlem af Frederiksberg Kommunalbestyrelse 1896–1903. Modtog på kommunalbestyrelsens vegne bankdirektør Axel Heides tilbud om Oehlenschlägers statue. Skal have udpeget pladsen for det nuværende rådhus 50 år før dets opførelse.

Lauritz Sørensens Vej fra Finsensvej 56 til Dalgas Boulevard 137. Anlagt 1924. Navngivet 24. marts 1924. Offentlig vej.

Lauritz Sørensen (1861–1948), driftsbestyrer, rådmand. Blev 1885 ansat ved Badeanstalten Rysensteen, hvor han var driftsbestyrer 1894–1929. 1919–28 formand i bestyrelsen for Frederiksberg Renovations-

selskab. Han var medlem af Det konservative Folkepartis hovedbestyrelse og formand for Den konservative Vælgerforening i Københavns amts 2. kreds 1915–32, hvorefter han udnævntes til æresformand. Medlem af Frederiksberg Kommunalbestyrelse 1913–29, deraf næstformand 1917–19, rådmand 1919–29.

L. I. Brandes Allé fra Rolighedsvej 18 til Thorvaldsensvej 58. Anlagt 1896. Navnet fra 20. december 1897. Offentlig vej.

Vejen hed fra 28. september 1896 Stockfleths Allé. 22. marts 1897 kom den til at hedde Brandes Allé og endelig som nævnt senere i 1897 L. I. Brandes Allé, for at man ikke skulle være i tvivl om, hvilken Brandes vejen er opkaldt efter.

Ludvig Israel Brandes (1821–94), læge, dr. med., professor ved Almindeligt Hospital. Legatstifter. Hans disputatser handlede om gonorrhøisk ledsygdom og øjenbetændelse og indeholdt førstehåndsiagttagelser af blivende værdi. I sin hospitalsvirksomhed udviste han en kærlig omsorg for sine patienter og var utrættelig i sin søgen efter nye hjælpemidler. Hans liv var præget af den højeste idealisme og selvopofrelse. Han stiftede en række socialfilantropiske virksomheder, vuggestuer, børneplejeforeninger. I 1859 skabte han sit livs hovedværk, »Sygehjemmet«, tidligere på Rolighedsvej, for ensomme, sygelige gamle. Sygekasserne havde også hans levende interesse. Han fortæller selv om sit liv i selvbiografien »Mine Arbejders Historie«, 1891.

Lighedsvej fra Folkets Allé 13, lukket vej. Anlagt 1899–1900. Navnet fra 12. marts 1900. Offentlig vej.

Navnet, se under Broderskabsvej.

Anlagt af Frederiksberg Gasværksarbejderes Byggeforening.

Lille Vinkelvej, se Vinkelvej.

Lindevangen. Parkanlæg mellem P. G. Ramms Allé, Dalgas Boulevard og Finsensvej. Vedtaget anlagt 23. februar 1931. Størrelse 3,1 hektar.

Under debatten blev parkanlægget kaldt Reebergs fælle efter den oprindelige ejer (se Brødrene Reebergs Vej).

Skulptur: »Eva« af Frantz V. Hansen, opstillet af Frederiksberg Kommune 1938.

»Mindebænken«, skænket kommunen af dens funktionærer i anledning af dens 75 års jubilæum 1932, udført af stenhuggermester Th. Petersen efter tegning af professor Ivar Bentsen. Skulpturen over bænken af billedhuggeren H. Liisberg.

Lindevangen fra Peter Bangs Vej 12, lukket vej. Antagelig anlagt før 1854. Navnet kendt 1875. På matrikelkort 1880 kaldt Lindevangsvej. Navnet ændret til Lindevangs Allé (se denne) 24. marts 1933 på grund af parkanlægget af samme navn og den nye vej Ved Lindevangen.

Anlagt af P. G. Bang (se Peter Bangs Vej) og fuldført af sønnen, landinspektør Jacob Bang.

Lindevangs Allé fra Peter Bangs Vej 12, lukket vej. Antagelig anlagt før 1854. Navnet fra 24. marts 1933. Privat vej. Kendt fra 1875 som Lindevangen (se denne).

Lindevangsvej, se Lindevangen.

Lindevej fra Gammel Kongevej 114 til Kastanievej 4. Anlagt omkring 1858. Navnet fra 28. oktober 1869. Offentlig vej.

Vejen har fået navn efter overretssagfører H. C. Plockross' villa »Lindehuset«, der lå for enden af vejen. Navnet foreslået af grundejeren Luis Bramsen.

Lollandsvej fra Godthåbsvej 57 til Falstersvej 4 B. Anlagt omkring 1900. Navnet fra 1. januar 1898. Privat vej.

Lolland, ø i Østersøen. Navnet er naturligvis en følge af Langelandsvej,

som er den første i kvarteret, selv om denne er opkaldt efter personnavnet Langeland (se Langelandsvej).

Lollandsvej gik oprindeligt helt ud til Nyelandsvej. Omkring 1922 blev de ubebyggede grunde fra Falstersvej op mod Nyelandsvej udlagt til idrætsplads, og Falstersvej blev bebygget. Den søndre del ved Nyelandsvej kom til at hedde Nandrupsvej (se denne). Nr. 40. Skolen på Lollandsvej, bygget 1898–99, arkitekt C. L. Thuren.

Lundsvej, se Hortensiavej.

Lundtoftegade fra Borups Plads 30 til Nørrebrogade 249. Grænse med København. Nr. 85–87 Frederiksberg Kommune. Anlagt i flere tempi 1915–30. Offentlig gade.
Hed tidligere Ny A-boulevard.

Lundtofte, sjællandsk stednavn.

Lykkesholms Allé fra Gammel Kongevej 92 til Danasvej 35 A. Anlagt omkring 1850–51. Navnet fra 1890. Privat vej.
En del af vejen hed indtil oktober 1890 Lykkesholmsvej.

Lykkesholm, sandsynligvis gammelt navn på nogle markjorder, hvor der senere blev opført et mindre »lyststed«, der kaldtes Lykkesholm.

Vejen anlagt af fru Amalie Jensen. Den oprindelige vej gik kun til henholdsvis nr. 13 og 16. Resten blev først anlagt ved udstykningen af Vodroffsgaards jorder.

Lykkesholms Boulevard, strækning af nuværende Femte Juni Plads (se denne) fra Tesdorpfvej til C. F. Richs Vej. Anlagt omkring 1905. Navnet fra 1903. Hvornår navneændringen fandt sted har ikke kunnet konstateres, da både Femte Juni Plads og Lykkesholms Boulevard var private, men navnet brugtes kun få år.

Lykkesholm, omkring 1785 købte landmanden Frands Stæhr en parcel

af Godthaabs jorder på 42 tdr. land og anlagde en gård, som han kaldte Lykkesholm. Den var beliggende ved nuværende Tesdorfsvej. En herskabelig, grundmuret hovedbygning og rummelige avlsbygninger rejstes 1811. Gården havde skiftende ejere til omkring 1880. Den sidste ejer blev Københavns Renovationskompagni, der 1881 købte gården for 242.000 kr. Den var da på ca. 80 tdr. land. Kort efter begyndte udstykningsen.

Lykkesholmsvej. Anlagt omkring 1850–51. Navnet ændret 1890 til Lykkesholms Allé (se denne).

Lyngbygade fra Nørrebrogade 199 til Godthåbsvej 256 A. Strækningen Østre Fasanvej–Borups Allé anlagt som offentlig gade 1903. Navnet vedtaget 18. december 1903. Navneændring til Hillerødgade (se denne) fra 25. oktober 1915.

Lyngby, Kongens Lyngby, forstad til København.

23. oktober 1903 tiltrådte kommunalbestyrelsen på henstilling fra København, at gaden med dens forlængelse skulle kaldes Bispeengen. Kun to måneder senere, den 18. december, var der kommet en ny anmodning fra Københavns Magistrat. Den gik ud på at ændre navnet til Lyngbygade. Dette tiltrådtes.

Lyøvej fra Nordre Fasanvej 38 til Sprogøvej 12. Anlagt 1900. Navnet fra 14. januar 1901. Offentlig vej.

En kort tid hed vejen Manøvej.

Lyø, ø i Lille Bælt.

Madvigs Allé fra Frederiksberg Allé 54 til Gammel Kongevej 125. Anlagt 1894–95. Navnet fra 15. december 1892. Offentlig vej.

Man havde først tænkt sig, at vejen skulle hedde Schleppegrells Allé,

men på grund af navneligheden med en københavnsk gade ændredes dette.

Johan Nicolai Madvig (1804–86), klassisk filolog, politiker. Filosofisk eksamen 1825, magistergraden 1826. Dr. phil. 1829. Fra 1829 professor i klassisk filologi ved universitetet samt fra 1848 undervisningsinspektør ved det lærde skolevæsen. Medlem af den grundlovgivende rigsforsamling 1848 og indtrådte samme år i Novemberministeriet som kultusminister (til 1851). Politisk hørte han nærmest til de national-liberale, men indtog i flere tilfælde et særstandpunkt, f. eks. arbejdede han for en deling af Slesvig efter nationalitetsprincippet. Som minister gennemførte han en reform af undervisningen ved de lærde skoler og universitetet. Han var medlem af Rigsdagen 1849–74 og præsident for Rigsrådet 1856–63. Ved sin tilbagetræden som minister gik han tilbage i sine embeder som professor og undervisningsinspektør. Som filolog var han banebrydende som tekstkritiker.

Maglekildevej fra Amicisvej 5 til Dr. Priemes Vej 5. Anlagt 1896–97. Navnet nævnes første gang 23. marts 1896. Offentlig vej.

Maglekilde og Frederiksberg Brøndanstalt lå her. Den var oprettet i 1865 og bestod til henimod århundredskiftet, da den flyttedes til Roskilde.

Vejen næsten helt ødelagt af bomber, da Royal Air Force 21. marts 1945 bombede Shellhuset. Genopbygget umiddelbart efter.

Magnoliavej fra Søndre Fasanvej 66 til Borgmester Fischers Vej 18. Vejen færdig 1930. Navngivet 22. februar 1922. Privat ved Nørretofte Allé, resten offentlig vej.

Magnolia, træer og buske af magnoliafamilien.

Malthe Bruuns Vej fra Finsensvej 52 til Wilkensvej 35. Anlagt 1926–28. Navnet fra januar 1926. Offentlig vej.

Malthe Conrad Bruun (1775–1826), geograf og forfatter. Cand. phil.

allerede 1791. Var også tidligt i gang som politisk forfatter. Grebet af ideerne fra den franske revolution kastede han sig ud i kampen for politisk og religiøs frihed. Hans ugeblad »Vækkeren« blev forbudt 1795. 1796 flygtede han til Hven på grund af en retssag som følge af hans satire »Aristokraternes Catechismus«. 1797 kom han tilbage til København, men snart flygtede han igen til Sverige på grund af nye skrifter. Man udviste ham imidlertid herfra, samtidig blev han ved en højesteretsdom udvist fra Danmark på livstid. Bruun rejste til Paris, hvor han boede til sin død. Her fik han hurtigt et navn som geograf (en Malte-Bruun er stadig fransk benævnelse for en lærebog i geografi). Bruun blev forøvrigt senere ivrig Napoleon-tilhænger og tilsidst beundrer af huset Bourbon.

Et andet forslag til benævnelse af vejen var Carsten Niebuhrs Vej efter den berømte Arabien-opdagelsesrejsende (1733–1815). Dette blev forkastet, men man førte i kommunalbestyrelsen en lang og lidenskabelig debat, om Malthe Bruun nu var betydelig nok som geograf til denne navngivning. Navnet blev dog vedtaget med 16 stemmer mod to.

Manøvej, se Lyøvej.

Margrethevej fra Vodroffsvej 34 til Svineryggen. Anlagt 1880. Navnet fra samme tid. Fra 1928 Suomisvej (se denne).

Margrethe, dansk dronning (1353–1412).

Marielystvej fra Peter Bangs Vej 97 til Rådmand Steins Allé 24. Anlagt til J. C. Schiødtes Vej 1918. Til Troels-Lunds Vej 1940. Til Rådmand Steins Allé 1964. Navnet fra 1918. Offentlig vej.

Marielyst, navnet på en ejendom (matr. 33 c), der formentlig er opkaldt efter en ejer heraf, jomfru A. Marie Hansen. Hun ejede kun gården 1866–68, men senere ejere synes at have ønsket at bevare navnet, se- nest D. T. Poulsen, der havde sin kendte planteskole på grunden.

Marienborggade, se Munkensvej.

Mariendalsvej fra Falkoner Allé 81 til kommunegrænsen ved Grøndalsåen. Anlagt til Nordre Fasanvej 1883. Forlængelsen 1902. Navngivet 1883. Strækningen vest for Drosselvej privat, resten offentlig vej.

Mariendal, navnet på en ejendom, der lå på vestre side af Falkoner Allé. Det var den vestre del af den store kongelige høemark mellem Islevvejen (Godthåbsvej), Falkoner Allé og Ladegaardsåen, der 1765 blev købt af to kompagnoner, Peter West og Mogens Nørager. Den del, der kom i Nøragers besiddelse, kaldtes »Falkendal«. I 1784 ejedes den af Jacob Dahl, der gav den navnet Mariendal, efter at det første Mariendal havde fået navnet Rolighed. Derefter blev ejendommen ved med at skifte ejere i hurtig rækkefølge. Der var i 1830'erne et grundmuret to-etagers stuehus og tre bindingsværksstuehuse, og godt 50 tdr. land. Omkring 1880 kom ejendommen i kreaturkommissær N. Josephsens besiddelse. Han lod den udstykke og anlagde det smukke villakvarter med de kongelige græske navne: Kong Georgs Vej, Dronning Olgas Vej og Prins Constantins Vej foruden andre veje (se også Nitivej).

I nr. 24, da H. O. G. Ellinger boede her, aftaltes grundlovsforliget den 23. marts 1915, der gav kvinderne valgret. Til stede var to repræsentanter for hvert parti: Zahle og Rode for de radikale, Klaus Berntsen og Neergaard for Venstre, Stauning og Borgbjærg for Socialdemokratiet og Piper og Ellinger for Højre.

Martensens Allé fra Frederiksberg Allé 50 til Gammel Kongevej 121. Anlagt 1894–95. Navngivet 3. november 1892. Offentlig vej.

Hans Lassen Martensen (1808–84), biskop. Cand. theol. 1832. I studietiden påvirket af Grundtvig og Mynster, men under studier i udlandet kom han under indflydelse af så forskellige tænkere som Hegel og katolikken Fr. Baader. 1838 lektor i teologi ved universitetet og 1840 professor. Blev 1845 hofprædikant hos Christian VIII og 1854 Sjællands biskop efter J. P. Mynster trods kongelig modstand. Martensens tale ved Mynsters begravelse gav stødet til Søren Kierkegaards lidenskabelige angreb på den officielle kirke og kristendom. Martensen søgte at udforme en totalopfattelse af alt åndsliv med kristendommen som centrum. Han var en fremragende forkynder. Hovedværker: »Den christelige Dogmatik« (1849) og »Den christelige Ethik« (1871–78). Hans erindringer »Af mit Levned« udkom 1882–83.

Skulptur: I anlægget mellem Martensens Allé og Madvigs Allé: et springvand med broncefigur, dreng stående på en skildpadde, udført af Rasmus Bøgebjerg, skænket af de omliggende ejendommers bygherrer.

Martinsvej fra Vodroffsvej 40 til Svineryggen, lukket vej. Anlagt 1876–77. Navngivet 15. november 1877. Privat vej.

Martin = Martin Luther. Navn i relation til Martins Kirken i nr. 4. Opført 1877, arkitekter Alfred Jensen og August Johansen. Tilhører den evangelisk-lutherske frimenighed. Indviet 19. august 1877.

Mathilde Fibigers Vej fra Tesdorpsvej 20 til Godthåbsvej 115. Anlagt 1929–30. Navngivet 29. april 1929. Privat vej.

Mathilde Fibiger (1830–72), forfatterinde og kvindesagsforkæmper. Var lærerinde. Vakte sensation med bogen »Clara Raphael. 12 Breve« (1851), hvori hun hævdede kvindens ret til selvudfoldelse i sjælelig henseende. Bogen, der blev udgivet af J. L. Heiberg, gav anledning til langvarig debat. Hun uddybede dette synspunkt i senere pjecer, men har haft større betydning for kvindesagen i Norge og Sverige end her. Hun forsørgede sig som lærerinde, indtil hun i 1864 lærte telegrafi og blev Danmarks første kvindelige telegrafist. Tilknytning til Frederiksberg havde hun gennem sit barndomshjem. Hendes fader, den litterære oberstløjtnant Joh. Ad. Fibiger, ejede fra 1846 en grund ud mod Frederiksberg Bredegade på den gamle Jochum Rohdes gård.

Mathildevej fra Søndre Fasanvej 18 til Frederiksvej 20. Anlagt 1883. Navnet fra samme år. Privat vej.

Navnets oprindelse har ikke kunnet konstateres.

Anlagt og navngivet af grosserer Philipsen.

Mellemlæsket. Et folkeligt navn for en sti, der delte Sankt Jørgens Sø i to dele ud for nuværende Danasvej. Nu afløst af en dæmning, der forbinder Danasvej på Frederiksberg med Kampmannsgade i København.

Moltkesvej fra Femte Juni Plads til Bernhard Bangs Allé 40. En del anlagt 1906, resten 1950. Navnet fra 17. december 1906. Privat vej.

Moltke, dansk adelsslægt, indvandret fra Mecklenburg omkring 1300. Slægten har siden Frederik V's tid fostret en lang række statsmænd og politikere, der har haft betydelig indflydelse på Danmarks historie og på landets økonomiske og kulturelle udvikling.

Monradsvej fra Falkoner Allé 11 til Jernbanestien. Anlagt omkring 1870–72 i det såkaldte Møstings Vænge. Navnet godkendt 25. november 1875.

Hed først Dorthea Louisesvej (se denne) til 1875. Ny navneforandring til Sylows Allé 11. november 1935 på opfordring af postvæsenet, fordi der var en vej i Valby af samme navn. (Se Sylows Allé).

Jørgen Hermann Monrad (1794–1876), postdirektør, kammerherre. Monrad købte Møstings Hus med tilliggende vænge nord for Lampevejen ved dødsboauktion efter Møstings død december 1843. Han boede der til sin død 1876.

Munkensvej fra Borups Allé 110 til Bispeengen 15. Anlagt omkring 1907–08. Navnet fra marts 1908. Offentlig vej.

Der var først forslag om at kalde vejen Marienborggade eller N. Josephsens Allé. Begge forslag forkastedes.

Navnet har relation til Bispeengen, som den fører til.

Mynstersvej fra Frederiksberg Allé 44 til Gammel Kongevej 115. Anlagt 1874–75. Navnet fra 17. december 1874. Offentlig vej. Grundejeren foreslog Münstersvej.

Jacob Peter Mynster (1775–1854), biskop. Teologisk embedseksamen 1794. Sognepræst i Spjellerup 1802–11, hvor hans prædikener især de sidste år vendte sig mod rationalismen. Kaldtes 1811 til Vor Frue Kirke i København. 1815 dr. theol., 1817 medlem af universitetets direktion, 1828 kgl. konfessionarius og præst ved Slotskirken. Sjællands biskop fra 1834. Var især påskønnet som forkynder i de kulturbærende befolk-

ningskredse. Som ældre blev Mynster bureaukratisk og lagde sig ud med grundtvigianerne og det københavnske præstekonvent. Medlem af Stænderforsamlingen i Roskilde, af den grundlovgivende rigsforsamling stående på yderste fløj af Højre. Han stemte imod grundloven. Hovedværker: »Betragtninger over de kristelige Troslærdomme« (1833) og »Meddelelser om mit Levnet« (1854). Var nær ven med Kamma Rahbek, med hvem han førte en omfattende korrespondance.

Mælkevej fra Sprogøvej overfor nr. 10, lukket vej. Anlagt omkring 1890. Navnet fra 10. februar 1896. Offentlig vej. Hed indtil 1896 Solbjerg Side Allé (se denne).

Navnet foreslået af fabrikant P. Andersen med den motivering, at der lå et mejeri i nærheden: Solbjerg Mejeri (A/S Det danske Mælke-Compagni).

Mørk Hansens Vej fra Sønderjyllands Allé 7 til Peter Bangs Vej 218. Anlagt omkring 1919–20. Navnet fra 29. november 1920. Offentlig vej.

Mourits Mørk Hansen (1815–95), præst, forfatter. 1850 blev han sognepræst i Felsted mellem Åbenrå og Flensborg. Valgtes 1859–60 til Stænderforsamlingen. Blev flere gange fængslet af tyskerne og blev afskediget 1864. 1866 fik han nyt kald i Vonsild og Dalby. Han trak sig ud af politik og delte sin tid mellem sognet og den sønderjyske sag. Ud over småskrifter herom skrev han flere lærebøger, en postil og en større afhandling om »Den danske Bonde Laurids Skau« (1865).

Vejen ligger i det såkaldte sønderjyske kvarter.

Møstings Vænge kaldtes markerne nord for Lampevej og vest for Falkoner Allé. Her anlagdes en del administrationsbygninger: rådhus, hospital, skole, brandstation, bibliotek m. m. Gaderne på grunden anlagdes af Monrad (se Monradsvej).

Johan Sigismund Møsting (1759–1843), gehejmestatsminister. Juridisk kandidat 1781. Ansat i rentekammeret 1782. Amtmand i Haderslev 1789, præsident i tyske kancelli. Fra 1813 finansminister og præsident

i rentekammeret. Som finansminister havde han den vanskelige opgave at skulle genoprette grundlaget for den offentlige økonomi efter statsbankerotten 1813.

Møsting ejede i to perioder den i Smallegade indtil 1959 beliggende skønne gård, der bar hans navn. Han var først ejer 1809–12 og derpå fra 1816 indtil sin død. Ejendommen er fredet og nedtaget til opstilling på et passende sted, idet den samtidig tænkes indrettet som museum.

Nandrupvej fra Nyelandsvej 48, lukket vej. Anlagt omkring 1900. Navnet fra 22. juni 1922. Offentlig vej.

Da vejen blev anlagt, var den en del af Lollandsvej (se denne).

Stephan Nandrup (1863–1916), læge, kommunalpolitiker. Tog medicinsk embedseksamen 1888. Fra februar 1889 praktiserende læge på Frederiksberg og fra 1901 assistent hos professor Franz Howitz. Fra januar 1905 medlem af Frederiksberg Kommunalbestyrelse, hvor han havde sæde til sin død. Næstformand 1913–16. Han var blandt andet medlem af sundhedskommissionen og hospitalsudvalget. Han har gjort en stor indsats for moderniseringen af Frederiksberg Hospital, bl. a. indretningen af børne- og tuberkuloseafdelingerne. Skoletandklinikken blev oprettet på hans initiativ.

N. Dalhoffs Vej fra Bernhard Bangs Allé 20 til Tesdorpfvej 69. Anlagt 1925–26. Navnet fra 22. november 1926. Privat vej.

Nicolai Christian Dalhoff (1843–1927), præst, filantrop. Mens Dalhoff var præst ved Sankt Hans Hospital opdagede han, at drikkældighed i mange tilfælde var årsag til sindssyge. Han kastede sig da med stor iver ind i ædruelighedsarbejdet, blandt andet skrev han »Vore sindssyge« (1879) og »En farlig Ven« (1884). Han var medstifter af »Samfundet til Ædruelighedens Fremme«. Dalhoff var præst og forstander for Diakonissestiftelsen 1880–1913. Dalhoff havde stor interesse for arbejdet for vagabonder og arbejdsløse og var med til at stifte »Arbejde adler« og Københavns Arbejdshjem.

Neumannsvej. En lille gade i halv bredde fra Holger Danskes Vej 11 til passagen på Godthåbsvej 12. Anlagt i slutningen af 1880'erne. Navnet kendt 1890.

Fra 1928 en del af Holger Danskes Vej som nr. 13–17.

Christian Ludvig Neumann (1851–1929), murermester, byggede i 1887–89 en hjørneejendom her.

Niels Ebbesens Vej fra Vodroffsvej 25 til H. C. Ørstedes Vej 26. Anlagt 1867–68. Navnet fra 9. december 1869. Offentlig vej.

Niels Ebbesen (d. 1340), jysk herremand. Var af Strangesenslægten. Ukendt til han 1. april 1340 dræbte Gerhard 3. af Holsten (vog den kullede greve) i Randers. Grev Gerhard holdt hele Jylland besat. Niels Ebbesen blev nu leder af den jyske opstand. Faldt samme år ved Skanderborg.

Navnet foreslået af entreprenør Chr. Nielsen.

Nielsens Passage mellem Schouwsgade (Vodroffs Tværgade) og Vodroffsvej. Nævnes 1847. Nu en del af Vodroffs Tværgade (se denne).

Sikkert opkaldt efter grundejer. Hvem har ikke kunnet konstateres.

Niels Hjorts Vej (Allé). Projekteret anlagt mellem Marielystvej og Jens Jessens Vej den 7. april 1941 og navngivet. Navnet ændret 10. november 1941 til O. V. Kjettinges Allé (se denne).

I 1944 anlægges en parallelvej, og den socialdemokratiske gruppe i kommunalbestyrelsen foreslår, at den kaldes Niels Hjorts Allé. Dette blev forkastet med 12 stemmer mod 7, og den nye vej kom til at hedde Johan Ottosens Vej (se denne).

Niels Hjort (1862–1917), skolemand. Cand. theol. 1887, cand. jur. 1909. Overretssagfører 1912. Kom tidligt ind i det private skolevæsen, og allerede 25 år gammel blev han medbestyrer af Frederiksberg Latin- og Realskole. Han gjorde sig til talsmand for privatlærerne, hvis økonomiske kår var ringe. Da en række privatskoler som et led i hans be-

stræbelser på dette område blev samlet under fælles ledelse, blev han direktør for disse, »De forenede Latin- og Realskoler i Kjøbenhavn og paa Frederiksberg«. Efter hans død overgik de fleste af skolerne til det offentlige, deriblandt Niels Hjorts egen skole, nu Frederiksberg Gymnasium.

Nikolaj Vej, se Sankt Nikolaj Vej.

Nis Lorenzens Vej fra Christian Paulsens Vej til Finsensvej 115. Anlagt omkring 1920. Navnet fra 29. november 1920. Offentlig vej.

Nis (Lilholt) Lorenzen (1794–1860), politiker. Valgtes 1834 til stænderdeputeret. Som liberal stod han Hiort-Lorenzen nær. Fremstillede 1836 forslag om afskaffelse af tysk i retsplejen. Sprogskriptet 2. maj 1840 skyldtes væsentlig Nis Lorenzens initiativ. Da Hiort-Lorenzen talte dansk i stændersalen, gjorde Nis Lorenzen det også. 1858–60 medlem af Haderslev Amtsråd.

Nitivej fra Nordre Fasanvej 144 til Ane Katrines Vej overfor nr. 16. Anlagt mellem 1880 og 1885. Navnet første gang i vejviseren 1899. Offentlig vej.

Nitivej, opkaldt efter grundejeren og hans hustru, således at deres initialer N. J. og T. J. danner navnet. Ejeren var kreaturkommissær Niels Josephsen (1836–1905), og hustruen hed Thora Josephsen (1836–1906). Som omtalt under Kong Georgs Vej tilbød han villa Athen på denne til sommerresidens for den græske konge. Som en erkendtlighed for tilbudet blev han udnævnt til justitsråd. Niels Josephsen udstykkede og anlagde Kong Georgs Vej, Dronning Olgas Vej, Kronprinsesse Sofies Vej, Prins Constantins Vej og Mariendalsvej.

Nr. 17. Mariendalskirken. Grunden hertil skænkede ægteparret i 1905. Der blev først opført en midlertidig kirke af kokolith. Kirken, der byggedes 1907–08, blev bekostet af ovennævnte ægtepar. Kirkens arkitekt er Thorvald Jørgensen. Kirkens hellige kors er lavet af Thora Josephsens omsmeltede guldsmykker og prydet med hendes juveler. Ægteparret Josephsen ligger begravet i et mausoleum i kirkens krypt.

N. Jespersens Vej fra Philip Schous Vej 17 til Finsensvej 71. Anlagt 1926–27. Navngivet 18. december 1924. Offentlig vej.

Niels Frederik Jespersen (1798–1862), kaptajn, justitsråd, cand. theol. Teologisk embedseksamen 1825. Flyttede 1851 til Frederiksberg efter at have drevet to gårde på Holbækegnen. Han var en dygtig landmand, der også foretog studierejser i udlandet. 1823–29 var han løjtnant i Studenterkorpset, hvilket gav ham kaptajnstitlen 1835. Han havde betydelig kommunalpolitisk erfaring, inden han valgtes ind i Frederiksbergs kommunalrepræsentation i 1861, men hans død i 1862 forhindrede, at hans erfaring kom denne kommune til gode. Jespersen var medlem af den grundlovgivende rigsforsamling og medlem af folketinget 1854–61. I rigsdagsforhandlingerne hørte han til de konservative.

N. J. Fjords Allé fra Rolighedsvej 20 til Thorvaldsensvej 54. Anlagt 1896–97. Navnet fra 28. september 1896. Gik oprindeligt til Dr. Abildgaards Allé, men ved forlængelsen af Thorvaldsensvej i 1933 indgik strækningen fra L. I. Brandes Allé i Thorvaldsensvej. Offentlig vej.

Niels Johannes Fjord (1825–1891), docent, landøkonom. Lærereksamen i 1845. Deltog 1848 i krigen. Studerede fysik i København og modtog stillingen som docent i fysik ved den nyoprettede Landbohøjskole 1858. Her virkede han til sin død. Han betegnes som grundlægger af den danske forsøgsvirksomhed og var forstander for Landøkonomisk Forsøgslaboratorium fra dets oprettelse 1883. Inden for mejeribrugget gennemførte han betydningsfulde forsøg og inden for fodringen vigtige forsøg med skummetmælk, korn og roer. Han nød stor anseelse og popularitet, da han også kunne forelægge sine resultater, så landmænd og mejerifolk kunne forstå dem. I 1883 blev han præsident for »Landhusholdningsselskabet«. 1869–86 medlem af Frederiksberg Skolekommission, 1872–85 tilsynshavende (i virkeligheden en art skoledirektør) med de frederiksbergiske kommuneskoler og gennemførte som sådan heldagsskolen på Frederiksberg.

N. Josephsens Allé, se Bispeengen, Munkensvej og Nitivej.

Nordens Plads. Plads ved Roskildevejs sydlige side (mellem nr. 75 og

79). Anlagt i forbindelse med bebyggelsen af de Koch'ske grunde i slutningen af 1960'erne. Navnet vedtaget 24. juni 1968. Privat plads.

Navnet på grund af de nærved liggende bebyggelser, der er opkaldt efter Frederiksbergs nordiske venskabsbyer, Bærum, Havnefjord, Tavastehus og Uppsala.

Nr. 4. Domus Vista, højhus på 30 etager. Arkitekt Ole Hagen.

Nordre Fasanvej fra Smallegade 56 til Frederikssundsvej 5. Grænse med København. Nr. 1–227 og 2–204 Frederiksberg Kommune. Anlagt til Lampevej (Howitzvej) 1883. Forlænget til Godthåbsvej 1884. Strækningen fra Godthåbsvej til Lyngbygade (Østre Fasanvej) er kendt 1895. Strækningen fra Lyngbygade til Frederikssundsvej anlagt 1908. Navnet fra 1883. Offentlig vej.

Strækningen fra Godthåbsvej til Frederikssundsvej hed først Østre Fasanvej, fra 1920 Nordre Fasanvej.

Navnet, se Fasanvej.

Første strækning anlagt af W. Matthissen. 20. december 1883 andrager etatsråd Klemp og firmaet Beatus Petersen & Co. om at få vejen forlænget over deres grunde til Godthåbsvej. Dette vedtages 21. februar 1884. Vejen anlægges og erklæres for offentlig.

Nr. 57–59. Frederiksberg Hospital, opført 1900–03, sammen med forsørgelsesvæsenets bygning. Arkitekter Henry Meyer og Chr. L. Thuren.

Skulptur: Nr. 57–59. Frederiksberg Hospital. Foran pavillon F: buste af overkirurg, dr. med. Ludvig Kraft (1860–1949), udført af Anne Marie Carl Nielsen, skænket af frederiksbergske læger.

Foran pavillon E 5 og E 6: buste af overlæge, dr. med. Marius Claudius (1872–1940), udført af Agnete Claudius, afsløret 1939.

Nordvestvej, se Borups Allé.

Normasvej fra Søndre Fasanvej 58 til Azaleavej 42. Anlagt omkring 1896. Navnet godkendt 23. april 1896. Offentlig vej.

Navnet, hvis oprindelse ikke har kunnet konstateres, foreslået af grundejeren, gartner J. Chr. A. Jørgensen, der anlagde vejen.

Norsvej fra Vodroffsvej 24 til Svincryggen. Kendt 1880. Navnet fra samme tid. Privat vej.

Nors = Norge. (Se iøvrigt under Danasvej).

Anlagt og navngivet af P. G. Ramm.

Nyelands Plads mellem Nyelandsvej, Emil Chr. Hansens Vej og Stockflethsvej. Anlagt omkring 1895. Navnet først officielt 4. december 1933. Offentlig plads.

Navnet, se Nyelandsvej.

Anlagt på foranledning af justitsråd Stephan Nyeland.

Nyelandsvej fra Falkoner Allé 25 til Tesdorpfvej 45. Anlagt 1883–84. Navnet fra 17. april 1884. Offentlig vej.
Strækningen Nordre Fasanvej–Nyelands Plads hed indtil 1900 Bergersvej (se denne).

Stephan Peter Nyeland (1793–1875), proviantforvalter i søetaten, justitsråd. Anlagde en del af Nyelandsvej, Langelandsvej og Bentzonsvej.

Nr. 23. Skolen på Nyelandsvej, opført 1891–92, arkitekt C. L. Thuren. Nr. 27. Frederiksberg Seminarium i Solbjergskolens tidligere bygning, opført 1895–96, arkitekt C. L. Thuren. Nr. 51. Godthåbskirken, indviet 19. marts 1911, arkitekt Gotfred Tvede. Nr. 75. Skolen på la Cours Vej, opført 1910–11 af kommunens arkitektafdeling. Nr. 80. Frederiksberg Hvilehjem. Her opførtes i årene 1891–94 på den daværende Bergersvej Københavns Amts Sygehus med Ph. Smidth som arkitekt. Sygehuset overgik til Frederiksberg Kommune 1939. Ved Nyelands Plads det gamle epidemihospital, som var beslaglagt af tyskerne under besættelsen. Dette var ligeledes overgået til Frederiksberg Kommune i 1939.

Nyholms Vej, H. V., se H. V. Nyholms Vej.

Ny Kongevej, se Frederiksberg Allé og Gammel Kongevej.

Nyvej fra Frederiksberg Allé 52 til Gammel Kongevej 135 B. Anlagt 1851. Navnet fra 24. juni 1869. Offentlig vej.

Vejen hed en kort tid Sankt Jørgensvej, men fik iøvrigt navnet Christiansholmsvej indtil 1869.

Vejen, som er den første private vej i kommunen, blev anlagt af konsul Ipsen og justitsråd N. C. Mühlensteth.

Nr. 7. »Spøgelseshuset«, en ejendom, som gennem 20 år forfaldt mere og mere, og som efterhånden blev en skændsel for den pæne vej. 1962 fik Civilforsvaret lov til at holde realistiske øvelser her, der endte med at bygningen endelig blev nedrevet. First Church of Christian Science byggede en kirke her o. 1965. Arkitekt, professor Erik Christian Sørensen. Nr. 15 blev bombet ved angrebet på Shellhuset 21. marts 1945.

Ny Åboulevard, se Lundtoftegade.

Odinsvej fra Frederiksberg Allé 55, lukket vej. Anlagt omkring 1857. Navnet fra samme tid. Fra 1928 Asgårdsvej (se denne). Odinsgade i København er grunden til navneændringen.

Navnets oprindelse har ikke kunnet konstateres.

Oluf Steenwinkels Vej, se Steenwinkelsvej.

Orla Lehmanns Vej fra Peter Bangs Vej 6 til Nordre Fasanvej 9. Projekteret april 1883. Navnet fra 25. oktober samme år. Offentlig vej. Man havde ansøgt om navnet Alexandravej, men dette blev afslået.

Peter Martin Orla Lehmann (1810–70), politiker. Cand. jur. 1833. Højesteretsadvokat 1844. Var tidligt med i den liberale og skandinaviske bevægelse. Hans enestående veltalenhed gjorde ham til en leder i 1830'ernes og 40'ernes frihedsbevægelse, bl. a. gennem hans journalistiske virksomhed ved »Københavnsposten« og »Fædrelandet«, som han var med til at grundlægge i 1839. 1841 holdt han sin berømte tale i Nykøbing F., hvor han opfordrede bønderne til at slutte sig til arbejdet for en fri forfatning. På grund af denne tale idømtes han en dom på tre måneders fængsel. 1842 gik han ind for Ejderprogrammet og gjorde derved sit parti nationalliberalt. 1846 medstifter af »Bondevenneselskabet«. Martsbevægelsen 1848 blev toppunktet på hans politiske karriere: han var ordfører ved Casinomødet, formede henvendelsen til kongen og dennes svar, blev minister uden portefeuille i martsministeriet og havde en stor andel i grundlovens udformning. Amtmand i Vejle 1848–61. Indenrigsminister 1861–63. Var folketingsmand 1851–53 og landstingsmand 1854–70. Havde særlig tilknytning til Frederiksberg, idet han boede på Frederiksberg Slot 1867–68.

Oscar Ellingers Vej fra Stockflethsvvej 25 til Femte Juni Plads 1 A. Anlagt 1927–28. Navnet fra 15. oktober 1928. Privat vej. Forslaget til navngivning lød på H. O. G. Ellingers Vej, men med ret til redaktion.

Heinrich Oscar Günther Ellinger (1857–1947), fysiker, konservativ politiker. 1887–1926 lærer i fysik ved Landbohøjskolen, fra 1895 professor. 1916–28 direktør for skolen. Han var en dygtig lærer og forelæser og udgav en række betydelige lærebøger for den højere og lavere undervisning i fysik med bidiscipliner. Folketingsmand 1898–1901 (for Højre i Frederiksberg 1. kreds) og 1903–18. Landstingsmand 1925–32. Var i 1915 en af de to højremænd, der tog initiativet til grundlovens gennemførelse. (Se også Mariendalsvej).

Overdrevsvejen, se Frederiksberg Bredegade.

O. V. Kjettinges Allé fra Marielystvej 1 over Jens Jessens Vej til K.B.s anlæg. Anlagt omkring 1940. Navnet fra 10. november 1941. Privat vej.

Kommunalbestyrelsen havde 7. april 1941 vedtaget at kalde vejen Niels Hjorts Vej (se også denne). November 1941 vedtoges det at ændre navnet til O. V. Kjettinges Allé.

O. V. Kjettinge (1871–1939). Cand. polyt. 1896. Direktør for A/S Hjørring Jernstøberi og Maskinfabrik 1898. Belysningsdirektør på Frederiksberg 1921. Direktør for de kommunale værker fra 1927, direktør for Frederiksberg tekniske forvaltning fra 1937 til 1939.

Paludan Müllers Vej fra Frederiksberg Allé 31 til Carl Bernhards Vej 12. Anlagt 1891–92. Navnet fra 18. juni 1891. Offentlig vej.

Frederik Paludan-Müller (1809–76), digter. Cand. jur. 1835, gjorde dog aldrig brug af denne eksamen. Debuterede 1831 med »Raab til Polen«. Med »Dandserinden« (1833) slog han igennem. Det var en elegant versroman. I samme ånd var et par skuespil og digtet »Amor og Psyche« (1834). Sygdom, en religiøs krise og ægteskabet med Charite Borch bragte det indadvendte og resignerede frem i hans digtning. Mest realistisk er han i romanen »Adam Homo« (1842–49), en versroman, der er en satire over menneskeligt karrierejageri. Hans digteriske hovedværker er ved siden af »Adam Homo« de dramatiske digte, f. eks. »Tithon« (1844), »Abels Død« (1845), »Kalanus« (1854).

P. Andersens Parcelvej. Uofficielt navn på Solbjergvej (se denne) ved Nyelandsvej.

P. Andersens Vej fra Nordre Fasanvej 28, lukket vej. Anlagt 1898. Navnet fra 2. februar 1889. Privat vej.

Peter Andersen (1814–87), maskinfabrikant. Han købte 1853 en del af Svanholms grund ved det nuværende Codanhus, hjørnet af Vodroffsvej og Gammel Kongevej. Her indrettede han et jernstøberi og anlagde Frederiksbergs første vandværk, hvormed han ifølge overenskomst med kommunen af 1878 forsynede Schønbergsgadekvarteret samt 40 brand-

haner med vand. Senere byggede han et større vandværk på P. Andersens Vej. Dette blev overtaget af kommunen 1897.

Gaden blev anlagt af ejeren, P. Andersen, og navngivet på andragende af samme.

Parcelbroen. En bro over Ladegaardsåen, der forbandt Griffenfeldts-gade med H. C. Ørsteds Vej. Blev i folkemunde til »Paracelbroen«. For svandt i slutningen af forrige århundrede, da åen blev lagt i kloak og Åboulevarden blev anlagt. Stedet kaldes stadig for Parcelbroen.

Parkvej, se Andebakkestien.

Pelargonievej fra Roskildevej 41 til Mosedalvej 17. Anlagt 1896. En forlængelse fra Aurikelvej til Mosedalvej (Københavns Kommune) færdig 1930. Navnet fra 1928. Privat vej. Hed indtil 1928 Florasvej (se denne).

Pelargonie, slægt af storkenæbfamilien.

Anlagt af gartner J. Chr. A. Jørgensen.

Peter Bangs Vej fra Fasanvej- og Smallegadekrydset til Roskildevej 178. Grænse med København. Nr. 1–163 og 2–234 Frederiksberg Kommune. Udlagt som markvej omkring 1755, men vejen eksisterede længe før (se Klammerivej). Navnet vedtaget 8. oktober 1868. Offentlig vej. Hed indtil 8. oktober 1868 Klammerivej. Omkring 1870 kaldtes den også Enighedsvej.

Peter Georg Bang (1797–1861), jurist, politiker. Professor 1830. Forsigtigt liberalt stændermedlem. Fra 1835 knyttet til Christian VIII, 1845 som rentekammerdeputeret. Indenrigsminister 1848–49, atter 1852–53 og 1854. 1856 konseilspræsident for blandingsministerium. Højesteretsjustitiarius 1856–61. Det fortælles, at han kørte i fuld ministeruniform med guldtesset hat med hesteomnibussen, hvor han hjalp folk af og på.

De troede, han var konduktør, hvilket morede ham meget. Han havde sin sommerbolig i Frederiksberg Bredegade.

Aralet omkring vejen udstykkedes af ovennævnte P. G. Bangs søn, landinspektør Jacob Bang.

Nr. 1–25. Diakonissestiftelsen. Grundstenen blev nedlagt af Christian IX's dronning, Louise, 11. oktober 1873. Opført af arkitekt Hans J. Holm. Emmaus-kirken, indviet 1876, samme arkitekt. Nr. 69. Lindvangs Kirke. Opført 1925–30. Arkitekter Thomas Havning og Anton Frederiksen. Nr. 89. Peter Bangs Vejs S-station. Nr. 147. KB-Hallen. Opført 1936–39. Arkitekt Hans Hansen, ingeniør Chr. Ostfeld. Ødelagt ved Schalburgtage natten mellem 17. og 18. juli 1944. Genindviet 14. september 1945. Nr. 8–12. Diakonissestiftelsens sygepensionat »Sarepta«, asyl og vuggestue »Teba«, »Marthabo«.

Skulptur: Nr. 1. Diakonissestiftelsen: buste af dronning Louise (1817–98), udført af Rasmus Bøgebjerg, afsløret 26. maj 1900.

Peter Graus Vej fra Sønderjyllands Allé 25, lukket vej til grænsen med København. Anlagt 1943. Navnet fra 25. oktober 1943. Offentlig vej.

Peder Grau (1866–1953), sønderjysk politiker. I den nationale kamp har han ydet en betydelig indsats, dels som en med stor veltalenhed begavet agitator, dels som indehaver af en række tillidshverv i de nationale organisationer. Var blandt andet medlem af Sønderborg kreds-dag fra 1900 og danskernes kandidat (Flensborg) ved Rigsdagsvalgene 1907 og 1912. Var ved sin død formand for Flensborggruppen. Grau gav selv sit samtykke til navngivningen 13. december 1943.

Petersens Vej, C. N., se C. N. Petersens Vej.

P. G. Ramms Allé fra Peter Bangs Vej 40 til Philip Schous Vej 30. Anlagt delvis 1919, forlængelsen vest for Dalgas Boulevard anlagt omkring 1930. Navnet fra 16. september 1918. Offentlig vej.

Peter Gottfred Ramm (1834–1917), officer, sporvejsdirektør, kommunalpolitiker. Landkadet 1848, 1852 sekondløjtnant, 1860 premierløjtnant.

nant, deltog i krigen 1864, 1870 kaptajn. 1886 tog han sin afsked på grund af alder og fik tillagt rang af oberstløjtnant. Overtog straks efter stillingen som direktør for Frederiksberg Sporvejselskab (senere Frederiksberg Sporvejs- og Elektricitetsselskab), hvor han forblev til 1899. Stiftede 1896 Frederiksberg Jernstøberi og Maskinfabrik, hvis bestyrelse han var formand for til sin død. Medlem af kommunalrepræsentationen fra 1869 til han som halvfjerdsårig nedlagde sine kommunale hverv i 1904. Ramm var medlem af vejudvalget og har, hvad vejene angår, gjort en stor indsats for kommunens udvikling. Privat anlagde han Danasvej (se denne), Norsvej og Sveasvej. I de 36 år, han havde deltaget i ledelsen af kommunen, fandt dens afgørende udvikling sted, og ikke mindst hans rolige overblik, noble indstilling og økonomiske og tekniske viden fik stor betydning for denne udvikling. Han var næstformand for repræsentationen 1882–95 og 1899–1904.

Nr. 26. Lindevangskolen, opført 1927–29, tegnet og bygget af Frederiksberg Kommunes tekniske Forvaltning.

Philippavej, se Filippavej.

Philip Schous Vej fra Peter Bangs Vej 82 til Finsensvej 59. Anlagt omkring 1924. Navnet fra 8. december 1924. Offentlig vej.

Philip Schou (1838–1922), ingeniør og forretningsmand. 1868 medejer og leder af fajancefabrikken »Alumina«, til hvis grund i Smallegade Den kgl. Porcelainsfabrik flyttede i 1884. 1902 blev de to fabrikker sammensluttet. 1874 formand for Teknisk Institut, 1883 formand for Fællesrepræsentationen for Danmarks Håndværk og Industri og for Industriforeningen indtil henholdsvis 1889 og 1890. Oprettede i denne periode Kunstindustrimuseet og skabte Den store Nordiske Udstilling i København 1888, hvis præsident han var. Valgt til folketinget fra Frederiksberg 1881–83.

Pile Allé fra Frederiksberg Runddel til Kammasvej 2. Grænse med København. Anlagt 1710 som opkørsel til slottet. Navnet fra omkring 1782, da den beplantedes med pile. Strækningen fra Vesterbrogade til Kammasvej fik først navnet 1868. Offentlig vej.

Vejen hed først »Konge Allé«. Eiler Nystrøm mener, at det er Skraavejen, der er blevet udbygget. Den har også heddet »Vejen til Valby«.

Pil, salix, træer eller buske af pilefamilien. Vejen var prydet med to rækker pile, der fældedes 1827 og erstattedes med lindetræer.

Vejen betragtedes ved anlæggelsen som en forlængelse af Falkoner Allé og var som denne en lukket kongevej.

Nr. 2. Frederiksberg Begravelseskontor, her var tidligere politistation. Nr. 4. Haveselskabets blomsterudstilling (se under Frederiksberg Runddel). Nr. 10–12. Hansens gamle Familiehave. I denne have er en »Friedseg« med mindeplade, plantet 4. maj 1959, idet stedet var tilholdssted for frederiksbergske modstandsfolk under den tyske besættelse. Nr. 14 A. Restaurationen og hotellet Josty. Nr. 16. M. G. Petersens Familiehave. Nr. 18. Restauratør H. Jensen – Krøgers Have. Disse familiehaver er de såkaldte *små haver*, hvis historie begynder 1833. Det var underordnede funktionærer fra slottet, der her kunne få sig en billig bolig med ret til at servere vand på maskine og te med mere. De er den dag i dag meget populære, og her er en egen hygge. I folkemunde kaldtes de pusterørene, fordi grundstykkerne er lange og smalle. Fra Roskildevej til Valby Laggade ligger Søndermarken (se denne).

Platanvej fra Frederiksberg Allé 41 til Vesterbrogade 150. En lille strimmel ved Vesterbrogade tilhører Københavns Kommune. Anlagt omkring 1866. Navnet fra samme tid. Offentlig vej.

Platan, platanus, stort løvtræ af platanfamilien. Anlæggeren af vejen, gartner C. F. Hintze, gjorde her det første forsøg med platanen som vejtræ i Danmark.

Poppelvej, se Andebakkestien.

Poul Møllers Vej fra Steen Blichers Vej 9 til Andebakkestien 6, i det såkaldte Bangs Vænge. Anlagt 1875–76. Navnet fra 6. januar 1876. Offentlig vej.

Poul Martin Møller (1794–1838), forfatter og filosof. Teologisk em-

bedseksamen 1816. Deltog ivrigt i Baggesen–Oehlenschläger fejden på den sidstes side. 1819–21 var han på rejse som skibspræst til Ostindien, herunder skrev han nogle af sine smukkeste digte. Også parodien »Lægdsgaarden i Ølsebymagle« stammer fra denne tid. Efter hjemkomsten adjunkt ved Metropolitanskolen, 1826 lektor i Kristiania (Oslo). 1831 professor i filosofi ved Københavns Universitet. Sine sidste år helligede han sig fortrinsvis filosofien. Som lyriker fornyede han både romancen og stemningsdigtet ved sin sans for konkret realisme, og en af vor litteraturs friskeste og mest indtagende figurer, den krøllede Frits fra den ufuldendte roman »En dansk Students Eventyr« er skabt af ham.

Prins Constantins Vej fra Kong Georgs Vej 10 til Mariendalsvej 9. Anlagt omkring 1884. Navnet fra 26. februar 1884. Offentlig vej. Man havde først foreslået navnet Kirstinevej, men dette blev forkastet.

Konstantin I (1868–1923), konge af Grækenland 1913–17 og 1920–22. Besteg tronen efter sin danskfødte fader, Georg I. Var gift med Wilhelm II's søster Sofie.

Vejen er anlagt af N. Josephsen. (Se iøvrigt under Mariendalsvej og Nitivej).

Prinsesse Mariés Allé fra Gammel Kongevej 70 til Vodroffsvej 13. Anlagt omkring 1904–05. Prinsessens tilladelse til at bruge navnet blev meddelt 28. august 1905. Offentlig vej.

Marie (1865–1909), prinsesse af Danmark. Ægtede 1885 prins Valdemar. Indtog en fremskudt stilling inden for københavnsk offentligt liv i kraft af sin personlighed og betydelige begavelse. Hun var udøvende maler, alsidigt interesseret og tog aktiv del i velgørhedsarbejde. Var meget populær, og hendes tidlige død vakte ægte sorg i landet.

Priorvej fra Nitivej 7 til Borups Allé 111. Anlagt omkring 1902. Navnet fra 12. september 1927. Offentlig vej. Hed indtil 1927 Randersvej.

Prior = klosterforstander. Navnet har relation til Bispeengen.

Nr. 12. Jesu Kristi Kirke (mormonkirke), indviet 1930. Arkitekt, Ejnar Christian Thuren.

Professor Wilkens Vej, se Wilkensvej.

Quistvej fra Nylandsvej 54 til Godthåbsvej 69. Anlagt omkring 1900. Navnet samtidig. Navneændring 24. juni 1901 til Guldborgvej (se denne).

Quist, grosserer. Anlagde vejen.

Rahbeks Allé fra Vesterbrogade 149 til Pile Allé 49. Grænse med København. Alle lige numre samt 17, 19 og 23 Frederiksberg Kommune. Kendt 1855. Navnet fra 13. januar 1881. Privat vej. Den nuværende Kammasvej var før 1913 en del af Rahbeks Allé.

Knud Lyne Rahbek (1760–1830), forfatter, litteraturhistoriker. 1777 filologisk eksamen. Debuterede med »Breve fra en gammel Skuespiller« (1782), der fremhæver dydens nødvendighed for al kunst og udtrykker programmet for hans litteratur- og teaterkritik. Af hans egen skønlitterære produktion, omfattende digte, fortællinger og skuespil, har kun nogle drikkeviser overlevet. Af stor betydning var og er hans journalistiske virksomhed med udgivelsen af »Minerva« (1785–1808 og 1819–30) og »Den danske Tilskuer« (1791–1806), kulturelle og politiske tidsskrifter. Blev 1790 professor i æstetik. Fratrådte 1799 og vendte 1816 tilbage som professor i dansk sprog og litteratur. Fra denne periode litteratur- og teaterhistoriske arbejder, bl. a. om Holberg, samt hans erindringer i 5 bind. Blev 1798 gift med Kamma, f. Heger (se under Kammasvej). Allerede 1787 bosatte Rahbek sig i Bakkehuset, og her samledes tidens førende kulturelle personligheder.

Nr. 4. Rahbekskolen, kommuneskole. Overtaget 1934.

Fredede bygninger: Gamle Bakkehus i nr. 23, fredet i klasse A. Af det oprindelige firefløjede hus er kun syd- og østfløjen tilbage. Her var det Kamma og Knud Lyne Rahbek havde deres hjem, hvori nu Bakkehusmuseets mindestuer er indrettet. Ejes nu af Frederiksberg Kommune efter en donation fra historikeren Louis Bobé 1935. Hans Hartvig Seedorff har haft æresbolig i Bakkehuset siden 1962.

Skulpturer: Mindesmærke for Rahbek og hans hustru, udført 1833 efter tegning af arkitekten G. F. Hetsch, reliefferne af billedhuggeren H. E. Freund, afsløret september 1833, »sat af Medborgere«. Indtil 1936 var monumentet sat i haven foran nr. 15, Rahbeksminde. Står nu, hvor Bakkehusets nedrevne nordfløj lå.

Endvidere står i Bakkehusets have: en statuette af tekstkritikeren F. L. Liebenberg (1810–94), udført af Ludvig Brandstrup, skænket af Brandstrups enke 1935. En buste af forfatteren Sophus Michaëlis (1865–1932), udført af Aksel Hansen, rejst af Bakkehusmuseet 1937. Mindetavle for N. F. S. Grundtvig (1783–1872), der her (oktober 1845) skrev »Kirkeklokke ej til Hovedstæder«, afsløret 6. juni 1935, skænket af stenhuggermester Peter Schannong.

Ramms Allé, se P. G. Ramms Allé.

Randersvej fra Nitivej 7 til Borups Allé 111. Anlagt omkring 1902. Navnet første gang i vejviseren 1905. Fik 12. september 1927 navneforandring til Priorvej (se denne).

Navnets oprindelse har ikke kunnet konstateres.

Rathsacksvej fra Gammel Kongevej 164 til Christian Winthers Vej 12. Anlagt omkring 1879–80. Navnet fra 27. juli 1879. Offentlig vej.

Carl Christian Ludvig Rathsack (1810–1876), handelsgartner. Medlem af Frederiksberg Kommunalrepræsentation 1858–71. Medlem af bestyrelsen for Det kongelige Haveselskab, var ligeledes bestyrelsesmedlem i Gartnerforeningen. Var mange år sogne- og brandfoged på Frederiksberg. I 1846 havde Rathsack købt en del jord fra Bertel Basses gård. Her drev han i en årrække handelsgartneri. I slutningen af 1870'erne

begyndte han at udstykke, og hermed skabtes det smukke villakvarter omkring Rathsacksvej.

Reebergs Fæled, se Lindevangen, parkanlægget.

Reebergs Vej, se Brødrene Reebergs Vej.

Regenburgsvej fra Sønderjyllands Allé 13 til Henning Matzens Vej 14. Anlagt omkring 1920. Navnet fra 29. november 1920. Offentlig vej.

Theodor August Jes Regenburg (1815–95), slesvigsk embedsmand. Departementschef i det slesvigske ministerium 1852–64. Fra 1870 stiftamtmand i Århus. Gennemførte sammen med F. F. Tillisch de sprogløve i Mellemslesvig, sprogreskriptionerne, som bestemte at der i dette område skulle være dansk skolesprog, vekslende dansk og tysk kirkesprog og valgfrit retssprog. Formålet var at bevare, hvad der var tilbage af det danske sprogområde, men på grund af tidens nationale kamp blev virkningen en fremgang for tysk sprog og uro om det danske styre. I 1879 blev han dr. phil. h.c. Hans store privatbibliotek, omhandlende Sønderjylland, findes nu i Statsbiblioteket i Århus.

Remisevej. Omkring 1900 den yderste del af Valby Langgade og dennes forlængelse til Roskildevej, som fra 1915 fik navnet Skellet.

Navnet stammer fra de kgl. remiser, der lå på begge sider af Roskildevej og således også, hvor Remisevej blev anlagt. Vejens forlængelse findes – men uden navn – på matrikelkortet 1857. På matrikelkortet 1896–1903 findes den anført som en stadig unavngiven forlængelse af Remisevejs forløb på københavnsk grund.

Richs Vej, C. F., se C. F. Richs Vej.

Roarsvej fra Falkoner Allé 45 til Aksel Møllers Have 11. Anlagt omkring 1884. Navnet fra 19. juni 1884. Offentlig vej.

Roar (Hroar), dansk sagnkonge, søn af Lejrekongen Halvdan og broder til Helge. Af Skjoldungeslægten. Omtales i Beowulfskvadet og hos Saxo.

Rolfs Plads fra Nyelandsvej 24 til Bjarkesvej 7. Anlagt 1917, udvidet 1940. Navnet fra 1917. Offentlig plads.

Rolf, se Rolfsvej.

Rolfsvej fra Falkoner Allé 33 til Rolfs Plads 14. Anlagt til Yrsavej omkring 1895. Navnet fra 19. juni 1884. Forlængelsen mod vest projekteret 1914. Offentlig vej.

Rolf Krake, dansk sagnkonge, søn af Helge (se Helgesvej). Gjorde Lejrekongerne berømt. Omtales i Beowulfskvadet og hos Saxo (Bjarke-målet).

Rolighedsvej fra Falkoner Allé 84 til Bülowvej. En af Frederiksbergs ældste to veje (Gammel Kongevej er den anden). Kendt allerede i 1664 under navnet Islevvejen (se denne). Kendt under nuværende navn 1860. Offentlig vej.

Hed som nævnt først Islevvejen. Er også blevet kaldt »den gamle kongevej« og Grøndalsvejen. Amtet kaldte den Ladegaardsvejen, indtil kommunalbestyrelsen januar 1869 indsendte en henstilling om, at navnet Rolighedsvej måtte blive officielt. På samme tid overgik vejen til kommunen.

Rolighed, en ejendom fra Christian VI's tid. En sølvpop (hofbetjent, der har en fyrstes guld- og sølvtoj i forvaring) Nicolai Ahrentzen fik 1742 et stykke jord i fæste langs Ladegaardsåen, da han havde påtaget sig leverancen af vokslys til hoffet og skulle bruge grunden til at blege vokset på, så lysene kunne blive hvide. Ejendommen kaldtes da for »Vox-Blegen«, og det er vistnok den første virksomhed af denne art i Danmark. Ahrentzen drev kun virksomheden kort tid, 1749–57 dreves voksblegen af Lüder Stiefken, men efter hans fallit købtes fabrikken 1757 af senere generalauditør Andreas Bruun, der købte jord til, så han foruden voksblegen kunne drive landbrug. Han kaldte ejendommen Mariendal efter sin hustru Anna Maria. En af de følgende

ejere (fra 1763 til 1798) var storhandelsmanden C. A. Fabritius de Tengnagel. Han opførte en ny hovedbygning, der var udstyret med en for datiden usædvanlig pragt, og han gav stedet dets endelige navn, Rolighed. Hovedbygningen er i det ydre stadig uforandret og kan ses som nr. 21 på Rolighedsvej. 1856 købtes gården af Indenrigsministeriet efter at have haft et utal af ejere. På dens grund opførtes Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole 1856–58. Iøvrigt har Jens Christian Hostrup 1849 boet her, da han skrev »Soldaterløjer«. Hovedbygningen blev restaureret 1922 og indrettet til bolig for Landbohøjskolens direktør. Bygningen er fredet i klasse A.

Nr. 25. Her lå Københavns Sygehus, der blev bygget på initiativ af en af lægen L. I. Brandes nedsat komité. Bygningen var tegnet af arkitekt H. C. Stilling og indviedes 27. maj 1859. 1922 flyttedes sygehusmet til Ordrup, og nu ligger Landøkonomisk forsøgslaboratorium her. Nr. 14. Sankt Thomas Kirke, opført 1896–98, arkitekt C. Lendorf. Her var Sophus Müller sognepræst i mange år. Han havde tilnavnet »Måne Müller«, fordi han havde misforstået en reklame fra et kaffefirma om, at beboerne på månen drak Dalsgårds kaffe.

Skulpturer: Foran nr. 25. Statue af landøkonomen N. J. Fjord (1825–91), udført af Aksel Hansen, afsløret 14. oktober 1892, rejst for midler tilvejebragt ved landsindsamling. Foran nr. 26. Statue af præsident i Landhusholdningsselskabet, godsejer Edvard Tesdorpf (1817–89), udført af Th. Stein, afsløret 1898 ved Landbohøjskolen, flyttet til sin nuværende plads 1933, rejst af Det kongelige danske Landhusholdningsselskab.

Rosenørns Allé fra Gyldenløvesgade og Åboulevard til Bülowvej 38 C. Grænse med København. Alle ulige numre samt fra nr. 20 og ud Frederiksberg Kommune. Det første stykke, der gik fra H. C. Ørsteds Vej 50 til Vestbanens areal, er anlagt omkring 1876, næste strækning til Bülowvej 1883. Omkring 1924 anlægges vejen over banearealet til Gyldenløvesgade. Navnet fra 12. oktober 1931. Offentlig vej, bortset fra sidevejen mellem nr. 41 og 51, der er privat. Det første stykke vej hed Vinkelvej 1876–1931 (se denne).

Ernst Emil Rosenørn (1810–94), embedsmand, godsejer, politiker. Cand. jur. 1839. Drev Voergaard i Vendsyssel 1841–72, de sidste 7 år

alene. Endvidere ejede han 1855–71 Østergaard i Salling. 1846 flyttede han til Frederiksberg og søgte ind i aktiv politik. Medlem af folketinget 1855–61 for Vardekredsen, 1866–69 for den senere Esbjergkreds. 1879–94 kongevalgt medlem af landstinget. Kirke- og undervisningsminister i ministeriet Frijs 1869–70. 1862–69 og 1870–72 direktør for Landbohøjskolen. Medlem af talrige kommissioner og udvalg. 1870–83 overpræsident i København. Medlem af Frederiksberg sogneforstanderskab 1856–61, formand samme tid. I denne korte tid kom han til at øve stor indflydelse. Sammen med C. N. Petersen og Otto Müller udarbejdede han 1857 regulativ for Frederiksberg, det der senere kaldtes Frederiksbergs grundlov.

Den første vejstrækning var en hyggelig vej med forhaver. I januar 1905 blev der indgået overenskomst med Københavns Kommune om anlæg af en 35 alen bred vej fra H. C. Ørsteds Vej til Gyldenløvesgade over havearealet, når dette blev frigivet. Der tales her om Vinkelvejs forlængelse.

Nr. 13. Handelshøjskolen, jfr. Julius Thomsens Plads 10.

Nr. 20–22. Radiohuset, opført 1937–45, arkitekt Vilhelm Lauritzen, konduktør P. E. Hoff. Akustisk tilrettelæggelse professor Chr. Nøkkentved og civilingeniør, dr. techn. Vilhelm Jordan.

Skulptur: Nr. 13 over indgangen til Handelshøjskolen: »Merkur«, af Povl Søndergaard, opsat september 1939.

Ved indgangen til Radiohuset: gruppe med ørne og mennesker, udført af Mogens Bøggild, opsat august 1950.

Roskildegaden. Gammel benævnelse for Vesterbrogade–Roskildevej.

Roskildevej fra Vesterbrogade og Pile Allé til Roskilde. Antagelig anlagt på Absalons tid. Den er udgået fra Vesterport vest for Vestergade, syd om Sankt Jørgens Sø ud ad Vesterbrogade og Rahbeks Allé til Valby Langgade. Det ældste kendte navn er Roskildegaden. 1647 kaldes den »Stenbroen mellem Valby og Peblingsøen«. 1680 for »den lange stenbro igennem Valby til Langvaddam« (Damhussøen). Den nuværende Roskildevej blev anlagt 1770–75 af den franske vejingeniør Jean Marmillod. Denne nye Roskildevej begyndte indtil 1871 på Vesterbrogade ved Rahbeks Allé. Den frederiksbergske del overtoges af

kommunen 14. december 1896. Det er strækningen fra Pile Allé til Skellet, nr. 26–126 og nr. 1–91. Delvis amtsvej.

Nr. 1–29. Søndermarken (se denne). Nr. 59–61. Søndermark Kirkegård og Krematorium. 6,6 hektar. Anlagt 1928–29, arkitekter Edvard Thomsen og Fritz Schlegel. Nr. 26. Frederikberg Slots lakajgård, fredet i klasse A. Nr. 28. Frederiksberg Slot, fredet i klasse A (se dette). Nr. 32–40. Zoologisk Have (se denne).

Skulptur: Søndermark Krematorium. Udsmykning af E. Utzon-Frank og Georg Jacobsen. Nr. 100–102. »Gutt med konkylie«, udført af Arnold Haukeland, afsløret 12. november 1959, skænket Frederiksberg af venskabsbyen Bærum i Norge.

Rostrupsvej fra Tesdorpsvej 58 til Moltkesvej 5. Anlagt omkring 1905–06. Navnet fra 19. december 1906. Privat vej.

Frederik Georg Emil Rostrup (1831–1907), botaniker. Eksamen i anvendt naturvidenskab. Docent i plantepatologi ved Landbohøjskolen fra 1883, professor fra 1902. 1894 dr. phil. honoris causa ved Universitetet. Rostrup anses for grundlægger af plantepatologien i Danmark og gjorde en stor indsats som svampeforsker. Skrev over 200 videnskabelige publikationer. Mest kendt blev han for sin »Vejledning i den danske Flora« (1860, 19. udg. 1961).

Runddel, lille eller første, se Frederiksberg Allé.

Rådmand Steins Allé fra Hoffmeyersvej over for nr. 51 til Roskildevej 122. Anlagt i flere tempi. Første stykke omkring 1952–53, andet afsnit 1955, tredje afsnit ud til Roskildevej færdigt 1959. Navnet fra 30. juni 1952. Privat vej.

Hendrik Preben Saxtorph Stein (1874–1944), redaktør, politiker. Cand. jur. 1900. Var allerede fra 1896 knyttet til ugebladet »Børsen«, som 1899 blev dagblad. Fra nytår 1901 sammen med H. Green udgiver og redaktør af bladet, fra 1919 alene. Medstifter af Københavns Redaktørforening 1917, formand 1917–30, bestyrelsesmedlem 1930 og atter

formand fra 1942. Havde en lang række tillidshverv. Fra 1932 sæde i landstinget. Formand for Det konservative Folkepartis landstingsgruppe og næstformand for rigsdagsgruppen. Indvalgt i Frederiksberg Kommunalbestyrelse 1921–33, hvoraf rådmand 1925–33 og næstformand 1929–33.

Sagasvej fra Rathsacksvej 15. lukket vej. Anlagt omkring 1885. Navnet fra 21. juli 1885. Offentlig vej.

Saga, oldnordisk: udsagn, »det, der siges«. Nordisk benævnelse for den gamle fortællende prosalitteratur.

Samfunds Allé fra Dalgas Boulevard 30 til Glahns Allé 29. Anlagt 1900–01. Fra 1937 har hoveddelen af vejen fået navnet Borgmester Godskesens Plads. Resten blev 1939 tillagt Kronprinsensvej (se disse).

Navnet, se under Broderskabsvej.

Ligger i et villakvarter opført af Frederiksberg Gasværksarbejderes Byggeforening.

Sankt Jørgensevej, se Christiansholmsvej og Nyvej.

Sankt Knudsvej fra Gammel Kongevej 88 til Danasvej 29. Anlagt 1868. Navnet fra 9. december 1869. Offentlig vej.

Knud den Hellige (II), konge af Danmark 1080–86. Næstældste søn af Svend Estridsøn. Arbejdede for en stærk kongemagt efter europæisk forbillede, gav meget gods til kirkerne i Lund, Dalby og Roskilde. Planlagde 1085 et togt til England, men et oprør i Vendsyssel hindrede det. Blev dræbt af oprørerne i Albani Kirke i Odense. Blev kanoniseret 1101.

Navnet foreslået af grundejeren, entreprenør Christian Nielsen.

Sankt Markus Allé fra Vodroffsvej 49 til Steenstrups Allé over for nr. 5. Anlagt 1902. Navnet vedtaget 23. marts 1903. Offentlig vej.

Det var først vedtaget at kalde vejen Gymnastik Allé, men beboerne syntes ikke om navnet, og på indstilling af P. G. Ramm fik vejen sit nuværende navn.

Sankt Markus, en af de fire evangelister. Omtales i Apostlenes Gerninger som Johannes med tilnavnet Markus af Levi stamme. Fulgte Paulus og var Peters medhjælper (tolk). Ifølge traditionen første biskop i Alexandria og led her martyrdøden.

Sankt Markus Plads fra Forchhammersvej 10 til Sankt Markus Allé 13. Anlagt 1900–02. Navnet fra 1928. Offentlig plads.

Navnet efter Sankt Markus Kirke, der ligger på pladsen. Opført 1900–02, arkitekt C. Lendorf. (Se også Sankt Markus Allé).

Sankt Markus Sideallé fra Sankt Markus Allé 8 til Rosenørns Allé 13. Anlagt omkring 1903. Navnet fra samme tid. 26. oktober 1925 vedtoges navneændring til Julius Thomsens Plads (se denne).

Navnet, se Sankt Markus Allé.

Sankt Nikolaj Vej fra Falkoner Allé 46 til Hostrupsvej 15. Kendt 1870. Var oprindeligt lukket vej. Ved bebyggelsen af Hostrups Have 1935–36 gennemført i sin nuværende længde. Navnet første gang i vejviseren 1871. Bortset fra sidevejen nr. 3–5, som er privat, offentlig vej.

Sankt Nikolaj, Nikolaus af Myra, en historisk ret ubestemmelig skikkelse. Biskop af Myra. Værnehelgen for søfarende, børn og bagere.

Sankt Thomas Allé fra Frederiksberg Allé 24 til Gammel Kongevej 95. Anlagt omkring 1904–05. Navnet fra 26. juni 1905. Offentlig vej. Hed indtil juni 1905 Hornemans Allé (se denne).

Sankt Thomas, ø i det tidligere Dansk Vestindien, nu Virgin Islands. I

1872 blev en del af grunden til »Alleenlyst«, en lystejeendom ud mod Frederiksberg Allé, købt af A. H. Riise, som havde drevet apotek på øen Sankt Thomas. Han kaldte stedet »Sankt Thomas«, og dette navn blev også knyttet til forlystelseshaven, der indrettedes på grunden i 1884. Det var rebslagermester Thrane, der grundlagde dette. Stedet blev efterhånden berygtet og nedrevet 1902. Her var den første biograf i hovedstadsområdet, idet Constantin Philipson her holdt en biograf en halv sæson i 1902.

Sankt Thomas Runddel. Benævnelse på den lille runddel eller første runddel på Frederiksberg Allé (se denne).

Navnet, se Sankt Thomas Allé.

Schandorphs Allé, se Dr. Abildgaards Allé.

Schiødtes Vej, J. C., se J. C. Schiødtes Vej.

Schlegels Allé fra Vesterbrogade 196 til Jacobys Allé 12. Anlagt omkring 1905–06. Navnet fra 27. november 1905. Offentlig vej.

Niels Frederik Schlegel (1824–91), overretsjustitiarius, politiker. Cand. jur. 1848. 1849 volontør i Justitsministeriet, 1852 kancellist, 1854 protokolsekretær i højesteret, 1860 assessor i Lands-Over- samt Hof- og Stadsretten, 1872 formand for Sø- og Handelsretten, 1877 ekstraordinær højesteretsassessor og endelig 1880 justitiarius i Lands-Over- samt Hof- og Stadsretten. Fra 1874 til sin død medlem af landstinget. Af litterære arbejder kan nævnes hans samling af højesteretsdomme, udgivet 1861–64. Udover hans publikationer om ældre domspraksis skal nævnes hans »Skifteretten efter den danske Lovgivning« (1868), der fik stor praktisk betydning. Schlegel var medlem af mange bestyrelser og kommissioner og bestred en lang række tillidshverv, idet han var i besiddelse af en enestående arbejdslyst og arbejdsevne. N. F. Schlegel havde sæde i Frederiksberg Kommunalbestyrelse 1869–91, deraf som formand fra 1872. Var i 1874 med til at afværge indlemmelsesforsøget i København. Han nøjedes aldrig med tilskuerens rolle, men satte sig

ind i alt, der passerede hans skrivebord. Karakteristisk var hans lyse blik på livet, og hans hjælpsomhed var næsten uden grænser. »Almenvellets trofaste Tjener«, lød mindeordene over ham i landstinget.

Schlepperegrels Allé, se Madvigs Allé.

Schneekloth's Vej, H., se H. Schneekloth's Vej.

Schouwsgade fra Vodroffsvej 17 A til Svanholmsvej 12 A. Første strækning, fra daværende Ørstedsgade ved Rosenåen til Forhåbningsholms jorder, kendt 1857, næste strækning var anlagt 1860 til Vodroffsvej. Vejen forlængedes endelig til Svanholmsvej 1877. Navnet kendt 1857 for første stræknings vedkommende. Anden strækning var formentlig identisk med den såkaldte Nielsens Passage (se denne), kendt fra 1847. Fra 1877 gælder navnet hele vejen. Navneændring til Vodroffs Tværgade (se denne) 1882.

Joachim Fr. Schouw (1789–1852), botaniker, politiker. Juridisk eksamen 1811. Ansat i kancelliet, men optaget af naturhistoriske studier. Tog 1816 doktorgraden inden for dette felt. 1821 professor i botanik ved Universitetet. Schouw udgav en række grundlæggende videnskabelige værker, især inden for plantegeografien. Han viste politisk interesse fra 1834, da han sluttede sig til de liberale og fremskridtsvenlige kredse, der inspireredes af julirevolutionens ideer. Joachim Fr. Schouw skrev et par artikler om trykkefrihed og stænderinstitutionen og valgtes derfor 1835 ind i stænderforsamlingen, hvis præsident han var, indtil regeringen forhindrede hans valg 1841–46. 1847 genindtrådte han som folkevalgt. Sammen med H. N. Clausen udarbejdede han udkast til en konstitutionel forsamling. 1848 valgtes Schouw til præsident for den grundlovgivende rigsforsamling. Han var medlem af den første rigsdags landsting, men trak sig ud af politik i 1850. Gadenavnet blev så berygtet på grund af bl. a. prostitution, at beboerne ønskede navnet ændret til Vodroffs Tværgade.

Schønbergsgade fra Gammel Kongevej 76 til Vodroffs Tværgade 11. Anlagt omkring 1856–60. Navnet fra samme tid. Offentlig gade.

Hans Henrik Schønberg (1785–1845), hofinspektør. Han ejede et landsted, hvis hovedbygning lå, hvor nu Tullingsgade 1 og 2 er. Omkring 1831 købte han et stort jordareal nord for Gammel Kongevej.

Efter Schønbergs død købtes grunden af jernstøber Løwener, majorerne Blom, Kornbeck og arkitekt Stilling, der anlagde gaderne Schønbergsgade, Ørstedsgade (nuv. Danmarksgade) og Schouwsgade (nuv. Vodroffs Tværvej). Ved byggeriet udnyttede man byggeloven af 1858, hvorefter man fritoges for en særlig fattigskat, hvis man byggede små lejligheder. Frederiksbergs andel i det spekulationsbyggeri, der blomstrede i Københavns forstæder i midten af 1800-tallet.

Segelckesvej fra Nylandsvej 109 til la Cours Vej 14. Anlagt omkring 1903. Navnet fra 1904. Offentlig vej.

Thomas Riise Segelcke (1831–1902), landøkonom. Eksamen i anvendt naturvidenskab. Cand. polyt. Studerede 1857–60 kemi i udlandet. Efter hjemkomsten konsulent for Landhusholdningsselskabet med mælkeribrug som opgave. Fra 1873 docent og senere professor ved Landbohøjskolen i mejerilære og landbrugsbogholderi. Fra 1880 regeringens konsulent i mejerisager. Præsident for Landhusholdningsselskabet 1900–02. Han nød stor anseelse og blev kaldt for mejeribrugets fader.

Sindshvilevej fra Falkoner Allé 49 til Aksel Møllers Have 7. Planlagt 1880, eksisterede 1882. Navnet første gang i Vejviseren 1883. Offentlig vej.

Sindshvile, ejendom på vestsiden af Falkoner Allé skråt over for Landlyst. Hed oprindelig Sophienlyst. Første ejer efter auktion 1765 var falkonermester Jacob Verhuven, siden fulgte hurtigt skiftende ejere. Fra sommeren 1804 ejedes ejendommen af professor J. F. W. Schlegel, der desuden købte tilstødende lodder, så gården fik en betydelig størrelse. Han gav den navnet Sindshvile. En senere ejer solgte halvdelen af jorden til krigsråd Rasmus Langeland. Rasmus Langelands lyst- og avlsgård blev ved tilkøb større end Sindshvile. Den solgtes efter hans død til svigersønnen Stephan Nyeland (se Nylandsvej). Sindshviles hovedbygning var et grundmuret, to-etagers herskabeligt beboelseshus. Haven alene var 2½ td. land stor. Disse to gårde lå her i ensomhed til udstykningsen tog fart i sidste fjerdedel af 1900-tallet.

Skellet fra Roskildevej 91 til Valby Langgade 172. Grænse med København. Ulige numre Frederiksberg Kommune. Anlæggelsestidspunktet usikkert. Navnet fra 1915. Offentlig vej. Kaldtes til 1915 Remisevej (se denne).

Vejen ligger i skellet mellem Frederiksberg og København.

Skråvejen. En vej, der ifølge Eiler Nystrøm har gået fra Gammel Kongevej skråt over mod Prinsessernes Gaard, altså til Frederiksberg Runddel. På matrikelkortet fra 1811 er der endnu rester af den. Hvor vejen løb fra Gammel Kongevej, er der den dag i dag et indhug (lige ved Nyvej). Endnu i 1880'erne stod der en række vejtræer på grunden mod Amicisvej. På grundenes form kan vejen også efterspores.

Slomanns Vej, Emil, se Emil Slomanns Vej.

Slots Allé. Nu Frederiksberg Allé (se denne).

Smallegade fra Allégade–Falkoner Allé til Nordre Fasanvej–Søndre Fasanvej. Anlagt omkring 1697. Navnet kendt 1790. Offentlig gade.

Fra Falkoner Allé til Andebakken var vejen oprindelig meget smal.

Blev anlagt ved udretning af Gammel Kongevej 1697. Omkring 1790 bliver den brolagt fra Allégade til gadekæret ved Andebakkestien. I den første tid kaldtes den ofte »Den gamle Kongevej«, således på et kort fra 1811. Marts 1955 foreslog Verner Sørensen navneændring til Glædens Vænge. Dette forkastedes.

Nr. 1–9. Frederiksberg Raadhus (se Allégade). Nr. 45. Den kgl. Porcelainsfabrik og Fajancefabrikken Alumina. Nr. 2. Rialtobygningen, arkitekt Eske Kristensen. Nr. 2 B. Rialto Teatret, biograf. Her lå tidligere Møstings Hus, ejendom fredet i klasse A, som er nedtaget 1959 og magasineret til senere genopførelse og indretning til museum. (Se endvidere Møstings Vænge).

Skulptur: Nr. 45, Den kgl. Porcelainsfabrik: Mindetavle for direktør

Philip Schou (1838–1922), udført af Rasmus Harboe 1928. I gården: »Pottemageren«, stentøjsfigur, udført af Jais Nielsen, opstillet af fabrikken ca. 1934.

Sofievej. Anlagt 1866. Gik oprindelig kun fra Svanemosegårdsvej til H. C. Ørsteds Vej, senere forlænget ud til Ladegaardsvejen (Åboulevard) omkring 1896. Samtidig forlænges Svanemosegårdsvej med et stykke af Sofievej til H. C. Ørsteds Vej. Sofievej gik altså nu fra H. C. Ørsteds Vej til Åboulevarden. Navnet fra 1868. Offentlig vej fra oktober 1884.

På grund af navnelighed med Sofiegade i København og Sofievej i Gentofte ændredes navnet 1929, idet gaden blev delt i 2 ved knækket og kaldt Worsaaesvej mod Åboulevarden og Steenwinkelsvej til H. C. Ørsteds Vej. Stavedes også Sophie- eller Sophiavej, for eksempel på kortene 1880 og 1903.

Sofie, enke efter fabrikant F. A. Dohlmann (1800–60) og moder til malerinden Augusta Dohlmann. Anlagde vejen og navngav den.

Sofus Francks Vænge fra Roskildevej 71, lukket vej. Anlagt 1955–56. Navnet fra 10. december 1956. Offentlig vej.

Sofus Franck (1876–1945), skolemand. Lærereksamen 1891. Ansat i Frederiksberg Skolevæsen 1896. Sekretær for Joakim Larsen 1906. Kontorchef for Frederiksberg kulturelle forvaltning 1914–19. Vice-skoledirektør 1919–33. Administrator ved reorganiseringen af Frederiksberg Kommunes Biblioteker 1927–33. Skoledirektør og direktør for den kulturelle forvaltning 1933–40.

Litterære arbejder: »Plantelivet« (1925 og 1927). »Skovens Planteliv« (1927), »Vårplanter« (1932) og »Mellem Skovens Stammer« (1934). Har arbejdet for organiseringen af lejrskolen og dens undervisning.

Tvillingeskolerne, Joakim Larsen Skolen og Sofus Franck Skolen, ligger som nr. 30 og 32. Begge skoler, der blev taget i brug 1956 og 1957, har som arkitekt Ole Hagen.

Sokkelundsvej, se Thurøvej.

Solbjerg Side Allé fra nuv. Sprogøvej overfor nr. 10, lukket vej. Anlagt omkring 1890. Navnet fra samme tid. Ændret 10. februar 1896 til Mælkevej (se denne) på forslag af P. Andersen.

Navnet, se Solbjerg-vejen.

Solbjergvej (ved Nylandsvej) fra P. Andersens Vej til Nylandsvej. Kendt før 1880 som gangsti (med det uofficielle navn P. Andersens Parcelvej), færdiganlagt 1895. Navnet fra 21. februar 1889 på forslag af P. Andersen. Nedlagt 1934.

Navnet, se Solbjerg-vejen.

Solbjergvej fra Falkoner Allé 19 til Howitzvej 40. Anlagt ca. 1864. Navnet fra 28. maj 1934. Offentlig vej. Er blevet kaldt Stationsvej, Jernbanestationsvej og fra 1879 til 1934 officielt Frederiksberg Stationsvej.

Solbjerg, se Solbjerg-vejen.

Initiativet til navngivningen af vejen i 1934 blev taget af daværende stadsbibliotekar, dr. phil. Georg Krogh-Jensen. Solbjergvej ved Nylandsvej var en ubetydelig og hensygnende vejstump, der på lidet værdig måde holdt mindet om den gamle landsby i hævd. Desuden var dens dage formentlig talte. Frederiksberg Stationsvej var ved at blive en smuk vej med en ny statelig biblioteksbygning. Ville det ikke være rimeligt at overflytte navnet Solbjergvej til denne? Krogh-Jensen gik til daværende borgmester Godskesen med sit forslag. Borgmesteren gik ind for det, og den 28. maj 1934 blev det godkendt.

Nr. 21–25. Frederiksberg Kommunes hovedbibliotek, opført 1933–35 af kommunens arkitektafdeling. Nr. 16 A. Frederiksberg Station, opført 1864, nedlagt 1964.

Skulptur: Nr. 21, Hovedbiblioteket: I den trefløjede hovedindgangs midterfelt Frederiksberg Kommunes våben, udført i sandsten og bronze af billedhuggerne Jacob og Arne Bang 1935. På bibliotekspladsen: »Tre søstre«, udført af Gottfred Eickhoff, opstillet 1971.

Solbjerg-vejen, vejen til den gamle landsby Solbjerg fra København. Der hersker nogen usikkerhed om, hvor landsbyen Solbjerg har ligget. Dens oprindelse fortaber sig i forhistorisk tid. På dens terræn lå endnu i midten af 1600-tallet mindst fem kæmpehøje, der viser, at stedet har været beboet i en fjern oldtid. Byen har sit navn efter den bakke – »bjerg«, som man sagde i gamle dage – der oprindeligt hed »Solbjerg«, men senere mere prosaisk Valby Bakke. Byen menes at have ligget i den nordlige del af nuværende Frederiksberg Have, måske med Bredegade som bygade og med Andebakkedammen som gadekær. Vejen hertil har i det væsentlige fulgt Gammel Kongevejs forløb. I slutningen af 1300-tallet var her 17 gårde, hvoraf 5 var øde. I 1620 var der kun 8 gårde og 9 huse. Beboerne var alle fæstere under kongen. Dette år blev landsbyen nedlagt, fæsterne flyttede, og jorden blev lagt til den nye Ladegaard, som Christian IV var i færd med at bygge for at skaffe levnedsmidler til Københavns Slot.

Det var i Solbjerg, Christian II hentede de 12 bønder, der afsagde dommen over Torben Oxe med ordene: »Ikke vi, men hans gerninger dømmes ham«.

Det var også i Solbjerg, at Christian II i året 1522, under krigen med Lybeck, holdt mønstring over en hær på 10.000 mand. Mor Sigbrit ville overvære mønstringen og gik derud, kun ledsaget af en pige. Hun nåede kun til Peblingsøen – her blev hun kastet i vandet af to berusede soldater. Hun kom fra det med livet i behold. Det gjorde søldaterne ikke, de blev henrettet.

Solsortvej fra Godthåbsvej 120 til Borups Allé 141. Anlagt omkring 1902. Navnet fra 15. december 1902. Privat vej.

Solsort, *turdus merula*, stor drosselfugl.

Solvej fra Smallegade 42 til Howitzvej 59. Projekteret 1903, udvidet 1937. Navnet fra 1903. Offentlig vej.

Oprindelsen til gadenavnet er ukendt. Projekteret af »Aktieselskabet Solvej«.

Sommerlystvej, se Dr. Priemes Vej.

Spirævej fra Magnoliavej 35 til Cæciliavej 2. Grænse med København. Nr. 1–5 og 2 Frederiksberg Kommune. Først anlagt omkring 1922, færdig september 1930. Navnet fra 20. februar 1922. Offentlig vej.

Spiræa, slægt af rosenfamilien, prydbuske.

Sprogøvej fra Nyelandsvej 39 til Lyøvej 23. Anlagt omkring 1914. Navnet fra 26. oktober 1914, men først vedtaget 15. oktober 1919. Offentlig vej.

Inden vejen fik navn, kaldtes den Bentzonsvej eller Bentzonsvejs forlængelse.

Sprogø, ø i Store Bælt.

Spurveskjul fra Dalgas Boulevard 153 til Tesdorpsvej 61. Anlagt omkring 1926. Navnet fra 22. september 1926. Privat vej.

Spurv, spurvefugle, passerer.

Stationsvej, se Frederiksberg Stationsvej.

Steen Blichers Vej fra Smallegade 37 B til Virginiavej, lukket vej. Anlagt omkring 1875. Navnet fra 6. januar 1876. Offentlig vej.

Steen Steensen Blicher (1782–1848), forfatter, præst. Teologiske studier afbrudt af en brystsygdom. 1801 huslærer på Falster, hvor han helbredte sig selv ved friluftsliv og sund kost. Teologisk embedseksamen 1809. En tid adjunkt i Randers, senere forpagter af præstegårdslandbruget i Randlev, hvor hans fader var præst. 1803 havde han hørt Stefens' forelæsninger, som lod ham upåvirket. Under studierne havde han beskæftiget sig med det attende århundredes engelske litteratur og oversat Macphersons berømte »Ossian«-digte til dansk prosa (1807–09). Med egne »Digte«, 1.–2. del, stærkt påvirket af engelske forbilleder, debuterede han 1814–17. Af hans senere lyriske produktion er navnlig »Trækfuglene« (1838) og hans digte på jysk i »E Bindstouw« (1842)

blevet kendte og elskede. På grund af dårlige økonomiske forhold søgte han præstekald og fik Lysgård og Thorning 1819. Sognet lå i udkan-
ten af heden, hvor han gik på jagt og strejfede om og levede sig ind i
den natur og blandt de mennesker, han skulle skildre så ypperligt. Her
begyndte han at skrive sine noveller, oftest af pengetrang, f. eks. fortæl-
lingen »Brudstykker af en Landsbydegns Dagbog« (1824). 1825 præste-
kald i Spentrup. I de følgende år kom en række af hans bedste noveller,
f. eks. »Røverstuen«, »Hosekrammeren« og »Præsten i Vejlby«. Kritik-
ken i København forstod ikke hans noveller, først i 1840'erne fik man
øje for ham, men da havde dårligt helbred og elendig økonomi efter-
hånden slået ham ud. Nu anerkendes hans noveller på linie med H. C.
Andersens eventyr. De er ikke blot kulturhistorisk værdifulde skildrin-
ger af heden og dens befolkning, men realistiske, tragiske mesterværker.

Steenstrups Allé fra Forchhammersvej 18 til Rosensørns Allé 27. An-
lagt omkring 1897. Navnet fra december 1897. Offentlig vej.

Johannes Japetus Smith Steenstrup (1813–1897), naturforsker. Profes-
sor i zoologi ved Københavns Universitet 1846–85. Kendt for sin på-
visning af, at stenalderens skaldynger var køkkenmøddinger, et ord, han
selv skabte. Påviste også, at træarterne vekslede i bestemte rækkefølge
i vore moser. Har haft stor betydning for dansk zoologi, dels gennem
sit arbejde som lærer på universitetet, dels ved oprettelsen af Zoologisk
Museum, samlet af flere naturhistoriske samlinger i København. Betyd-
ningsfulde arbejder over blæksprutten, fugletræk, fiskenes vandringer.
Stod i modsætningsforhold til J. C. Schiødte (se J. C. Schiødtes Vej) og
hans kreds, dels på grund af sit temperament, dels som følge af sin
mere overfladiske, men også mere vidtspændende indstilling.

Steenwinkelsvej fra Worsaaesvej 20 til Ingemannsvej 20. Anlagt 1866.
Navnet fra november 1929. Privat vej.

Var først en del af Sofievej (se denne). Ved navneændringen 1929 gik
vejen til H. C. Ørstedes Vej. Først 1936 blev vejen forlænget til Inge-
mannsvej, idet man tog et stykke af Svanemosegårdsvej. Det oprinde-
lige navneforslag lød Oluf Steenwinkels Vej.

Oluf van Steenwinckel (død 1659), bygmester og ingeniør. Arbejdede
1643 på Nykøbing Slot. Var senere stadskonduktør i København, arbej-

dede ved fæstningsværkerne i Skåne og fra 1658 også på Kronborg. Deltog sammen med Henrik Gerner og Hans Rostgaard i det mislykkede forsøg på at tilbageerobre Kronborg fra svenskerne. Sammensværgelsen blev opdaget, og Steenwinckel blev arresteret, pint og henrettet. Han røbede ikke sine medsværtes navne på pinebænken.

Stockfleths Allé fra Rolighedsvej 18 til Thorvaldsensvej 58. Anlagt 1896. Navnet fra 28. september 1896. Navneændring 22. marts 1897 til Brandes Allé og 20. december 1897 til L. I. Brandes Allé (se denne).

Navnet, se Stockflethsvej.

Stockflethsvej fra Nylandsvej 74 til Godthåbsvej 129. Anlagt på strækningen til Tesdorpsvej omkring 1903 (projekteret 1903), resten af vejen 1914. Navnet fra 1901. Offentlig vej.

Harald Viggo Stockfleth (1824–1879), veterinærkirurg. Dimitteredes 1844 fra veterinærskolen. 1850 ansat som »dyrlæge« ved veterinærskolen. 1858 lektor i kirurgi og fødselshjælp ved den nye Landbohøjskole. 1869 professor. Udnævnt til æresdoktor ved Universitetets 400-års fest i 1879. Havde stor betydning for de veterinær-patologiske fag og bidrog væsentligt til veterinærvidenskabens udvikling. Af hans store litterære virksomhed skal nævnes hans hovedværk: »Haandbog i Veterinærkirurgien«, I-II (1870–77). Et tredje afsluttende bind blev udgivet i 2 dele af Bernhard Bang og A. W. Mørkeberg (1888 og 1900).

Storchsvej fra Tesdorpsvej 64 til Moltkesvej 9. Anlagt omkring 1906. Navnet fra 17. december 1906. Privat vej.

Matthias Vilhelm Samuel Storch (1837–1918), landbrugskemiker. Eksamen i anvendt naturvidenskab 1861. Deltog i krigen 1864. 1882 leder af det nyoprettede laboratorium for landøkonomiske forsøg på Landbohøjskolen, 1892 professor. Han må nævnes sammen med Fjord og Segelcke som grundlæggerne af det danske mejeribrug. Arbejdede bl. a. med mælkebakteriologi og undersøgelser over smørfejl. Han udarbejdede den såkaldte »Storchs reaktion« til konstatering af, om mælk har været opvarmet til 80°. Denne prøve er stadig lovbefalet.

Storm Petersens Vej fra Frederiksberg Bredegade mellem nr. 9 og 11, lukket vej. Anlagt 1964. Navnet fra november 1964. Privat vej.

Robert Storm Petersen (1882–1949), tegner, maler, skuespiller og forfatter. Kom i slagterlære, senere til søs, før han blev kendt som tegner. Ved Ekstrabladet 1900–05. Rejser til Paris 1906 og 1910, hvor han fik inspiration også som maler. Udstillede første gang 1909 og blev medlem af Den frie Udstilling. Som skuespiller debut 1903 på Casino. Senere på Dagmar-teatret og ved filmen hos Ole Olsen. Optrådte på kabaretterne Edderkoppen 1914–18 og Bonbonnièren 1921–26. Det kgl. Teater 1930–33. Virkede dog mest som tegner, idet han var fast knyttet til Det Berlingske Hus, med tegneserier (»De tre små mænd« og »Peter Vimmelskaft og Ping«) og med den daglige »Flue«. Udsendte hvert år en samling fortællinger og et album med tegninger. Har også lavet nogle fortræffelige tegnefilm. I begyndelsen var hans kunst socialt præget og noget makaber, senere lysere i tonen, mere optimistisk, dog stadig barok.

Det er tanken at indrette et Storm Petersen museum i det fredede »Møstings Hus« fra Smallegade, når dette engang er blevet genopført i et påtænkt anlæg bag rådhuset.

Struensee Allé, se Johnstrups Allé.

Stægers Allé fra Peter Bangs Vej 51 til Kronprinsensvej 60. Anlagt omkring 1916–17. Navnet fra 19. april 1915. Offentlig vej.

Rasmus Carl Stæger (1800–75), finanshovedkasserer. Juridisk eksamen 1817. Fra januar 1841 Zahlkasserer, fra oktober 1849 med titlen finanshovedkasserer. Medstifter af Bikuben 1857 og 1857–60 formand for dens repræsentantskab. Medlem af bestyrelserne for mange velgørende institutioner og foreninger. Etatsråd 1852. Var en fremragende amatørzoolog, skrev flere betydningsfulde afhandlinger, bl. a. om de danske fluearter. Han havde en betydelig samling, som han skænkede dels til Universitetet, dels til Zoologisk Museum. Stæger, der var ejer af en ejendom på Gammel Kongevej (nuværende nr. 91), var blandt de første indvalgt i Frederiksberg Kommunalrepræsentation. Medlem 1858–71, deraf 1859–62 som næstformand og formand 1862–71.

Suomisvej fra Vodroffsvej 34 til Svineryggen, lukket vej. Anlagt omkring 1880. Navnet fra september 1927. Privat vej. Fra september 1956 udlagt som legegade.

Hed indtil september 1927 Margrethevej.

Suomi, Finland.

Ved navneændringen var der forslag om at opkalde vejen efter klasse-lotterikollektør Hauberg, men dette forkastedes oktober 1927. Klasse-lotteriet har til huse nr. 2—4. Nr. 5. Syvende Dags Adventisternes Kirke, Ebenezer Kirken, opført 1895, arkitekt D. W. Leerbeck.

Svanemosegårdsvej fra Åboulevard 39 til Steenwinkelsvej 14. Anlagt 1866. Navnet taget til efterretning i kommunalbestyrelsen maj 1867. Navnet godkendt november 1875. Offentlig vej.

Den sydligste del af vejen har en tid heddet Sofievej (se denne).

Svanemosegaard, navnet på en ejendom. Navnet stammer fra Nyby Ladegaard (der lå over mod Kongens Enghave). Dens nødtørftigt inddæmmede område fortsatte vesterud i den såkaldte »Svine-« eller »Svanehave« = Svanemose, som strakte sig helt ud til Bülowvej. Gården opførtes af renovationsinspektør Niels Pedersen Schiøtt, der siden 1761 havde brugsret til og i 1766 fik endeligt skøde på jorden, som han kultiverede. Det var en stor, velbygget lyst- og avlsgård. Hovedbygningen, der var grundmuret til alle sider og på 9 fag med muret kælder og 3 sale, lå i arealets østlige hjørne. 1794 købtes den af skomager Lars Ring, der indrettede et garveri og en betydelig læderfabrik. Han udvidede hovedbygningen til 10 fag og satte en anden etage på. Mod vest opførte han et lyststed, som kaldtes »Lille Svanemosegaard« i modsætning til den gamle hovedbygning, der nu kaldtes »Store Svanemosegaard«. Omkring 1820 fik forpagteren af Søkvæsthusets have, gartner Christian Blum, ved auktion skøde på hovedparcellen. Lille Svanemosegaard var ved auktionen kommet på andre hænder. Blum løb imidlertid snart fra både gård og kone. Gården blev 1833 igen sat på auktion. Direktøren for Københavns fattigværn, justitsråd P. M. Petersen og fabrikant Fritz August Dohlmann, som havde været lejer, fik samlet skøde. 1837 blev Dohlmann enejer af Store Svanemosegaard, som efter hans død 1860 blev udstykket af hustruen Sophie Dohlmann. På dens areal ligger nu gaderne Åboulevard, Bülowvej, Fuglevangsvej,

Rosenørns Allé, H. C. Ørsteds Vej (tidl. Jernbanevej), Steenwinkelsvej og Worsaaesvej (sammen tidl. Sofievej og en del af Ingemannsvej [tidl. Johannevej]). Selve gården blev sidst udstykket og blev til kvarteret omkring Jakob Danefærds Vej.

Navnet foreslået af gadens anlægger, ovennævnte fabrikant F. A. Dohlmann.

Svanholmsvej fra Gammel Kongevej 80 til Forhåbningsholms Allé 22. Anlagt 1874–75. Navnet fra 17. december 1874. Offentlig vej.

Svanholm, navnet på en ejendom. Gregorius Wulff og Christopher Behrens fik 1728 bevilling på et areal (8 tdr. land) langs Sankt Jørgens Sø til farveplantage. Man dyrkede især tre sorter: Krapplanten til rød farve, en plante, kaldt Weede, til blå farve og karteboller til kradsning af ulden. 1736 udvidedes arealet ved overtagelsen af Kriegers teglbrænderi, der lå med facade mod Gammel Kongevejs nordside, godt 11 tdr. land stort. Dette sidste grundstykke kaldtes Farver-Vænget. Arealet langs søen blev snart opgivet, men virksomheden fortsatte på grunden langs Gammel Kongevej, og navnet Farver-Vænget holdt sig endnu længe. Øst for plantagen lå et lille grundstykke med et hus på 9 fag. Dette hus kaldtes Svanholm allerede 1724. Efter at plantagen i en årrække havde haft nye ejere, blev den i 1754 overtaget af Gotlob Behrens og hans søn Johan Wilhelm, sandsynligvis af den tidligere ejers slægt. Året 1760 kom både farveplantagen og huset Svanholm på samme hånd. Johan Wilhelm Behrens lod opføre nye bygninger på Farvervænget, som nu blev til gården Svanholm, mens det gamle hus, som imellem også havde heddet Vodroffhus, blev kaldt Svanholms Hus og indrettet til lyststed. Gården Svanholms hovedbygning var anselig, 15 fag ud til Gammel Kongevej, grundmuret og teglhængt, på én etage men med kvist over flere fag. Der var mange udbygninger. Af de skiftende ejere kan nævnes etatsråd Abraham Schneider, hofarkitekt Andreas Kirkerup og teologen Claus Frees Horneman. Sidstnævnte og hans familie havde den til 1836. I 1851 købtes Svanholm af vekslemægler I. W. Heyman, der her lod anlægge et bryggeri. I forbindelse hermed åbnedes pinsedag 1854 en »Ølhalle«, den første i København og omegn. Resten af Svanholm solgte Heyman til maskinfabrikant P. Andersen 1853. Denne indrettede her et jernstøberi og senere en dampmølle. Den driftige jernstøber anlagde også her i 1878 det første vand-

værk på Frederiksberg, som han drev privat. Senere byggede P. Andersen et større vandværk på den vej, der fik hans navn (se P. Andersens Vej).

Sveasvej fra Vodroffsvej 20 til Svineryggen, lukket vej. Anlagt omkring 1880. Navnet fra samme tid. Privat vej, fra juni 1957 udlagt som lege-gade.

Svea = Sverige (se under Danasvej).

Anlagt og navngivet af P. G. Ramm.

Svend Trøsts Vej fra Niels Ebbesens Vej 14 til Forchhammersvej 15. Anlagt omkring 1869. Navnet fra 1928. Privat vej.
Hed Herluf Trolles Vej fra 1869. Straks ved navngivningen proteste-rede København på grund af ligheden med Herluf Trolles Gade. Frede-riksberg foretog sig ikke noget før 1928.

Svend Trøst, d.v.s. trofast svend, navn på flere, formentlig uhistoriske helte i folkeviserne, f. eks. navnet på Niels Ebbesens svend, der kastede broplankerne bort ved Gudenåen efter Niels Ebbesens flugt fra Ran-ders, da han havde dræbt grev Gert af Holsten.

Anlagt af entreprenør Chr. Nielsen.

Svineryggen fra Rosenørns Allé 1 til Gammel Kongevej 60. Grænse med København. Promenaden anlagt 1824. Navnet først officielt fra 1. januar 1949.

Navnet kommer af den store »Svinehave«, Christian IV anlagde ved Den kongelige Ladegaard. Nystrøm mener, at den kan være identisk med »Svanehaven«, som senere blev kaldt Svanemosen.

Da promenaden blev anlagt, skrev et samtidigt blad, »Skilderiet«: »Naar disse Træer engang vokse op og slynge deres Grene i hverandre, saa bliver denne Promenade saa tæt ved Vandet, en af de skønneste i Hovedstaden, især i de varme Sommerdage.«

Sylows Allé fra Falkoner Allé 11 til Jernbanestien. Anlagt ca. 1870–72. Navnet fra 11. november 1935. Offentlig vej.
Hed indtil 25. januar 1875 Dorteia Louisesvej. Derefter Monradsvej (se disse). Sidste navneændring på grund af Monrads Allé i Valby.

Nicolai Christian Herholdt Sylow (1849–1913), birkedommer. Cand. jur. 1873. Universitetets guldmedaille 1876 for en afhandling om bevisførelsen i Christian V's Lov. Dr. jur. 1881 med »Dommens materielle Retskraft«. 1898 birkedommer på Frederiksberg og dermed formand for kommunalbestyrelsen. 1885–96 virkede han som kommissionsdommer, hvor han særlig beskæftigede sig med opklaringen af en mængde brandstiftelsessager. Hans virksomhed her gjorde ham almindelig frygtet over hele landet. Han gjorde imidlertid op med megen slendrian og nedlagde et stort arbejde og samvittighedsfuld omhu, både ved forundersøgelserne og ved forhørene. Han var udpræget højremand. 1911 medlem af landstinget.

Sønderjyllands Allé fra Peter Bangs Vej 124 til Finsensvej 261. Anlagt 1914 som passage for sporvogne mellem Peter Bangs Vej og Jernbane Allé samt for fodgængere. Anlagt som gade 1920–24. Navnet fra 29. november 1920. Offentlig vej.
Før navngivningen kaldt Diagonalvej.

Nr. 25. Falkonergårdens Gymnasium, opført 1953–55, arkitekt Thomas Havning. Gymnasiet hed tidligere Dr. Priemes Vejs Gymnasium og blev oprettet 1888, overtaget af staten 1919 og fik da sit nuværende navn.

Nr. 2–4. Sønderjyllandskolen og Damsøbadet, opført 1942, arkitekter G. B. og Ole Hagen. Nord herfor Frederiksberg Stadion.

Skulptur: I anlægget foran Sønderjyllandskolen: »Kuglestøderen«, udført af Jenö Meister, opstillet af Frederiksberg Kommune 1937.

Søndermarken.

Størrelse: 32,3 hektar. Grænser: Pile Allé, Valby Langgade, Søndre Fasanvej og Roskildevej. Sammen med Frederiksberg Have slotshave til Frederiksberg Slot.

Ved slottets udvidelse 1733–36 blev Søndermarken anlagt efter samme

retningslinier som den øvrige have med tilklippede busketter og lindre-alleer, hvad endnu kan ses på de kandelaberformede træer. Ved omlægningen omkring 1800 udstyredes Søndermarken også med romantiske templer, lysthuse etc. Bevaret er kun bjælkehuset i Norske Allé, det såkaldte »Norske Hus«. Springvandsbassinet ud for slottet, der strakte sig over hele plænen og benyttedes som vandreservoir, blev overdækket 1890–91, hvorefter springvandet og plænen anlagdes ovenpå.

Søndermarken har siden 1849 været rammen om mange folkefester, både politiske og upolitiske. Således har Socialdemokratiet ofte holdt sine grundlovsfester her.

Skulpturer: I den vestlige ende af Norske Allé står Julius Schultz' statue af den unge Oehenschläger, afsløret 24. oktober 1897 ved Allégadekrydset (den nuværende rådhusplads). Opstillet 20. januar 1953 i Søndermarken. Skænket af bankdirektør Axel Heide. I den østlige del af alleen Vilhelm Bissens statue af politikeren C. C. Hall (1812–88), afsløret 15. september 1890. Den 9. august 1925 indviedes en mindehøj til erindring om dem, der udvandrede og aldrig kom tilbage. Skulpturer, der er udført af Anders Bundgaard, er af granit. Indvendig, på en femtakket stjerne i gulvet (symboliserer de fem verdensdele), er opstillet en statue af en moder (Danmark), der favner sine børn, mens reliefferne på væggen skildrer afskeden fra hjemmet og kampen og livet i det fremmede. Skænket af en komité af udvandrede danske.

Søndre Fasanvej fra Smallegade 47 til Valby Langgade 38. Grænse med København. Nr. 1–87, 2–82 Frederiksberg Kommune. Anlagt som angivet under Fasanvejen. Fortsættelsen syd for Roskildevej færdig 1918. Navnet fra 1896. Offentlig vej.

Hed til 1896 Fasanvejen (se denne). En strækning syd for Roskildevej hed oprindeligt Bag Søndermarken (se denne).

Navnet efter Fasangaarden (se Fasanvejen).

Bag ulige numre Frederiksberg Have, Zoologisk Have og Søndermarken. Nr. 36. Solbjerg Kirkegård. Tidligere benævnt Frederiksberg Assistens, men almindelig kaldt Fasankirkegården, anlagt 1868, 17,7 hektar. Søndre kapel af arkitekt H. Drewsen. Den ombyggede hovedindgang mod syd udført 1935 af kommunens arkitektafdeling. Materialgården fra 1920 af A. S. Lauritzen.

Ternevej fra Drosselvej 81 til Mariendalsvej 102. Anlagt omkring 1913. Navnet fra 10. november 1913. Privat vej.

Terne, sterninae, gruppe af mågefugle.

Tesdorfsvej fra Godthåbsvej 83 til Bernhard Bangs Allé 24. Anlagt omkring 1900. Navnet kendt 1895. Privat vej.

Edvard Tesdorpf (1817–89), godsejer. Foregangsmand inden for landbruget. Han grundlagde den kendte Ourupgårdstamme, der en årrække stod som mønster for godt rødt dansk malkekvæg. Han dannede et udtørringsselskab, der begyndte udtørringen af Bøtø Nor og gav stødet til oprettelsen af den første danske sukkerfabrik i Nykøbing Falster. 1860–88 var han præsident for Landhusholdningsselskabet. Han afløste hoveriet på Ourupgård 1842 mod en billig afgift.

Thieles Vej, J. M., se J. M. Thieles Vej.

Thorasvej, se Kong Georgs Vej.

Thorvaldsensvej fra H. C. Ørsteds Vej 35 til Dr. Abildgaards Allé 15. Anlagt omkring 1852 til Bülowvej, forlængelsen anlagt 1933. Bortset fra passagen mellem nr. 17 og 27, som er privat og legegade fra 10. september 1956, er vejen offentlig.

Bertel (Albert) Thorvaldsen (1768–1844), billedhugger. Guldmedaille 1793 for »Apostlene Peter og Johannes helbreder en halt«. Ophold i Rom 1797–1819 og efter et kortere ophold i København på ny 1820–38. Her vandt han formående venner og opnåede berømmelse med »Jason« 1802. Snart fulgte mange værker med antikke og mytologiske motiver. Han har blandt andet udsmykket Frue Kirke med de 12 apostle, Kristusfiguren og døbefonten. Dette storværk afsluttedes efter mange års arbejde i 1839. Thorvaldsen er ubestrideligt den af danske bildende kunstnere, hvis ry er nået videst. I århundreder havde intet billedhuggerværk nået de antikke idealer så nær som hans. Museet, der bærer hans navn, åbnedes 1849. I museets gård findes hans grav.

Nr. 24. Thorvaldsenskolen, opført 1869, ombygget 1924, arkitekt Niels Hauberg. Overtaget af Frederiksberg Kommune 1934, ombygget 1955 ved kommunens tekniske forvaltning.

Nr. 40. Landbohøjskolens nybygning, delvis taget i brug september 1970, arkitekter Steen Eiler Rasmussen og Mogens Koch.

Skulpturer: Nr. 3. »Lille sanselig pige«, af Kai Nielsen, opstillet 1956. Nr. 57. Statsfrøkontrollen. Buste af direktør Knud Dorph Petersen (1872–1937), udført af Bodil Nielsen, afsløret 9. oktober 1942, rejst af venner og arbejdsfæller.

Thurøvej fra Nordre Fasanvej 44 til Sprogøvej 4. Anlagt omkring 1900. Navnet fra 14. januar 1901. Offentlig vej.

Hed Fanøvej 10. december 1900–14. januar 1901. Muligvis har den også heddet Sokkelundsvej en kort tid. Der har i hvert fald været stillet forslag herom.

Thurø, ell. Turø, ø i det sydfynske øhav, 2 km sydøst for Svendborg.

Anlagt af fabrikant P. Andersen og fru Reffs.

Tisvildegade, se Kronprinsesse Sofies Vej.

Triers Allé, en smal vej (indkørsel) til ejendommen Vilhelminelyst fra Gammel Kongevej. Fik senere navnet Vilhelminelyst Allé. Først i 1873 blev vejen udvidet og indgik i H. C. Ørsteds Vej (se denne).

Navnet opstod, fordi familien Trier en lang periode ejede Vilhelminelyst.

Troels-Lunds Vej fra Hoffmeyersvej 37 til Jens Jessens Vej 17. Anlagt omkring 1926. En forlængelse anlagt 1935–40. Navnet fra 22. november 1926. Offentlig vej.

Troels Frederik Troels-Lund (1840–1921), historisk forfatter. Teologisk kandidat 1866, 1871 dr. phil. (»Om Sokrates' Lære og Personlig-

hed«). Ansættelse i Gehejmearkivet førte til et omfattende historisk forfatterskab, bl. a. med bøger om Mogens Heinesøn (1877) og Peder Oxe (1906). En række afhandlinger udkom i »Historiske Fortællinger« I–IV (1910–11). Udgav fra 1879 til 1901 14-bindsværket »Dagligt Liv i Norden i det 16. Aarhundrede«, som blev epokegørende ved sin brede skildring af kulturhistorien med en dybtgående indleven i tidligere tiders tanke-sæt. Hertil knytter sig »Sundhedsbegreber i Norden i 16. Aarhundrede« (1900). I »Bakkehus og Solbjerg« (1920–22) tegner han i 1. bind 1. bog Bakkehusets historie, såvel den lokalhistoriske som den åndshistoriske. Han fortæller om guldalderens store begavelser, som ægteparret Rahbek samlede om sig. I 1. bind 2. bog og bind 2–3 uddyber forfatteren temaet »det ny livssyns gennembrud i Norden og dets udvikling«, og herved bliver værket langt mere end en Bakkehus-skildring, nemlig en fremstilling af dansk ånds- og kulturhistorie fra Rahbektiden til Søren Kierkegaards periode. Efter hans død udkom hans memoirer »Et Liv« (1924). Troels-Lund boede gennem 20 af sine unge år årligt på »Gamle Bakkehus«.

Tvedesvej fra Kingosgade 13 til Carit Etlars Vej 11. Anlagt 1891–92. Navnet, fra 1891, blev allerede 1. oktober 1891 ændret til Carl Bernhards Vej (se denne).

Hans Jørgen Tvede (1815–78), grundlæggeren af Tvedes Bryggeri på vejen. Købte 1852 parcellen »Haabet«, før 1811 kaldt »Gule Hest«, der strakte sig fra indgangen til Frederiksberg Have til »Sorte Hest«. Bryggeriet, der anlagdes her 1852, voksede stadig, ligesom tilliggende grunde købtes op. Efter hans død overtoges bryggeriet af hans to sønner Jørgen Chr. Tvede og Peter Valdemar Tvede samt svigersønnen Jørgen Henrik Bruhn. Bryggeriet overgik i 1891 til »De forenede Bryggerier«.

Tårnborgevej fra Gammel Kongevej 96, lukket vej. Anlagt 1869. Navnet fra samme tid. Offentlig vej.

Tårnborge, villa, beliggende med facade mod Gammel Kongevej og ved nuværende Tårnborgevej. Opført 1846 af kaptajn, kammerjunker V. Bibow med professor J. D. Herholdt som arkitekt.

Vejen anlagt af partikulier Gottliebsen. Offentlig fra 1. juli 1964.

Uraniavej fra Gammel Kongevej 104 til Kastanievej 10. Anlagt 1867. Navnet godkendt 28. oktober 1869. Offentlig vej.

Urania, i græsk mytologi astronomiens muse.

Anlagt af arkitekt Henning Wolff, der også foreslog navnet.

Wagners Allé, en passage mellem Bentzonsvej og Langelandsvej. Anlagt i slutningen af 1890'erne. Navnet første gang i vejviseren 1898. Fra 1932: Bentzonsvej 48 B og 50 A og Langelandsvej 47 B og 49 A.

Wagner, grundejer, håndværksmester og bygmester.

Vagtelstien, se Vagtelvej.

Vagtelvej fra Godthåbsvej 138 til Mariendalsvej 95. Anlagt omkring 1902. Navnet fra 15. december 1902. Privat vej.

I juni 1931 blev det besluttet at lade adgangsvejen, Vagtelstien, til nogle ejendomme ved Vagtelvej indgå i denne.

Vagtel, coturnix, lille hønsfugl.

Valby Langgade fra Kammasvej 2 til Roskildevej 201. Grænse med København. Den frederiksbergske strækning: nordsiden langs Søndermarken til Bag Søndermarken. Kendt før 1741. Offentlig vej.

Valbyvej, se Klemmen.

Van(d)løsevej fra Flintholm mod Vanløse. Bar dette navn ved folketællingen 1870. Kaldtes senere Lampevej (Lampevejs Forlængelse) og Finsensvej.

Ved Andebakken fra Smallegade 26 til Howitzvej 33. Anlagt omkring 1940. Navnet fra 14. oktober 1940. Offentlig vej.

Navnet, vejen ligger som en forlængelse nord for Smallegade af Andebakkestien, der førte til Andebakkeøen i Frederiksberg Have.

Skulptur: Kvindefigur, udført af Anker Hoffmann, opstillet 1941 af selskabet, der ejer de omgivende ejendomme.

Ved Flintholm fra Flintholms Allé 14, lukket vej. Anlagt 1942. Navnet fra 19. oktober 1942. Navneændring vedtaget 9. september 1946 til Einer-Jensens Allé, påny ændret 1. marts 1948 til Einer-Jensens Vænge (se dette).

Navnet, se Flintholm Allé.

Ved Grænsen fra Finsensvej 104 til 130. Grænse med København. Anlagt omkring 1915–17. Navnet fra 8. november 1915. Offentlig vej.

Navnet, vejen er grænse til København.

Ved Lindevangen fra P. G. Ramms Allé 6 til Finsensvej 39 C. Anlagt 1931–33. Navnet fra 24. april 1933. Offentlig vej.

Navnet efter den nærliggende park, Lindevangen.

V. E. Gamborgs Vej fra Finsensvej 16 til Eversvej 10. Anlagt 1934–35. Navnet fra 20. januar 1936. Privat vej.
Oprindelig Gamborgsvej fra 11. november 1935.

Villads Emanuel Gamborg (1863–1929), forsikringsmand, radikalt medlem af Frederiksberg Kommunalbestyrelse 1904–07. Cand. phil. 1884. Medlem af folketinget 1918–26. Medstifter og direktør for Nordisk Livsforsikrings Aktieselskab af 1897 og Nordisk Ulykkesforsikring af 1898. I et omfattende forfatterskab i tidsskrifter og aviser har han behandlet såvel historiske som aktuelle forsikringspørgsmål.

Vestbanevej fra Falkoner Allé 24 til Ceresvej 26. Anlagt parallelt med jernbanelinien syd for denne (se nedenfor), formentlig i slutningen af 1860'erne. Navnet samtidig. Navneændring 24. juli 1879 til Christian Winthers Vej (se denne).

Navnet efter Vestbanen (København–Roskilde), der fra 1864 til 1911 førtes gennem denne del af Frederiksberg Kommune.

Vesterbrogade fra Københavns Rådhusplads til Pile Allé 21. Grænse med København. Numrene fra 161 og 162 Frederiksberg Kommune. Den nuværende gade er anlagt 1624, men her har været vej fra gammel tid. 1572 kaldes den »Stenbroen til Sct. Jørgen«. Den lå da på et sted mellem Gammel Kongevej og nuværende Vesterbrogade. Den kaldtes også Adelvejen og har vist nok gået til Køge. Den frederiksbergske del af vejen overtaget af kommunen 1896. Indtil 1871 gik Vesterbrogade til Rahbeks Allé, resten var Roskildevvej. Offentlig gade.

Navnet efter Københavns Vesterport.

Vilhelminelyst Allé fra Gammel Kongevej til ejendommen Vilhelminelyst. Anlagt som indkørsel hertil og opkaldt efter ejendommen. Navneændring til H. C. Ørsteds Vej 1873, da alleen indgik i denne. Hed først Triers Allé (se denne).

Vilhelminelyst, lyststed på nordsiden af Gammel Kongevej, umiddelbart vest for Forhaabningsholm og 1817 solgt fra denne til generalløjtnant, rigsgreve Gottfried Schmettau. Han byggede sit lyststed på grunden, selv om der i forvejen var bygninger og have. Huset kom til at ligge, hvor nu Uraniavej ligger, og fik navn efter husets frue, Margrethe Vilhelmine Schmettau, f. Stemann. 1826 kom Vilhelminelyst i familien Triers eje. Ejendommen lå i nogle år som en hindring for gennemførelsen af H. C. Ørsteds Vej til Gammel Kongevej.

Vilhelmsvej fra Bülowvej 42 til Johannevej 9. Anlagt omkring 1865. Navnet 1. gang i vejviseren 1867. Fra 1869 Ingemannsvej (se denne).

Vilhelm Wanscher (1802–82), papirhandler, grosserer.

Wilkensvej fra Eversvej 5 til Lauritz Sørensens Vej 14. Anlagt omkring 1923–24. Navnet fra 14. april 1924. Offentlig vej.
Hed fra 24. marts 1924 Professor Wilkens Vej, ændret 14. april samme år.

Claudius Edvard Theodor Wilkens (1844–1929), nationaløkonom, filosof. Udgav 1866 »Nationalitetsideens Gyldighed«. Magister 1869. Privatdocent i pædagogik ved Zahles Skole 1876–83. Ekstraordinær professor i filosofi 1877–1918. Hans filosofi trådte i skyggen af Høffdings og Kromans, idet han beskæftigede sig mere med sociologi og nationaløkonomi end med de filosofiske hovedproblemer. Han har udgivet en række betydelige filosofiske og nationaløkonomiske værker. Hovedværker: »Livets Grundværdier« (1911) og »Etisk Vurdering« (Universitetets Program 1916). Wilkens' interesse for samfundslivets humane problemer førte ham ind i det offentlige livs tjeneste. 1897–1917 medlem af (fra 1898 som formand) Frederiksberg fattigkommission. Han boede hele sit liv på Frederiksberg.

Vinkelvej fra H. C. Ørsteds Vej 49 til Bülowvej 50. Anlagt omkring 1876 fra H. C. Ørsteds Vej først mod vest mellem Vest- og Nordbanen, derpå mod syd til Vestbanen, resten ud til Bülowvej anlagt 1884. Navnet fra april 1876. Fra 1931 del af Rosenørns Allé. Offentlig vej.
Navnet ændret til Rosenørns Allé (se denne) 12. oktober 1931.

Vejen dannede i sin oprindelige form en vinkel, deraf navnet. Spidsen af vinklen, der nu er blevet en blind gadestump, hed en tid Lille Vinkelvej.

Winstrupsvej fra Vesterbrogade 166 mod, men ikke helt til Frederiksberg Allé. Anlagt 1872. Navnet fra samme år. Navneændring 14. november 1898 til Henrik Ibsens Vej (se denne).

Ole Johansen Winstrup (1782–1867), møller og mekanikus. Var et mekanisk snilde, en talentfuld eksperimenterende praktiker og altnuligmand. Han fremstillede en lang række forbedrede landbrugsredskaber, byggede som den første dansker en dampmaskine og udtog en masse patenter. Byggede Amerikamøllen i nærheden af den vej, som

fik navn efter den. Byggede også en dampmølle på sin ejendom »Marias Lyst«, der lå, hvor nu Henrik Ibsens Vej ligger. Det er synd, at vejen ikke fik lov at beholde hans navn.

Virginiavej fra Smallegade 41 B til Steen Blichers Vej 25. Kendt 1875, hvor navnet forekommer i vejviseren. Offentlig vej.

Opkaldt efter oberstinde Zelma Virginia Boeck, f. Moberg (1825–93).

Vodroffsgaards Allé eller **Vodroffsgaardsvej**. Indkørselsvej fra Gammel Kongevej til Vodroffsgaard. Anlagt omkring 1700. Kendt som Vodroffsgaards Allé omkring 1855. Navneændring 1868 til Vodroffsvej (se denne).

Vodroffslund fra Danas Plads 13, lukket vej. Anlagt omkring 1907. Navnet fra 9. december 1907. Privat vej.

Vodroffslund, navnet på Vodroffsgaards hovedbygning, fra den i 1868 blev indrettet til restauration og selskabslokaler, til den i 1906 blev nedlagt. Det var et meget populært forlystelsessted, som ikke blev nedlagt på grund af manglende søgning, men fordi grunden kunne give større udbytte ved udstykning. (Se også Vodroffsvej).

Vodroffs Plads fra Vodroffsvej 37 til Svend Trøsts Vej 12. Anlagt 1906–07. Navnet fra samme tid. Offentlig plads. Navneændring vedtaget 15. januar 1934 til Danas Plads (se denne).

April 1928 førtes i kommunalbestyrelsen en hed og lidenskabelig diskussion om navnets bevarelse eller ej.

Navnet, se Vodroffsvej.

Vodroffs Tværgade fra Vodroffsvej 17 A til Svanholmsvej 12 A. Anlagt omkring 1860 til Schouwsgade, udvidet og forlænget til Svanholmsvej 1877. Navnet fra 2. februar 1882. Offentlig gade.

I 1847 fandtes mellem Vodroffsvej og den senere Schouwsgade en vejstrækning, der havde det uofficielle navn Nielsens Passage (se denne). 1877 fik hele vejen navnet Schouwsgade indtil 1882 (se denne).

Navnet, se Vodroffsvej.

Vodroffsvej fra Gammel Kongevej 58 til Rosenørns Allé 1. Lige fra Ladegaardens opførelse 1621–23 skal der have eksisteret en vej (en lukket kongevej) fra Ladegaarden mod syd. Med omtrent dens nuværende forløb, dog ikke helt til Rosenørns Allé, blev der omkring 1700 anlagt en indkørselsvej fra Gammel Kongevej til Vodroffsgaard. Nuværende navn fra 1868. Offentlig vej.

Ca. 1855–68 hed vejen Vodroffsgaards Allé eller Vodroffsgaardsvej.

Georg Julius Vodroff (1640–1724), regimentskvartermester. Fik ved kgl. gavebrev 1698 det smalle stykke land mellem Sankt Jørgens Sø og den ved siden af flydende strøm (Rosenåen). Han fik privilegier på valkeværk, perlegryns mølle, klædefabrik og tobaksfabrik, men alle hans foretagender slog fejl. Da Vodroffsgaard 1711 blev benyttet som pestlazaret, kom han på fallittens rand og døde fattig og forarmet. Vodroffsgaard kom siden på mange hænder, og her blev drevet forskellig fabriksvirksomhed. Det var et stilfuldt landsted med stor park, kanaler og marmorstatuer. Hovedbygningen blev i 1868 omdannet til sommerforlystelsesstedet Vodroffslund (se gaden af samme navn).

Den sydlige del af vejen blev erklæret for offentlig 1873, resten i 1880. Rosenåen, der fik sit smukke navn trods sin stank, løber i kloak under vejen ad Bagerstræde og Viktoriagade til Kalveboderne. Det første »lagkagehus« opførtes 1928 på grunden, hvor de såkaldte »Nyhuse« lå (nr. 2 A, B, C), arkitekter Kay Fisker og C. F. Møller. Nr. 5. Codanhus, færdigbygget 1961, arkitekt Ole Hagen. Ved udgravningen til Codanhus fandt man en engelsk bastion fra 1807. Nr. 25. Kongens Bryghus, De forenede Bryggerier, tidligere Marstrands Bryggeri, opført 1865–66 efter Henning Wolffs tegning. Nr. 53. Johannesskolen, oprettet 1919.

Worsaaesvej fra Åboulevard 25 til Rosenørns Allé 22. Om anlæg og forløb se under Sofievej. Navnet fra november 1929. Privat vej. En del af Sofievej indtil 1929.

Jens Jacob Asmussen Worsaae (1821–1885), museumsdirektør, arkæologisk og historisk forfatter. Fra 1843 knyttet til Museet for nordiske Oldsager, 1847 inspektør for de antikvariske mindesmærkers bevaring, 1855 docent i nordisk arkæologi ved Universitetet. 1866 direktør for Det oldnordiske og etnografiske Museum. Som leder af museet og Rosenborgsamlingen gennemførte han store omordninger. Også i Dansk Folkemuseums oprettelse tog han del. 1874–75 kultusminister i ministeriet Fønnesbech. 1843 udgav han »Danmarks Oldtid, oplyst ved Oldsager og Gravhøje«, der vakte stor opsigt i Danmark og i udlandet og dannede epoke i dansk arkæologisk forskning.

Nr. 5. Kristi Kirke, opført 1890 for Københavns Baptistmenighed, arkitekt D. W. Leerbeck.

Værnedamsvej fra Vesterbrogade 82 til Gammel Kongevej 51. Kendt før 1733 som en navnløs forbindelse mellem Køge Landevej (den vestre eller store stenbro, nuværende Vesterbrogade) og Gammel Kongevej. Grænse med København. Nr. 1–17 Frederiksberg Kommune. Navnet fra omkring 1811 i den nuværende form. Offentlig vej.

På denne vej købte fodgarder og øltapper Werner Dam (død 1762) et grundstykke og anlagde et traktørsted, som blev meget søgt, særlig af folk, som kom for sent til Vesterport og måtte tage vejen om ad Nørreport for at komme ind i staden. Efter Werner Dams død fortsatte hans enke forretningen med en ny mand, der drev værtshuset videre efter hendes død til 1781. Det gik ned ad bakke med traktørstedet. Men folk havde lyse minder fra Werner Dams tid. Når man skulle betegne den navnløse vej, skete det på følgende måde i 1772: Vejen imellem Vester Broe og Gammel Kongevej, hvor Werner Dam forhen boede. I 1793 kaldtes ejendommen Vester Broe nr. 54 forhen kaldet Vernersvejen nu »Egholms Dahl« efter ejeren. 1800 bliver det til den såkaldte Vernerdam, der skal brolægges. I 1811, da ejendommen bliver vurderet, er adressen: uden for Wester Port paa Wærnedamsvejen. I Politivennen for samme år skrives Wernerdamsvejen. Alt taler for, at vejen burde om døbes til Werner Dams Vej.

Nr. 13 A. Statsgymnasiet Schneekloths Skole (oprindelig Svanholms Gymnasium) lå her 1856–1969, hvilket år det flyttedes til Brøndby Møllevvej.

Yrsa Plads fra Bjarkesvej 6 til Godthåbsvej 41. Anlagt på de Classenske Boligers areal. Oprindelig kommunal oplagsplads og flisestøberi. Den 20. september 1943 Godthåbs Have (se denne).

Yrsa, se Yrsavej.

Yrsavej fra Nyclandsvej 20 til Godthåbsvej 29 A. Anlagt omkring 1884. Navnet fra 19. juni 1884. Offentlig vej.

Fra 1. maj 1966 er ulige numre fra Godthåbsvej til Helgesvej indgået i Aksel Møllers Have.

Yrsa, sagnkongen Helges datter med sakserdronningen Oluv og moder til Rolf Krake.

Zahrtmanns Plads, se Kristian Zahrtmanns Plads.

Zoologisk Have.

Størrelse 7,5 hektar. Grænser: Roskildevej, Søndre Fasanvej og Frederiksberg Have. Anlagt i Prinsesse Wilhelmines Have, også kaldt Brune Dyrehave. Grundlagt af Niels Kjærbølling (1806–71), som var havens første direktør. Haven åbnedes 20. september 1859. Blev i 1872 et aktieselskab. Udsigtstårnet, opført af arkitekt T. A. Hirsch, blev åbnet 1905. En udvidelse med et areal i Søndermarken blev foretaget 1953.

Skulptur: Buste af havens grundlægger, ornitologen Niels Kjærbølling, udført af Alexis Møller, soklen af Anders Bundgaard efter tegning af Anton Rosen, afsløret 23. august 1903. Buste af dr. Bøje Benzon (født 1891), havens mangeårige bestyrelsesformand, udført af Knud Nelsemose, afsløret 20. september 1959. Mindsten for Julius Schiøtt (1856–1910), havens direktør 1899–1910, afsløret 19. marts 1913. Mindsten for Theodor Martin Alving (1872–1951), direktør 1925–43. I havens Søndermarkafdeling: Mindsten for Axel Reventlow (1894–1954), inspektør 1931–43, direktør 1944–54. På nordgavlen af Lille rovdyrhus: Mindetavle for Waldemar Dreyer (1853–1924), direktør 1910–24, og

havens mangeårige bestyrelsesformand, overretssagfører Alfred Christensen (1854–1943). Ved elefanthusets indgang: Mindetavle for Søren Gulmann (1850–1924), fodermester i 50 år. Ny Carlsbergfondet har deponeret to skulpturer i haven, nemlig Nessos og Deianeira af L. H. Marqueste, 1899, og Theseus og kentauren af Antoine-Louis Barge. Endvidere findes Råbuk af Hugo Liisberg, opstillet 1943, og Ydun med æblerne, statuette af H. W. Bissen.

Ærøvej fra Godthåbsvej 56 til Holger Danskes Vej 83. Anlagt 1899–1900. Navnet fra 27. november 1899. Offentlig vej.

Ærø, ø i den sydlige del af det sydfynske øhav.

Ørstedsgade fra Gammel Kongevej 72 til Schouwsgade. Anlagt kort tid efter demarkationsliniens flytning 1852. Navnet fra samme tid. Navneændring i 1864 til Danmarksgade (se denne) efter beboernes ønske, da Ørstedsgade på grund af prostitution havde fået et dårligt rygte.

Navnet, se H. C. Ørstedes Vej.

Ørstedes Vej, H. C., se H. C. Ørstedes Vej.

Østre Fasanvej fra Godthåbsvej til Nørrebrogade–Frederikssundsvej. Kendt 1895. Navnet forandret 1920 til Nordre Fasanvej (se denne).

Navnet, se Fasanvejen.

Åboulevard fra Peblinge Dossering og Rosenørns Allé til Hans Egedes Gade. Til Julius Thomsens Gade grænse med København. Nr. 15–55

Frederiksberg Kommune. Anlagt i nuværende skikkelse i slutningen af forrige århundrede. Navnet fra 2. december 1897. Offentlig vej. Den frederiksbergske del, det vil sige den vestlige side, hed fra Ladegaardens oprettelse indtil 1897 Ladegaardsvejen (se denne).

I 1896 havde man oprettet en overenskomst med Københavns Kommune om overdækning af Ladegaardsåen på strækningen Ewaldsgade-Bülowsvej og anlæg af en bred boulevard. Fra Frederiksberg havde der været ønske om at kalde vejen Gyldenløves Boulevard. Fra en københavnsk borger kom der forslag om at knytte Absalons navn til anlægget. Københavns forslag om Åboulevard sejrede, fordi det havde noget med åen at gøre.

Ud for nr. 16 står en spids sten, der nærmest minder om en milepæl. Sagnet vil vide, at den er rejst til minde om et brudepar, som på vej hjem fra bryllup væltede med deres vogn og druknede i åen. Den rigtige historie: Ulykken skete en mørk novemberaften 1812, da en karet med 5 damer og en dreng væltede i åen, og de to af damerne druknede. Stenen er ikke rejst til minde om denne ulykkelige hændelse, selv om den i mange år havde inskriptionen »26.–27. November 1812«, men derimod er det en gammel vandstandsmåler, som ved åens rensning i 1827 dukkede frem. Den blev anbragt i åen ragende et par alen over vandet. Da åen blev tildækket, blev den anbragt i gadens midtparti (ved siden af cykelstien). Senere, efter gadens regulering, har den fået sin nuværende plads, samtidig blev inskriptionen fjernet, uvist hvorfor.

CHARLES HAUGBØLL
FREDERIKSBERGS VEJE OG GADER
er sat med Linotype Times og trykt
på ekstra glittet trykpapir
i Faxe Bogtrykkeri